

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

15 MEI 1996

HOORZITTINGEN

over de vrije nieuwsgaring

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heer Michel Doomst**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden : de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst, Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendaël ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw Marleen Vanderpoorten ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heren Bruno Tobback, Robert Voorhamme ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Ludo Sannen.

INHOUDSTAFEL

	Pag.
1. Hoorzitting met de professoren Dirk Voorhoof (RUG) en Leo Neels (K.U. Leuven en UIA), specialisten mediarecht	
a) Uiteenzetting door professor Dirk Voorhoof	4
b) Uiteenzetting door professor Leo Neels	11
c) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	23
2. BRTN	
a) Uiteenzetting door mevrouw Lut Vercruysse, adviseur directie Rechtszaken en Geschillen	34
b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	39
3. VTM	
a) Uiteenzetting door de heer Piet Deslé, adjunct-directeur Informatie	50
b) Uiteenzetting door de heer Dirk Abrams, hoofdredacteur Sport	50
c) Aanvullende toelichting door de heer Piet Deslé	53
d) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	56
4. De regionale televisieverenigingen	
a) Uiteenzetting door de heer Johan Persyn, hoofdredacteur WTV	61
b) Uiteenzetting door de heer Johan Op de Beeck, hoofdredacteur TV-Limburg	62
c) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	65
5. Koninklijke Belgische Voetbalbond	
a) Uiteenzetting door dr. Michel D'Hooghe, voorzitter	66
b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	69
6. Koninklijke Belgische Wielerbond	
a) Uiteenzetting door de heer Ernest De Vuyst, voorzitter	82
b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	83
7. Filmnet/Supersport	
a) Uiteenzetting door de heer Jan Huyse, programmadirecteur	87
b) Uiteenzetting door mr. Patrick Peeters, juridisch adviseur	87
c) Uiteenzetting door de heer Wouter Vandenhaute, medewerker	89
d) Aanvullende toelichting door de heer Jan Huyse	92
e) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	94
8. Herman Schueremans, concertorganisator	
a) Uiteenzetting door de spreker	102
b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de heer Herman Schueremans	104
9. Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België	
a) Uiteenzetting door mevrouw Annemie Copers, journalist	106
b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie	107

DAMES EN HEREN,

In het kader van de bespreking van de voorstellen van decreet van de heren Tuur Van Wallendael en Carl Decaluwé c.s. houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen (Stuk 82 (BZ 1995)-Nr. 1) en van de heer André Denys c.s. houdende regeling van de vrije nieuwsgaring (Stuk 118 (BZ 1995)-Nr. 1) organiseerde uw commissie een aantal hoorzittingen met deskundigen en onmiddellijk betrokken instanties. Uw commissie hoorde achtereenvolgens :

– *Op donderdag 25 april 1996 :*

- de professoren Dirk Voorhoof (RUG) en Leo Neels (K.U.Leuven en UIA), specialisten mediarecht ;

- een delegatie van de BRTN, bestaande uit mevrouw Lut Vercruysse, adviseur Directie Rechtszaken en Geschillen, en de heren Kris Borms, departementshoofd TV-nieuws en Marc Stassijns, departementshoofd TV-sport ;

- een delegatie van VTM bestaande uit de heren Piet Deslé, adjunct-directeur informatie en Dirk Abrams, hoofdredacteur sport ;

- een delegatie van de vereniging van niet-openbare regionale televisieverenigingen (NORTV) bestaande uit de heren Johan Persyn, hoofdredacteur WTV en Johan Op de Beeck, hoofdredacteur TV Limburg ;

– *Op dinsdag 30 april 1996 :*

- een delegatie van de Koninklijke Belgische Voetbalbond, bestaande uit dr. Michel D'Hooghe, voorzitter, en de heren Roger Vanden Stock, eerste ondervoorzitter en Raymond Swerts, lid van het uitvoerend comité ;

- een delegatie van de Koninklijke Belgische Wielervedbond, bestaande uit de heren Ernest De Vuyst, voorzitter, en Tom Van Damme, directeur Administratie en Communicatie ;

– *Op donderdag 2 mei 1996 :*

- een delegatie van Supersport, bestaande uit de heren Patrick Peeters, juridisch adviseur, Jan Huyse, programmadirecteur Filmnet/Supersport en Wouter Vandenhaute, medewerker ;

- Vlaams concertorganisator Herman Schueremans¹ ;

- een delegatie van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België, bestaande uit mevrouw Annemie Copers, journalist bij het Laatste Nieuws en bestuurslid AVBB, mevrouw Ella Neirinck, nationaal secretaris AVBB, en de heren Faroek Ozgünes, journalist bij VTM en bestuurslid AVBB en Philip Hilven, journalist bij TV-Limburg.

In haar verwelkoming van de verschillende delegaties wees de voorzitter op het belang van de behandelde thematiek. Door het stijgend aantal exclusiviteitscontracten wordt het recht op informatie in onze samenleving ernstig bedreigd. Nadat in een aantal van de buurlanden al een wettelijke omkadering werd uitgewerkt, is ook in België politieke interesse ontstaan om via wetten en decreten een omkadering te creëren die de toenemende exclusiviteitsrechten moet beperken en het recht op vrije nieuwsgaring en korte berichtgeving

¹ Naast Herman Schueremans werd ook Paul Ambach uitgenodigd, maar deze was op 2 mei 1996 verontschuldigd.

moet beschermen. Het is geen eenvoudige materie. Bijkomende moeilijkheid is dat de bevoegdheden zich zowel op het federale als op het Vlaamse niveau bevinden. Dat verklaart waarom men op beide niveaus een aantal initiatieven heeft genomen.

Tijdens de vorige legislatuur werden bij het Vlaamse en federale parlement volgende voorstellen ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Stefaan De Clerck c.s. houdende de organisatie van het recht van vrije nieuwsgaring voor de omroeporganisaties en de organisatoren van culturele of sportieve evenementen (Stuk 577(1993-1994) – Nrs. 1 en 2)

- Voorstel van decreet van de heer Dirk Van der Maelen c.s. houdende regeling van het recht op korte berichtgeving door de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties (Stuk 633(1994-1995)-Nrs. 1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heren André Denys en Patrick Dewael tot regeling van de vrije nieuwsgaring (Stuk 1632/1-2/1994-1995)

- Wetsvoorstel van de heer Dirk Van der Maelen betreffende het recht van vrije informatiegaring en de uitzending van korte berichtgeving (Stuk 1657/1-3/1994-1995)

Tijdens de huidige legislatuur werden, naast de geciteerde voorstellen van decreet in het Vlaamse, de volgende wetsvoorstellen ingediend bij het federale parlement :

- Wetsvoorstel van de heren Patrick Dewael en Geert Vernick tot regeling van de vrije nieuwsgaring (Stuk 144/1/1995-1996)

- Wetsvoorstel van de heer Dirk Van der Maelen betreffende het recht van vrije informatiegaring en de uitzending van korte berichtgeving (Stuk 333/1/1995-1996)

1. De professoren Dirk Voorhoof (RUG) en Leo Neels (K.U.Leuven en UIA), specialisten mediarecht

a) Uiteenzetting door professor Dirk Voorhoof

Professor Dirk Voorhoof : Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de commissie, bij wijze van voorafgaande opmerking wil ik benadrukken dat ik voor deelname aan deze hoorzitting ben uitgenodigd als academicus, gespecialiseerd in mediarecht, met de bedoeling een advies aan deze commissie over te maken. Ik ben geen voormalig directeur-generaal van een commerciële omroep, noch secretaris van de raad van bestuur van VTM, noch een lid van een advocatenkantoor dat de juridische belangen van één of andere omroep vertegenwoordigt.

De discussie inzake het recht op vrije nieuwsgaring naar aanleiding van de organisatie van sportieve en culturele evenementen en het recht op korte berichtgeving via de omroepen staat sinds kort op de politieke agenda. In 1989, bij het opstarten van de commerciële televisie in Vlaanderen, was VTM de eerste omroep om uitdrukkelijk het recht op vrije nieuwsgaring en korte verslaggeving in te roepen. Dat gebeurde toen de BRTN vanwege de Belgische Voetbalbond het alleenrecht op de beeldverslaggeving van de nationale competitie had verworven. Dezelfde discussie laaide op toen de BRTN de exclusiviteit opeiste van de beeldverslaggeving van de wielervedstrijd Gent-Gent, Omloop het Volk. Ook toen riep VTM het recht op vrije nieuwsgaring in om zelf ook beeldverslaggeving van deze wielervedstrijd te kunnen bren-

gen, overigens tot ongenoegen van de BRTN. Toen enkele jaren later het voetbalcontract door VTM werd binnengehaald, waren de rollen omgekeerd. De BRTN pakte toen uit met een omstandige argumentatie op basis van het recht op korte verslaggeving, terwijl VTM zich daartegen verzette op basis van het exclusiviteitscontract met de Voetbalbond. Uiteindelijk zijn VTM en BRTN in de zomer van 1994 tot een overeenkomst gekomen, waarin de modaliteiten zijn vastgelegd inzake de aankoop door de BRTN van beelden van de nationale voetbalcompetitie, de bekercompetitie en wedstrijden van de nationale ploeg waarvan VTM de rechten heeft verworven. Volgens deze overeenkomst kan de BRTN voor haar sportprogramma's per wedstrijd maximaal drie minuten beeldverslag gebruiken a rato van 35.000 Belgische frank per aangesneden minuut, met een maximum van zeventien minuten over de totaliteit van één speeldag. Deze beeldverslagen op de BRTN mogen slechts worden uitgezonden na uitzending ervan door VTM. Voor de nieuwsverslaggeving geldt geen embargo en mag de BRTN maximaal twintig seconden per wedstrijd gebruiken. Verder vermeldt de overeenkomst onder meer dat de BRTN telkens gedurende vijf seconden het VTM-logo dient te vermelden als bronaanduiding. Over het randgebeuren rond het voetbalveld, bijvoorbeeld interviews met spelers of trainers, stipuleert het contract dat ter zake afspraken dienen te worden gemaakt tussen de sportredacties van beide omroepen. De betrokkenen zullen in deze commissie eventueel meer toelichting kunnen geven over de gemaakte afspraken.

Intussen is de discussie aangaande het verwerven van exclusiviteitsrechten en de discussie over de onduidelijke aanspraken op basis van de vrije nieuwsgaring, het recht op korte berichtgeving en het recht op informatie van het publiek, opnieuw fel opgelaaide. Vanuit deze context kan men begrijpen dat sindsdien een paar pogingen zijn ondernomen om via wetgeving op het federale en/of gemeenschapsniveau te komen tot een meer concrete aflijning van de aanspraken in functie van het recht op vrije nieuwsgaring, het recht op korte berichtgeving en het recht op informatie van het publiek. Dit deels ten nadele van de aanspraken van de organisatoren van deze evenementen en deels ten nadele van de aanspraken die worden gemaakt door de omroepen die de exclusiviteitsrechten op de beeldverslaggeving nastreven. Het bleef immers onduidelijk tot waar de aanspraken van derde omroepen inzake de beeldverslaggeving van evenementen konden reiken. Destijds werd het verwoord door de heer Verlinden, hoofd van de juridische dienst van de BRT, in een vrije tribune in De Standaard. Ik citeer : 'Uit wat voorafgaat kan derhalve opgemaakt worden dat het recht op vrije nieuwsgaring alsdusdanig niet op de helling staat. Alleen is de vraag naar de uitgestrektheid, of anders gezegd, de juiste omvang van dit recht'.

In een aantal landen is rechtspraak ontwikkeld naar aanleiding van betwistingen in deze materie, maar veel duidelijkheid heeft dat niet altijd opgeleverd. Ik verwijs hier onder meer naar een arrest van de Hoge Raad in Nederland, in de zaak NOS-Nederlandse Voetbalbond, waarbij de annotator van het arrest tot de conclusie komt, ik citeer : 'Ik ken geen begrip in de juridische literatuur waarover zoveel verwarring bestaat als de vrijheid van nieuwsgaring'.

Ondertussen kan ter legitimering van het vastleggen van een recht op vrije nieuwsgaring en korte berichtgeving steun worden gevonden in artikel 10 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens dat de vrijheid van expressie en informatie waarborgt, eveneens in artikel 9 van de conventie van de Raad van Europa aangaande grensoverschrijdende televisie – een conventie die overigens niet door België werd goedgekeurd – en in de aanbeveling door het ministercomité

van de Raad van Europa van 11 april 1991 'sur le droit aux extraits sur des événements majeurs faisant l'objet de droit d'exclusivité pour la radiodiffusion télévisée dans un context transfrontière', of in de wetgeving van een aantal landen, met name Frankrijk, Zwitserland en Duitsland.

Vanuit dit uitgangspunt zijn ook in België een aantal initiatieven genomen. Men werkt met name reeds een tweetal jaren aan de ontwikkeling van wetgevende initiatieven om dit recht op nieuwsgaring en korte berichtgeving inzake evenementen te waarborgen en af te lijnen.

Ik zal trachten, bij wijze van inleiding, de ontwikkeling met betrekking tot deze voorstellen van wet en voorstellen van decreet kort te schetsen.

De eerste initiatieven in dit verband moet men nog tijdens de vorige zittingsperiode situeren. In de loop van 1994 werden in de *Kamer van Volksvertegenwoordigers* twee wetsvoorstellen ingediend, respectievelijk door de heren André Denys en Patrick Dewael en de heer Dirk Van der Maelen (cf. supra). Hierbij vertrok men telkens vanuit het, mijns inziens, correcte standpunt dat een juridische regeling in verband met het recht op vrije nieuwsgaring en korte berichtgeving in eerste instantie een federale materie betreft die aansluit bij het grondrecht inzake de vrijheid van expressie en informatie enerzijds, en bij het auteursrecht, de naburige rechten, het eigendomsrecht, de contractuele vrijheid, en vrijheid van handel en nijverheid anderzijds. Beide wetsvoorstellen voorzien in de concretisering van een aantal modaliteiten inzake de uitoefening van het recht op vrije informatiegaring en uitzending van korte berichten over evenementen en andere nieuwsfeiten.

In dezelfde periode werden ook in de *Vlaamse Raad* voorstellen van decreet ingediend. Een eerste voorstel houdende organisatie van het recht van vrije nieuwsgaring voor de omroeporganisaties, werd ingediend door de heer Stefaan De Clerck (cf. supra). In de toelichting wordt het voorstel van decreet als volgt gemotiveerd, ik citeer : 'Het recht op informatie primeert op de vrijheid van de organisator voor zover het over evenementen gaat die toegankelijk zijn voor het publiek en voor de pers. De nieuwsgaring vormt de beginfase van de informatiestroom naar het publiek, en is een noodzakelijke voorwaarde voor de realisatie van het recht op informatie. Dat vormt het uitgangspunt van onderhevig voorstel dat aan al de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties een begrensde recht van informatiegaring wil verzekeren'. Een tweede voorstel van decreet werd ingediend door de heer Dirk Van der Maelen, in aanvulling bij zijn eerder vermeld wetsvoorstel. Het voorstel van decreet heeft enkel de ambitie om een aantal omroepgebonden aspecten te regelen. Meer bepaald poneert het voorstel van decreet een aantal concrete modaliteiten in verband met de wijze van uitzending van de korte berichtgeving via de Vlaamse omroepen.

Na deze initiatieven vanuit het federale parlement en de Vlaamse Raad, heeft vervolgens ook de *Vlaamse regering* de aandacht op deze materie gevestigd. De regeringsverklaring van 21 juni 1995 van de Vlaamse regering bepaalt, en ik citeer : 'De Vlaamse regering zal streven naar een regeling om de vrije nieuwsgaring te waarborgen'. Het federale regeerakkoord bevat ter zake geen opties. Deze laconieke intentieverklaring van de Vlaamse regering werd ondertussen iets verduidelijkt in de beleidsopties zoals deze zijn geformuleerd in het beleidsplan van de heer Van Rompuy, Vlaams minister voor Economie, KMO, Landbouw en Media. In zijn beleidsbrief 'De Media in Vlaanderen' (Stuk 142 (1995-1996)-Nr. 1) van oktober 1995 vermeldt de minister als een van zijn beleidslijnen, de vrije nieuwsgaring. De beleidsbrief verwijst

naar de komst van thematische en betaalzenders, die in de toekomst voor een opwaartse prijsspiraal zullen zorgen naar aanleiding van het verwerven van uitzendrechten op allerlei evenementen, in het bijzonder sportmanifestaties. De nota van de minister stelt : 'Voor open net-omroepen – en in het bijzonder voor openbare omroepen – is dergelijke evolutie nefast. Het recht op informatie komt hierdoor in het gedrang'. Hoewel de beleidsbrief laat verstaan dat het wenselijk is dat wetgevende stappen tot inperking van exclusiviteitsrechten en tot het waarborgen van het recht op informatie van het publiek worden ondernomen, wordt in deze beleidsbrief gewezen op de problematiek van de bevoegdheidsverdeling. Dit ook met verwijzing naar een aantal eerdere adviezen van de Raad van State, naar aanleiding van de wetsvoorstellen op federaal niveau betreffende deze materie (cf. supra). De Raad van State heeft deze adviezen inderdaad in januari 1995 geformuleerd, naar aanleiding van de voorstellen van de heren Denys, Dewael en Van der Maelen. De beleidsbrief meent de volgende conclusie te mogen trekken uit deze adviezen van de Raad van State, ik citeer : 'De Raad van State heeft gesuggereerd om op Vlaams vlak pas een regeling te treffen na afronding van de goedkeuringsprocedure op federaal vlak. De Vlaamse regering zal nagaan of op federaal niveau initiatieven ter zake zullen worden genomen'.

In zijn adviezen is de *Raad van State* inderdaad tot de conclusie gekomen dat de federale wetgever bevoegd is om een regeling in verband met het recht op vrije nieuwsgaring in te voeren. Op een paar kleine opmerkingen na was de Raad van State van oordeel dat de beide wetsvoorstellen zich inderdaad situeerden op het bevoegdheidsterrein van de federale wetgever. De vraag die zich dus stelt is de volgende : heeft het, met verwijzing naar de beleidsverklaring van de Vlaamse minister bevoegd voor de media en het advies van de Raad van State, nog wel zin om nu een wetgevend initiatief voor te bereiden in de commissie van het Vlaams Parlement, daar waar de krachtlijnen van het recht op vrije informatiegaring en korte berichtgeving van evenementen in hoofdorde bij federale wet moeten worden geregeld ?

Die vraag dringt zich des te meer op nu blijkt dat tijdens de huidige zittingsperiode op *federaal vlak* opnieuw wetgevende initiatieven zijn ingediend. Het ene voorstel dateert van 17 oktober 1995 en werd ingediend door Patrick Dewael en Geert Versnick (cf. supra). Het herneemt het vroegere VLD-voorstel van 1994, met dien verstande evenwel dat rekening werd gehouden met de opmerkingen van de Raad van State en dat specifiek omroepgebonden modaliteiten niet langer in het wetsvoorstel zijn opgenomen. Ook in het herwerkte voorstel van Dirk Van der Maelen (cf. supra) is rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad van State. Beide voorstellen voorzien, elk volgens een aantal modaliteiten en klemtonen, in de erkenning via een federale wet van het recht op vrije informatiegaring en de uitzending van korte berichtgeving in functie van het recht op informatie van het publiek. De discussie over deze wetsvoorstellen en over de modaliteiten en grenzen van het recht op vrije informatiegaring en korte berichtgeving situeert zich op het federale vlak. Het Vlaams Parlement is ter zake niet bevoegd.

Wil dit nu zeggen dat het Vlaams Parlement voorlopig maar moet afwachten en zich moet beperken tot het bij decreet vastleggen van een aantal concrete modaliteiten die specifiek zijn voor radio en televisie, nadat op federaal niveau een wet is goedgekeurd ? Ik meen dat met het uitvaardigen van decreetgeving ter zake inderdaad beter kan worden gewacht, al betekent dit niet dat het Vlaams Parlement ondertussen geen initiatieven kan ondernemen.

Ik verklaar me nader. Zowel de adviezen van de Raad van State als eerdere arresten van het Arbitragehof geven duidelijk aan dat de gemeenschappen op basis van de bijzondere wet betreffende de hervorming van de instellingen wel degelijk over een bevoegdheid beschikken. Overigens moet de federale overheid bij het uitwerken van een wettelijke regeling inzake de vrije nieuwsgaring en korte berichtgeving via de media rekening houden met de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake radio-omroep en televisie. Dit zelfs in die mate dat de federale wetgever, wanneer hij het recht op vrije nieuwsgaring met betrekking tot radio en televisie regelt, de uitoefening van die bevoegdheid inzake radio-omroep en televisie ten opzichte van die gemeenschappen niet onmogelijk of buitengewoon moeilijk mag maken.

Overigens kunnen we vaststellen dat in de voorbije maanden opnieuw voorstellen van decreet werden ingediend in het *Vlaams Parlement* met betrekking tot deze materie, meer bepaald met betrekking tot omroepgebonden aspecten. Een eerste voorstel werd ingediend door Tuur Van Wallendael en Carl Decaluwé en werd onder mee ondertekend door leden van de Volksunie en Agalev. Het voorstel voorziet in essentie op een recht op korte berichtgeving omtrent evenementen met een maximum van 3 minuten, tenminste voor zover dit gebeurt binnen de nieuwsuitzendingen of de regelmatig geprogrammeerde actualiteitsprogramma's. Voorts regelt dit voorstel van decreet een aantal rechten en plichten van de exclusiviteitshouder en de omroep die gebruik maakt van diens opname, wordt een voorrangsregeling uitgewerkt ten voordele van open net-zenders, in de eerste plaats BRTN of VTM, en worden een aantal modaliteiten inzake hergebruik en archivering geregeld.

Een tweede voorstel van decreet werd ingediend door de heer Carl Decaluwé en herneemt het vroegere voorstel van Stefaan De Clerck. In essentie verleent dit voorstel van decreet een recht op korte berichtgeving omtrent sportieve of culturele evenementen. Ik heb begrepen dat dit voorstel van decreet niet op de agenda voorkomt, en blijkbaar ingetrokken is.

Een derde voorstel is ingediend door de heer André Denys van de VLD. Het sluit aan bij het VLD-wetsvoorstel in de zin dat het zich, zoals de zopas vermelde voorstellen van decreet, beperkt tot het regelen van de omroepgebonden aspecten inzake vrije nieuwsgaring. In essentie opteert men via dit voorstel voor het recht op korte berichtgeving in regelmatig geprogrammeerde informatieprogramma's van maximaal anderhalve minuut. Het is interessant erop te wijzen dat in de toelichting van het voorstel van decreet van de heer Denys het volgende wordt benadrukt, ik citeer : 'Overeenkomstig het advies van de Raad van State is het opportuun en in overeenstemming met de federale loyaliteit dat het Vlaams Parlement tenminste gedurende een redelijke termijn de uitkomst van de op federaal vlak genomen initiatieven afwacht. Na afronding van de goedkeuringsprocedure op federaal vlak zou het Vlaams Parlement de federale regering dan – indien nodig – kunnen aanvullen'.

Vanuit juridisch oogpunt meen ik dat de in de toelichting door de heer Denys voorgestelde strategie aanbeveling verdient. De erkenning van de bedoelde rechten en de basismodaliteiten ervan moeten eerst op federaal niveau worden vastgelegd. Nadien kan de invulling op gemeenschapsniveau betreffende de specifieke aspecten inzake de omroepen gebeuren. Vanuit politiek-strategisch oogpunt – maar ik weet niet of ik me daarover uit te spreken heb – kan het misschien aangewezen zijn dat het debat omtrent deze thematiek ondertussen toch wordt aangesneden in het Vlaams Parlement. Het

betreft immers in het bijzonder een problematiek die te maken heeft met de omroepen. Zolang er echter geen wet is op het vlak van de vrije nieuwsgaring zal elke regeling bij decreet die specifiek is voor de omroepen dode letter dreigen te blijven. Daarom moet er worden gezocht naar een formule van samenwerking tussen de federale wetgever en de gemeenschappen, waarbij de andere gemeenschappen moeten worden betrokken. Tot daar de algemene situering van deze voorstellen van wet en decreet en vooral de problematiek van de bevoegdheidsverdeling en de noodzaak aan fasering van de werkzaamheden dewelke dit met zich meebrengt.

Teneinde deze thematiek op het niveau van het Vlaams Parlement toch alvast op de politieke agenda te houden en verder te bespreken, kan misschien een uitweg worden gevonden in een aantal bepalingen die nu reeds deel uitmaken van het Vlaamse omroepdecreet en die eventueel voor aanvulling of aanpassing in aanmerking komen. Meer bepaald verwijs ik hier naar de artikelen 75, 76 en 77 van de gecoördineerde decreten inzake radio en televisie, waarin reeds een aantal bepalingen zijn opgenomen betreffende de verhouding tussen de door de Vlaamse regering erkende omroepen – betaaltelevisie, doelgroepen-omroepen en regionale televisie – enerzijds en de BRTN en VTM anderzijds.

Ik wil kort even de belangrijkste kenmerken van deze artikels aanduiden, daar deze duidelijk aangeven dat er reeds regels bestaan inzake beperkingen op exclusiviteitsrechten en het verwerven van rechten op korte berichtgeving, precies in de relatie tussen enerzijds betaaltelevisie en regionale omroepen en anderzijds de algemene publiekszenders VTM en BRTN.

Artikel 75 van het decreet beperkt namelijk het verwerven van uitzendrechten op niet nader gedefinieerde programma's door abonneetelevisie, doelgroepentelevisie en regionale televisie, indien deze rechten tot gevolg hebben dat BRTN of VTM daardoor deze programma's gedurende meer dan twee jaar niet zouden mogen uitzenden. Dat is dus een regeling die verder strekt dan alleen het recht op korte berichtgeving en duidelijk exclusiviteitsrechten in hun termijn beperkt ten opzichte van de eerder genoemde soorten televisie-omroepen.

Een tweede bepaling, *artikel 76*, waarborgt dat bepaalde evenementen, door de Vlaamse minister van Cultuur te bepalen, in elk geval ook door BRTN of VTM kunnen worden uitgezonden. Het betreft hier sport- en cultuurevenementen, waarbij jaarlijks bij ministerieel besluit een lijst wordt opgesteld van de evenementen waarop deze bepaling van toepassing is. Het is de betaaltelevisie, de regionale televisie en de doelgroepen-televisie niet toegestaan uitzendrechten op deze evenementen te verwerven, waardoor de gelijktijdige uitzending door de BRTN of door VTM onmogelijk wordt gemaakt. Dit gaat dus reeds veel verder dan het recht op korte berichtgeving. Het gaat hier over de mogelijkheid van rechtstreekse verslaggeving. Bovendien is de aandacht erop gevestigd dat men deze lijst via de delegatie naar ministerieel besluit jaarlijks kan aanpassen en eventueel kan uitbreiden, binnen de bevoegdheid die reeds bestaat. Er worden bijvoorbeeld een aantal evenementen op sportief vlak opgesomd. Wat het culturele betreft, is er in België of Vlaanderen blijkbaar maar één evenement dat specifieke bescherming verdient, namelijk de Koningin Elisabeth-wedstrijd. Men zou er aan kunnen denken om deze lijst via het ministerieel besluit uit te breiden en er ook andere evenementen in op te nemen. Ik hoorde bijvoorbeeld daarnet dat de heren Ambach en Schuermans nog op de hoorzitting verschijnen : Torhout-Werchter kan bijvoorbeeld ook als cultureel evenement worden aangeduid. Dan bevinden we ons, via dit ministerieel be-

sluit, ten volle binnen de problematiek van de exclusiviteitsrechten, denk ik.

Artikel 77 waarborgt ten slotte dat van evenementen minstens ook een korte samenvatting via BRTN én VTM moet kunnen worden uitgezonden, met een maximum van 3 minuten. Er bestaat dus al een 3 minuten-regel, die gewaarborgd is ten voordele van de Vlaamse omroepen ten opzichte van regionale, abonnee- en doelgroepen-omroepen. Men kan zich de vraag stellen of dit artikel eventueel ook de onderlinge relatie tussen BRTN en VTM zou kunnen betreffen. Buiten de relatie tussen de abonnee- en andere reeds genoemde zenders en algemene Vlaamse publiekszenders zouden door uitbreiding van dit artikel eventueel ook bepaalde waarborgen voorzien kunnen worden ten aanzien van de regionale omroepen.

Daar waar het Vlaamse omroepdecreet op beperkte schaal reeds een aantal restricties oplegt inzake exclusiviteitscontracten, moet worden opgemerkt dat via een besluit van de toenmalige en huidige bevoegde minister op dit principe reeds een belangrijke uitzondering is voorzien, en dan nog wel op het zeer gevoelige terrein van de voetbalrechten. Het is namelijk zo dat de verschillende ministeriele besluiten die de evenementenlijsten vastleggen sinds 1994 – het laatste is een besluit van 2 augustus 1995 – telkens stellen dat op allerlei sportevenementen geen exclusiviteitsrechten kunnen worden verworven door bijvoorbeeld abonnee- of doelgroeptelevisie. Dit met uitzondering – zo bepaalt het besluit – van de voetbalwedstrijden waarvan de rechtstreekse en gecodeerde uitzendingen worden toevertrouwd aan Filmnet.

Door deze bepaling in dit ministerieel besluit wordt reeds een belangrijke uitzondering ingebouwd op de beperking van het exclusiviteitsrecht. Men kan zich afvragen of deze uitzondering – inzake voetbalrechten op rechtstreekse uitzending ten voordele van abonneetelevisie Filmnet – niet de essentie van artikel 76 van het omroepdecreet ondergraaft. Anderzijds moet de aandacht erop worden gevestigd dat artikel 77 wel degelijk van toepassing blijft en dat Filmnet wel verplicht is korte verslaggeving van maximaal drie minuten door BRTN en VTM mogelijk te maken. In artikel 77 van het omroepdecreet is geen sprake van enige vergoeding.

Tot daar een aantal opmerkingen over deze bepalingen. Dit kan een basis zijn voor een wijziging of een aanvulling van de bepalingen, waardoor de decreetgever binnen de hem toegewezen bevoegdheid inzake radio-omroep en televisie kan blijven en toch al een aantal regels ten aanzien van de omroep via decreet kan uitvaardigen.

Mijn laatste opmerking bij de verschillende voorstellen die tot hiertoe werden geformuleerd, is dat bij het uitwerken van het recht op korte berichtgeving van sportieve en culturele evenementen de vraag dient te worden gesteld of dit recht moet worden gewaarborgd ten voordele van alle omroepen. Of kan men volstaan dit recht enkel aan de openbare omroep of de open-netzenders te verlenen? Ik verwijs naar een aantal passages uit de beleidsoptie. Ik laat het aan de vertegenwoordigers van de BRTN en de VTM over om deze gedachtengang verder toe te lichten. Ik meen dat er ook vanuit juridisch oogpunt argumenten kunnen worden ontwikkeld om een dergelijke benadering te ondersteunen. De rechten van de eigenaar hoeven niet meer te worden beperkt dan strikt nodig is in functie van het recht op informatie van het publiek. De beste garantie is een gewaarborgd recht op toegang voor de openbare omroep, gelet op de taakomschrijving en de waarborgen die in het Vlaamse omroepdecreet zijn ingeschreven.

b) Uiteenzetting door professor Leo Neels

Professor Leo Neels : Dames en heren, ik wil u danken voor de gelegenheid die me geboden wordt om, als hoogleeraar in het mediarecht, hier een beschouwing te geven over de juridische aspecten van de verschillende voorstellen en ideeën in verband met vrije nieuwsgaring. Ik wil nog even benadrukken dat ik hier niet zit met het oogmerk van belangenbehartiging. U mag me terecht verdenken van een zekere sympathie voor een bepaalde omroep in Vlaanderen. U zou me echter onrecht aandoen indien u me zou verdenken van een aversie tegen één of meer andere omroepen. Ik kan verwijzen naar stukken van de Vlaamse Raad. Ik heb op 19 februari 1991 voor het eerst, en vervolgens nog twee maal, de gelegenheid gehad om als directeur-generaal van de VTM uw gast te zijn. Toen reeds heb ik onder de noemer 'pax media' zeer verzoenende woorden gesproken (Stuk Vlaamse Raad 19 maart 1991).

Ik geloof dat we in een uitzonderlijke toestand verkeren. Er werd zowel in de federale Kamer als in het Vlaams Parlement reeds zeer veel verdienstelijk denkwerk verricht. Er zijn reeds diverse voorstellen van tekst verwezenlijkt. Dit onderlijnt het belang dat aan deze aangelegenheid wordt gehecht. De publieke opinie verwijt u vaak te snel en te ondoordacht te werk te gaan. Tot op vandaag laat het curriculum van het tot stand komen van ideeën rond vrije nieuwsgaring niet toe om dat verwijt te herhalen.

Mijn suggestie zou zijn dat deze consultatie in de vorm van hoorzittingen nog tot een aanpassing van de voorliggende voorstellen zou leiden. Er zijn trouwens diverse tekstvoorstellen en verschillende ideeën. Ik denk eveneens dat het wijs zou zijn een advies ten gronde te vragen aan de Raad van State. Bij verschillende voorstellen werd reeds dringend advies – echter beperkt tot de bevoegdheid – uitgebracht. Ik geloof dat de gehele materie – de bevoegdheidskwestie en de aangelegenheden ten gronde – een advies ten gronde van de Raad van State vereist.

Ik wil voorafgaand zeggen dat ik vanaf 1989 behoor tot de voorstanders van het recht op vrije nieuwsgaring. Ik ben dat nu nog steeds. Ik bevind me nu in het gezelschap van anderen, soms late roepingen. Het is goed dat dit onderwerp de nodige maturiteit bereikt heeft om, over de partijgrenzen heen, substantieel te kunnen worden onderzocht en besproken.

Ik zal vijf voorafgaande opmerkingen maken. Die zijn niet allemaal strikt juridisch. Het zijn beleidsoverwegingen die uw bijzondere aandacht verdienen in het licht van het audiovisueel beleid in het algemeen en het thema van vandaag in het bijzonder.

Ten eerste wil ik eraan herinneren dat de Vlaamse Gemeenschap bijzonder dicht bekabeld is. De penetratiegraad – tot quasi alle huishoudens – is een ongelooflijk instrument van het Vlaams mediabeleid. De antenne- en satellietcaptatie is vrijwel marginaal, althans voor de Nederlandstalige bevolking van dit land. Ik geloof dat, mits een intelligent beleid, de kabelmaatschappijen en de kabelnetten nog een bijzonder efficiënt instrument kunnen zijn van een audiovisueel of nieuw mediabeleid. Ik denk hierbij onder meer aan het project Tele-net Vlaanderen. De handicap op het terrein ligt in de versnippering over intercommunales die op diverse wijzen georganiseerd zijn. Dit maakt het niet altijd eenvoudig om de kabelnetten te integreren in een gecoördineerd mediabeleid. Reacties gebaseerd op de gemeentelijke autonomie staan soms haaks op de ambities van het Vlaams Parlement om dat beleid te coördineren.

Ten tweede, geloof ik dat er zich een antithese aftekent tussen vrij toegankelijke informatie enerzijds en betalende informatie anderzijds. Deze antithese zal de toekomst van de televisie tijdens de volgende 15 jaar bepalen. Vandaag worden we verwend met een indrukwekkend aantal open televisiekanalen. De kabelmaatschappijen bieden gemiddeld 25 kanalen aan. Dat is een ongehoorde luxe die in geen enkel buurland wordt geëvenaard. Wanneer u tijdens een verblijf in het buitenland over de open-netkanalen zapt, zal u zelden meer dan zes of zeven kanalen vinden. Vrije informatie is volgens mijn definitie de informatie die zonder bijkomende betaling beschikbaar is voor de bezitter van een eenvoudig ontvangsttoestel en een kabelabonnement. Men zal evolueren naar een beperking van de open-netzenders in wat in kabelkringen nu al wordt aangeduid als het basispakket. De samenstelling ervan is nog onzeker. Naast die vijf of zes zenders in het basiskabelabonnement zal men zich op bijkomende pakketten kunnen abonneren, mits aanvullende betaling.

Er is nog een evolutie die vrije informatie gemakkelijker toegankelijk maakt. Ik denk aan alles wat gratis beschikbaar is langs het Internet-netwerk. Er is heel veel minderwaardige, maar ook heel veel gesofisticeerde informatie voor wie een eenvoudige PC en modem bezit. Deze informatie is toegankelijk mits het betalen van ongeveer 9.000 frank voor een jaarabonnement en lokale telefoonkosten. Zo kan u vandaag werken raadplegen in de Library of Congress in Washington D.C., zonder bijbetaling. Het mondiale gebruik houdt de tarieven marginaal. Daartegenover staat een ontwikkeling naar betalende informatie waarbij televisiestations betaling van de kabelmaatschappijen gaan eisen die hun programma in hun pakket wensen op te nemen. Denk maar aan de gerechtelijke procedure tussen kabelmaatschappijen, auteursrechtenmaatschappijen en stations zoals de RAI en TF1. Ik denk ook aan de ontwikkeling van betaaltelevisie die reeds in het kabeldecreet van 1987 werd vermeld. Dit gaat internationaal verder toenemen. In Vlaanderen hebben die zenders het enorm moeilijk, omwille van het indrukwekkende open-netaanbod. In landen als Duitsland, met RTL-Plus en SAT1, en Frankrijk met Canal+, is betaaltelevisie veel meer succesrijk dan bij ons. Het open-netaanbod is er dan ook veel schraler dan in België.

Voor u, beleidsmakers, is dit een heel belangrijke ontwikkeling. We maken een fatale evolutie mee naar *information-haves* en *information-have-nots*. Er ontstaan nieuwe kloven in de samenleving. Daarbij hebben de have-nots twee drempels: een technologische en een financiële. Het bespelen van Internet bijvoorbeeld vergt een zekere technische behendigheid. Er kondigt zich een nieuw sociaal vraagstuk aan. Later zal ik aangeven dat naar mijn mening het recht van nieuwsgaring op termijn een corrigerende werking kan hebben. Informatie die betaald moet worden, zou ook in open net beschikbaar gesteld kunnen worden, bijvoorbeeld onder vorm van korte berichten.

Ten derde, is er een antithese tussen de openbare en de commerciële omroep. Het is een verdienste van de voorliggende teksten dat dit debat deze oude, deels achterhaalde vetes overstijgt. Die wat kunstmatige antithese heeft jarenlang, naar mijn mening ten onrechte, het mediadebat in Vlaanderen overheerst of beheerst. Ik kan ook hier verwijzen naar het oude memorandum dat ik – toen nog met wijlen Jan Merckx – op 19 februari 1991 heb neergelegd in deze commissie (cf. supra).

Ik denk dat men, zeker bij de behandeling van een onderwerp als de vrije nieuwsgaring, aandacht moet hebben voor het algemene Vlaams belang en het audiovisuele beleid zoals

dat daar in Vlaanderen moet uit voortvloeien. Het debat mag niet worden beperkt tot een tegenstelling tussen de openbare en de private omroep. Mijn stelling gaat uit van de vaststelling dat beide samen 70 tot 80 percent van de Vlaamse kijkers bereiken. Dat is het belangrijkste gegeven. Ik zie in sommige motiveringen daarvan nog sporen. Maar ik wil daar, om dit debat buiten die sfeer te houden, niet verder op ingaan.

Een vierde, voorlaatste inleidende beschouwing is deze. Vlaanderen is in de context van de Europese Unie geen eiland. We hebben dat de voorbije twee jaar daadwerkelijk ondervonden. Ik geloof dat Vlaanderen er zeer verstandig aan heeft gedaan om vanaf 1987 een eigen audiovisuele regelgeving in te voeren. Hier zijn de regionale stations, en één private nationale zender, in Vlaamse handen. In Nederland is dat bijvoorbeeld niet het geval. Mevrouw D'Ancona, de Nederlandse voorgangerster-collega van minister Van Rompuy, heeft jarenlang de vernedering ondergaan om naar Luxemburg te moeten reizen om daar in het Frans – wat voor een Nederlander niet evident is – te kunnen spreken met het zogenaamd Nederlandse commerciële station RTL4. In Vlaanderen is dat niet zo, en ik geloof dat dit een verdienste is van die wetgeving.

De Vlaamse omroepen en het Vlaamse beleid moeten zich hoeden voor het volgende. Men zou vandaag wetgeving kunnen creëren om de Vlaamse omroepen – in eerste instantie de open net-omroepen – enigszins te ondersteunen, en het recht te vrijwaren van de kijker om op open-nettelevisie toegang te krijgen tot evenementen. Maar in dat geval bestaat het gevaar dat diezelfde rechten, door het gelijkberechtigingsbeginsel in de Europese Unie, automatisch toekomen aan de in de andere lidstaten regelmatig, rechtsgeldig en reëel – zo moet ik daar nu, gelukkig, aan toevoegen – gevestigde buitenlandse omroepen die hun programmatie al dan niet op Vlaanderen richten. Dat kan, in de mate dat zij daar terecht zijn erkend en in het land van oorsprong ook effectief zijn onderworpen aan het lokale toezicht. Ik verwijs in dit verband uiteraard naar sommige moeilijkheden met een welbepaald Brits of Vlaams station. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap moet, zoals u weet, daar binnenkort over beraadslagen.

Ik verwijs in dat verband ook naar de Televisierichtlijn van 3 oktober 1989 die ons niet weinig moeilijkheden heeft bezorgd, en naar de herziening ervan in het Europees Parlement, waar, na een overgangsperiode, men enigszins terugkeert naar de werkelijkheid zoals zij echt bestaat. Ik geloof dat men in die context ervoor kan pleiten om een zeggenschap van het land van ontvangst na te streven. Dat zou zeker moeten gebeuren in die situaties waarin het systeem van *home control* niet functioneert en eigenlijk niet kan functioneren omdat die omroepen zich niet op het land van herkomst richten, en in een taal uitzenden die de toezichhoudende autoriteiten niet toelaat om kennis te nemen van de programmatie. Om die reden was de Europese Commissie ambtshalve een procedure gestart tegen het Britse misbruik van de *non domestic satellite license*. Wellicht zal binnen enkele weken het verloop van deze procedure leiden tot een standpunt van het Hof van Justitie.

Ik denk dat we waakzaam een regeling moeten nastreven die de Vlaamse open-netomroepen kan ondersteunen, die de lokale organisatoren van evenementen die hier doorgaan, niet verzwakt, en die zichzelf een beetje beschermt tegen het misbruik van buitenlandse of pseudo-buitenlandse omroepen. Die laatste distantieëren zich van de rechtsregels die hen lasten opleggen, maar beroepen zich wel op rechtsregels die hen lusten opleveren.

Ik ga daar even op in omdat nergens in de omringende landen een wetgeving bestaat die in vergelijkbare mate als in de hier voorliggende voorstellen het recht van vrije nieuwsgaring garandeert. In Nederland is er niets voorzien. In Duitsland is er weinig voorzien. In Frankrijk is er een *code de conduite* die teruggaat op een rechtsgrondslag. In Groot-Brittannië is er eigenlijk niets. Maar ook daar bestaat er een *code of conduct* tussen de omroepen. Er zijn geen door de Vlaamse omroepen bij wederkerigheid inroepbare rechtsregels. We riskeren dus, als we de zaken niet nauwgezet formuleren, de informatiestroom naar het buitenland gratis te organiseren, zonder wederkerigheid voor de Vlaamse omroepen. Ik geloof dat een zekere gulheid eigen is aan de Vlaamse volksaard. Maar op dit vlak is het misschien toch nuttig om na te denken over ter zake instelbare grenzen.

Ten slotte een laatste inleidende beschouwing. Als parlement streeft u er naar om regels te maken. Ik heb in de toespraak van de voorzitter van het Vlaams Parlement, naar aanleiding van de opening van dit prestigieuze gebouw, gehoord dat u er naar streeft om ook de maatschappelijke debatten op een passend niveau te voeren. Ik denk dat u als parlement over een instrument beschikt waarvan u – als u mij deze kritische bedenking toestaat – de kracht enigszins onderschat. Ik denk dat u niet enkel de keuze hebt om regelgeving tot stand te brengen, of om niets te doen. U kan ofwel regelgeving tot stand brengen – en dat is soms nodig; ofwel kan u het maatschappelijk debat kritisch volgen, voeren en beïnvloeden. Wat u vandaag en de volgende weken doet is daarvan een schitterend voorbeeld. Op deze wijze weten alle betrokkenen waaraan zich te houden, zonder dat dit in dwang, in afdwingbare rechtsregels moet worden vastgelegd. Dat kan, door als Vlaams Parlement een gezagsvol maatschappelijk signaal te geven aan de betrokken sector. Die sector zou er goed aan doen om bepaalde zaken voor ogen te houden, en misschien zelf op te lossen in systemen van zelfregulering of van overeenkomsten. Die systemen kunnen het doel bereiken dat u in het algemeen belang wenselijk acht. Terzelfdertijd houdt u een stok achter de deur. Moest er toch iemand als einzelgänger uit de bocht gaan, dan moeten we een volgende stap nemen.

Ik pleit hier nogal nadrukkelijk voor het suppletoir, aanvullend karakter van regels, voor zover de betrokkenen op het veld niet zelf die aangelegenheid op een intelligente wijze regelen. U kan die graad van intelligentie beïnvloeden door het uitzenden van intelligente, duidelijke signalen over wat er minimaal uit die zelfregulerende activiteit moet resulteren. Ik denk dat de klacht dat de politiek teveel wil regelen, en een stroom van regels creëert die nog moeilijk controleer- en toepasbaar zijn, ons bekend is. Ik pleit voor deze tussenoplossing.

Er zijn schandelijke incidenten geweest, zoals in 1989, waarbij de cameraman en de motorrijder van VTM uit de koers en in de gracht werden gereden, en waarbij camera-ploegen door de politie letterlijk uit de voetbalstadions werden geslagen. Maar dat behoort gelukkig tot het verleden. Er is kennelijk een maturiteit gegroeid in de contacten tussen VTM en de Vlaamse regionale en openbare omroep(en). Er bestaat vandaag, bij wijze van overeenkomst in functie van een welbegrepen gezamenlijk belang, een feitelijke toestand die me doet denken dat er op dit domein vandaag geen acuut probleem meer bestaat. Ik prijs me daar erg gelukkig over. En ik hoop dat u ook vanmiddag, tijdens de vergadering met de organisatoren van evenementen en de omroepen, en ook volgende week, wanneer pay television aan bod komt, zich daarvan kunt vergewissen.

Ik stel dus een kritische vraag. Moeten we van hieruit direct naar het instrument van wetgeving grijpen ? Ik pleit er voor om dat automatisme op te geven. Ik geloof dat u een eenvoudiger, maar efficiënter, doeltreffender instrument hebt. Dat instrument bestaat er uw overtuigingskracht te gebruiken om de sector door overtuiging de voor u prioritaire elementen van algemeen beleidsbelang te laten aanvaarden, en door de sector zelf regelend te laten optreden.

De feitelijke toestand is immers dubbel. Enerzijds zijn exclusiviteitsrechten traditioneel en ook normaal aanwezig in het economische verkeer – en dus ook in het domein van radio – in mindere mate – en televisie. Het kan gaan over het exclusieve recht van het volledige en rechtstreekse beeldverslag. Het kan ook gaan over een uitgesteld, maar volledig beeldverslag van een voetbalwedstrijd, teneinde het niet altijd optimale stadionbezoek niet tegen te werken. Het kan ook gaan om prioriteitsrechten waar men embargo's respecteert van het ene station ten opzichte van het andere. En het kan gaan over een regeling van nieuwsflitsen – wat men in de teksten korte berichtgeving noemt. Dat is, nationaal en internationaal, een doodgewoon eigen kenmerk van de televisiewereld. Die werkt zo. En ik kan, op grond van mijn balie-ervaring, zeggen dat dit ook in het economisch leven zo werkt, en dit op grond van industriële of eigendomsrechten. Inzake de eigendomsrechten in de Nederlandse rechtszaak tussen de NOS en de KNVB – waar de NOS pretendeerde rechtstreekse voetbalverslaggeving te moeten kunnen doen vanuit de stadions in Nederland, zonder vergoeding te betalen aan de KNVB – heeft de Hoge Raad in een eerder lapidair arrest – het zogenaamde Arena-arrest – geoordeeld dat het louter eigendomsrecht van de club over zijn stadion er zich tegen verzet dat iemand zich met een camera meldt om opnamen te maken en het evenement, dat bedoeld is voor het betalend publiek dat zich in de kuip bevindt, met technische middelen naar buiten te brengen. In de recente zaak van Feyenoord tegen de KNVB, naar aanleiding van het naar mijn oordeel waanzinnige plan voor een Nederlands sportkanaal, heeft de voorzitter in kortgeding geoordeeld dat Feyenoord weliswaar eigenaar is van de kuip, en dat Feyenoord die eigendomsrechten kan uitoefenen. Maar de voorzitter oordeelt dat de club die rechten moet uitoefenen in het kader van het verenigingsverband dat zij met de Nederlandse voetbalbond heeft. Dat betekent bijgevolg dat de Nederlandse voetbalbond terecht kon contracteren, ondanks de eigendomsrechten van de club over haar stadion.

Eigendomsrechten spelen dus een rol. Er zijn ook intellectuele en auteursrechten mee gemoeid. Ook nevenrechten spelen een rol. Sinds de wet van 30 juni 1994 voor de uitvoerende kunstenaars zijn die ook bij ons erkend. Men breidt dat langzaam uit naar wat men prestatiebescherming noemt. Dat zijn aan intellectuele rechten verwante rechten die men toekent aan prestaties die op zichzelf niet aan de definitie van auteurswerk en dergelijke beantwoorden. Men kan in dat geval denken aan de prestatie van een voetballer, of van een club. Het beginsel van vrijheid van handel en nijverheid dat in de bijzondere wet verankerd is, en dat enkel nog bij bijzondere meerderheid gewijzigd kan worden, behoort daar ook toe.

Dat zijn in het economisch verkeer en in televisieland normale gegevens. En ik denk niet dat het wenselijk is om in Vlaanderen, als in een eiland, exclusiviteitsrechten te willen verhinderen of afbouwen. We zouden ons daardoor isoleren, en de organisatoren van evenementen in Vlaanderen – Torhout/Werchter werd hier vermeld – een flinke pad in de korf zetten. De internationale impresariaten van de grote internationale sterren – ik denk aan de Michael Jacksons of de Pava-

rotti's – hebben er geen boodschap aan dat op hun concerten dwangmatig tien of vijftien camera's zonder vergoeding zouden binnen kunnen. Misschien gaan ze dan concerner in Amsterdam, Keulen, Parijs of Londen, en laten Antwerpen, Torhout, Werchter of Brussel links liggen. We moeten een realistische kijk behouden en het algemeen belang dat we wensen te vrijwaren op het niveau van de vrije nieuwsgaring zeer goed definiëren. Daaruit kunnen we dan afleiden welke signalen we moeten zenden om overdrijving, negatief gebruik en misbruik te vermijden. Een voorbeeld van negatief gebruik is de blokkering van de rechten van het tennistornooi van Wimbledon, niet zozeer om zelf uit te zenden, maar wel om te beletten dat een concurrent tot uitzending zou overgaan. Een voorbeeld van misbruik is het zolang blokkeren van rechten dat een eenvoudig nieuwsverslag van Wimbledon op televisie alleen kan plaatsvinden drie weken na de finale, op een moment dat elke actualiteitswaarde verdwenen is. Het is een rechtmatig algemeen belang dergelijke overdrijvingen te voorkomen of te nuanceren door dwangmatige inbraken in exclusiviteitssituaties bijvoorbeeld met het oog op nieuwsverslaggeving van evenementen.

Op het vlak van de sportrechten was er in 1989 door de komst van het nieuwe televisiestation VTM sprake van een gewrongen situatie. Dit nieuwe station stond immers buiten de bestaande contracten, zoals het voetbalcontract en enkele wielcontracten. De vrije nieuwsgaring was toen voor deze nieuwkomer contractueel uitgesloten. We kenden een vernieuwing van het evenwicht of van het onevenwicht toen het voetbalcontract niet langer bij de openbare omroep was.

De nationale en internationale sportrechten zijn op dit moment veel evenwichtiger verdeeld dan vroeger. We hebben Supersport aan de ene kant en de openbare omroep en VTM aan de andere kant. Supersport beschikt over de speciaal voor deze zender op vrijdagavond georganiseerde wedstrijden van de eerste klasse van voetbal, het buitenlands voetbal, de Europese Champions League thuiswedstrijden van Anderlecht, het wereldkampioenschap atletiek, de Belgische volley- en basketbalcompetitie, de Amerikaanse basketbalcompetitie, Wimbledon en Flushing Meadows, Milaan-San Remo, de Ronde van Italië, de Ronde van Spanje. Ze beschikken dus over een hele portefeuille van rechten. Supersport is bereid om over de meeste van deze rechten voor nieuwsgaring te contracteren met de open-netzenders. VTM beschikt over het voetbalcontract, dat wordt gedeeld met RTBF en RTL-TVI. Terwijl VTM in Wallonië niet op de kabel is, zijn in Vlaanderen RTBF en RTL wel op de kabel. VTM had voor het lopende voetbalseizoen de rechten op de Europese wedstrijden van Aalst en Club Brugge. Ze hebben ook enkele autosportrechten, maar deze zijn niet exclusief en prioritair. BRTN is subcontractant van VTM voor zijn nieuws- en sportprogramma's voor het voetbal en kan die mits een erkenning van een prioriteitsrecht in de nieuws- en sportprogramma's vrij uitzenden. Dat beantwoordt internationaal aan de gebruikelijke normen. BRTN heeft ook de rechten op de Olympische zomer- en winterspelen tot 2008, op de Ronde van Vlaanderen, de Ronde van Frankrijk, de wereldkampioenschappen wielrennen, het Europees kampioenschap voetbal 1996, Eurovoetbal 2000, het wereldkampioenschap 1998, de Champions League tot 1999, Roland Garros en de vier Golden Four-atletiekmeetings in de zomer zoals de Brussels Memorial Van Damme. BRTN heeft deze rechten niet altijd uit eigen hoofde, maar uit hoofde van zijn lidmaatschap van de European Broadcast Union. Deze Union is een zeer agressieve en kapitaalkrachtige koper van sportrechten op de internationale markt. Het gaat hier dus niet langer om een vereniging van de openbare omroepen

van de lidstaten : TF1 privé-omroep en CLT privé-omroep zijn ook lid van de EBU. Het gaat om een gemengd gezelschap.

In Vlaanderen kunnen we op dit ogenblik spreken over een tamelijk evenwichtige situatie tussen de zenders. Ik behoor tot diegenen die van mening zijn dat dit langzaam gegroeid evenwicht de omroepen tot de juiste maturiteit heeft gebracht voor de contacten en gesprekken op het moment van de schok over het voetbalcontract in 1993. De gesprekken werden geïnspireerd – om niet te zeggen gepatroneerd – door minister Hugo Weckx. Hij heeft de verstandhouding in die zomer voor het begin van het nieuwe voetbalseizoen, mee bewerkstelligd.

De Vlaamse kijker kan in open net heel wat van deze evenementen zonder enige hinder bekijken. Daarnaast beschikt hij nog over een twintigtal buitenlandse open-netstations met een gigantisch sportaanbod. De pay-television vraagt echter onze aandacht : voor mij is het niet evident om aan de bevolking voor een nieuwsverslag van belangwekkende en populaire evenementen een investering te vragen van 15.000 frank per jaar.

De financiële bedragen die de televisiestations voor de rechten betalen aan de Belgische en de Vlaamse organisatoren zijn in vergelijking met het buitenland zeer correct en niet overdreven. Het gaat niet om een miljardenverkeer ; het uit zich in enkele miljoenen frank. RTB, RTL en VTM betalen samen aan de Voetbalbond ongeveer 200 miljoen frank. Dat is niet te vergelijken met de één tot vier miljard frank die in sommige buurlanden wordt betaald. Het gaat hier dan nog om een open-netsituatie met de merkwaardige uitzondering voor de vrijdagwedstrijden op Supersport.

Het televisielandschap is vandaag in een vorm van evenwicht en dat zou ik toch willen benadrukken. Zowel door het geven van aandachtspunten en incentives als door een beleid met de stok achter de deur, kan u perfect uw bekommernissen van algemeen belang laten realiseren door de sector zelf, die hiertoe komt door een spontaan proces.

De meeste voorstellen die voorliggen lijken in verregaande mate geïnspireerd te zijn door de aanbeveling van het ministercomité van de Raad van Europa van 11 april 1991. Dat was de eerste tekst op internationaal niveau, die deze materie behandelde. Deze aanbeveling is gericht op een specifieke situatie en leent zich volgens mij niet voor een transplantatie naar onze kleine Vlaamse gemeenschap. We moeten oog hebben voor de reflexwerking naar andere landen en voor de vraag of een eenvoudige transplantatie niet meer onheil zou aanrichten dan goed. In het recht bestaat geen afdwingbaar rechtsbeginsel van algemene vrijheid van informatievergaring ten aanzien van uit zichzelf niet beschikbare informatie. De verschillende lidstaten zijn op dit vlak zeer terughoudend, zowel op het niveau van de Raad van Europa als op het niveau van de Europese Unie. Sinds die aanbeveling van 1991 is er geen ontwikkeling meer waar te nemen. Weinig lidstaten van de Raad van Europa hebben deze aanbeveling opgevolgd door de invoering van nationale wetgeving over nieuwsgaring van die aard. Is het wel opportuun om als eiland te opereren in de internationale en Europese context, waar anderen rechten kunnen komen afdwingen binnen onze gemeenschap en we dat elders niet kunnen doen door het gebrek aan vergelijkbare rechtsregels ?

De aanbeveling ziet enkel toe op grensoverschrijdende televisie waarbij het publiek in één land geen toegang heeft, ook niet voor een nieuwsverslag, tot een evenement doordat de rechten in het andere land zo zijn georganiseerd dat de

toegang voor het ene land is afgesloten. De aanbeveling is niet bedoeld voor binnenlands gebruik en nog minder voor het reguleren van correcte verhoudingen van verstandhouding tussen diverse televisiestations binnen één land of één gemeenschap. De aanbeveling ziet ook enkel toe op situaties, waarbij een substantieel deel van het publiek wordt uitgesloten van de mogelijkheid om een belangwekkend evenement op de televisie te volgen bij wijze van korte actualiteitsinfo of korte berichtgeving. Ik kom hier straks nog op terug. De aanbeveling ziet tenslotte niet toe op een recht van toegang tot alle evenementen voor de camera. De reikwijdte is veel beperkter : het gaat om de gevallen waarin een exclusiviteitsovereenkomst in een grensoverschrijdende context de toegang van een substantieel deel van het publiek van de kijkers verhindert. Dit moet het gevolg zijn van het bestaan van een bestaande exclusiviteitsovereenkomst. Dan pas doet de aanbeveling een aantal suggesties.

Wat zijn deze suggesties ? Het gaat om een beperking van het effect van de bestaande exclusiviteitsovereenkomst. Niet de opheffing ervan, maar wel de beperking van de ongewenste negatieve weerslag, die wordt gedefinieerd als de uitsluiting van een substantieel deel van het publiek in een andere lidstaat van nieuwsvoorziening en korte berichtgeving over dat evenement. Het werkt subsidiair, namelijk alleen in de mate dat de betrokken omroepen niet vrijwillig en contractueel het geviseerde nadeel zouden hebben voorkomen en opgelost. In de Franse tekst van de aanbeveling staat 'sous réserve d'autres arrangements contractuelles entre les radiodiffuseurs concernés'. Deze regeling is suppletief. Als er een exclusiviteitscontract is, is er een probleem als een substantieel deel van het publiek wordt uitgesloten. We suggereren dat de lidstaten van de Raad van Europa dit bij wetgeving oplossen, maar enkel in de mate dat de actoren dit nadeel zelf nog niet hebben hersteld door een contractueel en min of meer spontane regeling.

Ik ben daar op ingegaan om terug te komen bij de basisvraag van regelgeving : wat is het algemeen belang dat we op dit domein in de huidige situatie moeten nastreven ? Het recht van de kijker om via korte nieuwsberichten in het journaal en via regelmatig geprogrammeerd actualiteitenprogramma's informatie te verwerven over belangwekkende evenementen ? Ik denk dat dit recht van de kijker op dit moment op geen enkele manier in het gedrang komt, zowel voor nationale als voor internationale evenementen. Al onze stations met nationaal bereik hebben akkoorden met de internationale persagentschappen Reuter, CNN, Associated Press en anderen, die hen toelaten die internationale verslagen te brengen.

Ik geloof dat het in de recente jaren onbestaand of toch ten minste zeer uniek was dat de Vlaamse kijker – zelfs op zijn Vlaams station – van nieuwsinformatie over bepaalde evenementen was uitgesloten. Het algemeen belang kan inhouden dat men misbruik voorkomt van exclusiviteitsrechten, die zodanig zouden worden uitgeoefend dat een substantieel deel van de kijkers het nieuwsverslag van de evenementen niet kan ontvangen. Van dit soort misbruiken lijkt mij momenteel op onze markt geen sprake.

In Vlaanderen kan men het algemeen belang definiëren als de mogelijkheid voor de kijker om op het Vlaams station van zijn voorkeur – met dat laatste voegen we een zeer belangrijk element toe, want de kijker hoeft niet te zappen om te zoeken waar de rechten zitten – het nieuwsverslag te kunnen zien van dit soort evenementen. Ik neem opnieuw het voorbeeld van de voetbalwedstrijden. Men kan die zien op de VTM en de BRTN, en in het Frans op de RTBF en RTL-TVI. Ook kan

men ze bekijken op zijn regionaal station voorzover dat dat belangstelling heeft voor de wedstrijd in kwestie. De wedstrijd Zepperen-Lokeren spreekt het nationale publiek misschien minder aan dan Club Brugge – Anderlecht, maar kan voor de betrokken regionale stations meer belang hebben. Ook op dat vlak is de beelduitwisseling vandaag niet problematisch.

Men zou ook kunnen zeggen dat het algemeen belang inhoudt dat men alles gelijktijdig of eerst moet kunnen zien op de zender van zijn voorkeur. In de voorliggende voorstellen vind ik daar elementen van terug. Men heft de prioriteitsrechten op in de gevallen waarin een station zijn recht van toegang gebruikt voor eigen opnamen met de eigen camera. Ik vind dat verkeerd. De prioriteitsrechten zijn normaal en dienen gehandhaafd. Het is perfect legitiem dat de kijker van het station dat de primaire rechten heeft, het evenement een half uur of een uur vroeger kan bekijken dan de kijker die de voorkeur geeft aan een televisiestation met secundaire rechten. Ik vind dus niet dat de mogelijkheid om alles prioritair te zien, moet worden opgenomen in de definitie van het algemeen belang van de kijker. Ik pleit voor het behoud van exclusiviteits- en prioriteitsrechten, maar voor het wegwerken van de nadelen, voorzover die zich voordoen. Als er al nadelen zouden zijn, zijn die zeer beperkt. De maturiteit in de contacten tussen de omroepen is gelukkig groot genoeg. Dat blijkt onder meer uit de voorbeelden die ik over het voetbal aanhaalde. Het systeem werkt ook voor wielervedstrijden en dergelijke.

Ik kan een voorbeeld geven van een distorsie in de teksten die naar mijn oordeel niet zo was bedoeld, maar wel nefast is. In een van de voorstellen staat het volgende. Als de secundaire omroep het beeldmateriaal gebruikt van de primaire, dan moet hij de prioriteit erkennen van de primaire, en wachten tot deze heeft uitgezonden vooraleer hij zijn nieuwsverslag geeft. Als hij eigen beeldmateriaal gebruikt op basis van het recht van toegang, hoeft hij geen prioriteit te respecteren. Dat is volgens mij fout. De prioriteitsrechten moeten in alle gevallen worden gevrijwaard. Heel de sector kent ze. Zelfs het Paleis van de koning maakt er gebruik van. Het Paleis legt naar aanleiding van de toespraken die de koning op geregelde tijdstippen tot het volk wil richten, embargo's op aan de omroepen. Ook alle kabinetten doen dit. Het is niet ongevoon.

De distorsie zou kunnen inhouden dat de houder van de wielervedstrijden of de voetbalrechten nooit prioriteit heeft. Voor wielervedstrijden geldt vaak het gerechtvaardigde veiligheidsargument dat er geen bijkomende motorrijders met camera's in de wedstrijd kunnen worden toegelaten. De omroepen hebben dit argument aanvaard. In dat geval moet men dus het beeldmateriaal gebruiken van de houder van de primaire rechten. Dat heeft voor gevolg dat men daar de prioriteit moet respecteren. In een voetbalstadion is daarentegen plaats voor wel vijf camera's. Daar zou de prioriteit van de houder van de prioritaire rechten, die als enige ervoor betaalt, vervallen. Dat lijkt mij onevenwichtig. Het gaat verder dan wat voor uw doel noodzakelijk is. Uw doel is niet het exclusiviteitscontract en het inkomen van de organisator te ondermijnen, maar het misbruik van de exclusiviteit en de uitsluiting van een station – en dus van een substantieel deel van de kijkers – van het recht op toegang tot informatie, te voorkomen. Ik vraag daarom om niet met een kanon op een mug te schieten, want dan dreigt u het bestaande evenwicht tussen de omroepen – ik hoop dat ze deze namiddag het bestaan hiervan zullen komen bevestigen – te verstoren.

De aanbeveling van de Raad van Europa heeft het over 'des événements majeurs' of 'des événements d'un grand intérêt pour le public', bijzondere evenementen dus. Het is bijzonder moeilijk om daarvan een lijst op te stellen. We hebben vastgesteld in al de jaren dat het besluit van toepassing is, niemand met de evenementenregel op het vlak van cultuur verder is geraakt dan de Koningin-Elisabethwedstrijd. Ik hoor hier de suggestie om Torhout-Werchter toe te voegen. Straks zal de organisator zijn ideeën daarover komen geven.

In de voorstellen treedt diversiteit op. Sommigen hebben het over culturele en sportevenementen. Anderen hebben het over voor het publiek toegankelijke gebeurtenissen met informatieve betekenis en daarnaast over de categorie 'nieuwsfeiten'. Nog anderen hebben het over 'voor het publiek toegankelijke sport-, culturele en maatschappelijke en politieke evenementen'. Dat is een wel bijzonder breed spectrum. De huidige evenementenregeling op basis van het oude kabeldecreet en de gecoördineerde mediadecreten beperkt zich tot één cultureel en enkele sportevenementen.

Nadenkend over een definitie, kwam ik tot de volgende poging : 'belangrijke, voor het publiek toegankelijke actualiteitsevenementen met nieuws waarde'. Is er sprake van dubbel gebruik tussen 'een actualiteitsevenement' en 'nieuws waarde' ? Ik denk dat er actuele evenementen bestaan die weinig nieuws waarde hebben. 'Voor het publiek toegankelijk' is belangrijk omdat elke organisator een besloten vergadering moet kunnen organiseren. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Mediacommissie, een vergadering van het Vlaams Parlement of een rechtbank.

Hoe zit het met het nieuwsverslag over culturele evenementen, zoals bijvoorbeeld Torhout-Werchter of een concert van Pavarotti of Michael Jackson ? Men kan van een dergelijk optreden, een ballet of een opera enzovoort, perfect een nieuwsverslag maken zonder dat de noodzaak zich voordoet om een fragment van de voorstelling erin op te nemen. Dit is belangrijk om over na te denken. U stoot op het vraagstuk van de auteursrechten, nevenrechten en eventueel prestatiebescherming. Ik deel niet de mening uit de toelichting bij een wets- of decreetsvoorstel dat artikel 22 van de auteurswet over het informatief-citaatrecht de vraagstukken van auteursrechten en nevenrechten voor culturele vertoningen opgelost zou hebben. Het informatief-citaatrecht wordt zo uit zijn verband gerukt. Wanneer de culturele prestatie zelf het evenement is waarover men verslag uitbrengt, zou men zich ten onrechte beroepen op dit recht. De bedoeling ervan is juist het omgekeerde. Als men bij een ander nieuwsfeit, zoals bijvoorbeeld het Zangfeest, een opname maakt waarin een lied te horen is, zorgt het informatief-citaatrecht ervoor dat men niet bijkomend naar de rechthebbende van dat lied moet stappen om de rechten te vragen om het in de flash van het Zangfeest op te nemen. Het hoofdbestanddeel van de nieuwsflash waarop het informatief-citaatrecht uit de auteurswet toeziet, is in dit geval iets anders dan het beschermde auteurswerk. Het werkt alleen op die manier. Ik vrees dat hier een vergissing dreigt, en dat de materie – anders dan de toelichting suggereert – wel moet worden opgelost, uiteraard op het federale niveau. De omroepen kunnen dit soort culturele evenementen verslaan door interviews met en reportages rond de artiesten, zonder in de zaal met camera's aanwezig te moeten zijn, met alle stoornissen vandien. Meestal beschikken de omroepen over archief- of video-opnamen, die ze in hun fragment kunnen inlassen.

Een zeer belangrijk item, dat u – naar mijn impressie – onbewust meesmokkelt in de verschillende voorstellen, is het recht van de camera om aanwezig te zijn in de zaal bij elk

soort van maatschappelijk, politiek, sport- en cultureel evenement. Dit herinnert mij aan wat ik persoonlijk beschouw als een aberratie in het Amerikaans recht. Ook in de VSA zijn de meningen hierover verdeeld. Het gaat erom dat elke omroep- en cameraploeg zich met succes kan beroepen op het eerste amendement van de Amerikaanse grondwet, de 'Free-speech clause'. Het komt overeen met de artikelen 19 en 25 van de Belgische Grondwet. Een station heeft er als verstrekker van informatie en als vertegenwoordiger van zijn kijkers die recht hebben op toegang tot informatie, het recht om in bijvoorbeeld een rechtszaal aanwezig te zijn met de camera. Als twintig stations dat claimen, staan er twintig camera's. Zolang niet wordt bevolen dat de zaak achter gesloten deuren plaatsvindt – wat in de rechtspraak slechts heel uitzonderlijk mogelijk is – mag het station alles opnemen en rechtstreeks of onrechtstreeks uitzenden. U moet zeer goed nadenken of dat een wenselijke ontwikkeling is. Ik ben een groot verdediger van pers- en mediavrijheid, maar ik ben een groot tegenstander van deze strekking. U weet – en u bent vertrouwd met de camera's die soms in de zalen staan – dat uw collega's zich in elk geval anders gedragen in de plenaire vergadering, wanneer de camera draait dan wanneer hij niet draait.

Ik wil toch waarschuwen voor een aantal maatschappelijke processen, ook al verlopen ze in openbare zittingen, zoals de rechtbank, waar publiek aanwezig is. Wat is de huidige houding van de voorzitters van de rechtbanken ? Ze gedogen vandaag dat de beelfotografen foto's maken, in de regel bij het begin van de zitting. Ze beschikken nog altijd over de politie van de rechtszaal. Dan laten ze de zitting verder verlopen, waarbij de journalisten natuurlijk aanwezig zijn. Toen ik tien jaar geleden advocaat was, werden de fotografen buitengestuurd en de cameramensen kwamen niet eens, want dat was vruchteloos. De voorzitters gedogen nu dat de cameramensen opnamen maken. Vandaag zie ik dat ook – en dat is een nieuwe stap – tijdens de zittingen. Ik heb dat niet langer dan gisteren nog gezien in de Oost-Vlaamse assisenzaak, waar men bepaalde scènes, zoals de ondervraging van getuigen en van de betichte, op het scherm ziet, maar zonder klank. Dat is een nieuwe stap. Ik denk dat men zich ervoor moeten hoeden om, wat in de Verenigde Staten toch een beetje incidenteel aan de orde is, met name het O.J. Simpson-effect te creëren. In de Amerikaanse rechtsleer is de *trial by press* een vast item. Men wordt niet meer beoordeeld door de rechtbank of de jury, maar door de camera en de publieke opinie. Ik geloof dat u daarvoor enorm op uw hoede moet zijn door hier niet verder te willen schieten dan u eigenlijk bedoelt en een element toe te voegen aan processen die in de beslotenheid van een toegankelijke zaal, maar toch in die beslotenheid nog, plaatsvinden, door ze naar de huiskamer te transponeren. Ik wil daar echt op insisteren. Dit is een zaak die uw zorg verdient. Ik denk dat u dat zeer voorzichtig moet kunnen benaderen.

Ik kom bij sportwedstrijden. Ik geloof dat aan de definitie die ik vooruitschoof, onbetwist competiesportwedstrijden beantwoorden. De nieuws waarde komt voort uit het competitie-element. Zou naar uw smaak een demonstratie-basketbalwedstrijd van de Harlem Globetrotters daaraan beantwoorden ? Ik geloof het niet. Het is een evenement, een spektakel, zoals een circus, een theater of een opera. Ik denk dat dit het nieuws waarde-element mist. Dat kan op vrijwillige basis van het management van de Harlem Globetrotters en de organisator. Moet men dat dwangmatig organiseren ? Ik denk het niet. Als ze dat zelf willen, omdat ze dat sympathiek vinden of in hun public relations gebruiken, tot daar toe. Als dat niet zo is, denk ik niet dat er een element van algemeen belang

wordt aangetast, omdat er geen nieuwsverslag van is. Ik denk dat u daar genuanceerd moet optreden.

Ik wilde het ook hebben over de bestaande evenementenregeling. Er is in het oude, soms ten onrechte wat verguisde, kabeldecreet een evenementenregeling die eigenlijk zeer veel van de doelstellingen die u nastreeft, reeds bevat. Het heeft me een beetje verwonderd dat in de toelichtingen daarnaar niet is verwezen. Er is langzaam een afwijking gekomen die eigenlijk haaks staat op de ratio van de evenementenregeling. Dat is : de evenementenregeling beschermt het nationale publiek, dat kijkt naar de open-netzenders en daar toegang moet kunnen hebben tot de evenementen, tegen bijvoorbeeld exclusiviteiten van een regionale zender die zouden veroorzaken dat er geen nationaal bereik meer mogelijk is, of van doelgroep televisie – dit doet zich in de praktijk niet voor – of van betaaltelevisie, zodoende dat de open-netkijker nationaal geen toegang meer zou hebben. Tegen die uitsluiting hebben we op zichzelf een efficiënte regel. Alleen is er een uitzondering die minder goed begrijpelijk is, maar die in de praktijk toch wordt doorbroken voor nieuwsuitwisseling, want Supersport heeft een akkoord met de BRTN en VTM voor het doorgeven van de verslagen van de vrijdagwedstrijden, die soms ook op zondag kunnen plaatsvinden, zoals u weet, met logovermelding.

De substantiële vraag is dus : wat is er nog meer nodig dan die evenementenregeling om het publiek te beschermen tegen dat uitsluitingseffect ? Wat is er meer nodig om omroepen te beschermen tegen onderlinge uitsluitingen ? Ik ben daar zeer realistisch in. Het voetbalcontract was bij de openbare omroep tot 1993. Toen is, wat moeizaam omdat het nieuw was, een verstandhouding tot stand gekomen met de andere omroepen. In 1993 is het voetbalcontract naar VTM gegaan. Waar zal het nadien naartoe gaan ? Ik weet het niet. Een belangrijke boodschap van u aan de organisator kan zijn dat de Nederlandse constructie rond het sportkanaal misschien toch onwenselijk is, zowel wat prijzen betreft, als wat het afsluiten van het publiek betreft. Soms is, om die doelstellingen te bereiken, de beste regeling geen regeling.

Wat de teksten betreft, zal ik niet nader ingaan op de bevoegdheidsverdeling. Dat heeft de Raad van State uitvoerig becommentarieerd, en ook collega Voorhoof. Ik wijs toch op een eigenaardigheid wat die bevoegdheid betreft. Inzake recht van antwoord heeft het Arbitragehof gezegd : integrale federale bevoegdheid, ook voor de applicatie op omroep. Inzake deze aangelegenheid zegt de Raad van State : belangrijke federale bevoegdheid, intellectuele rechten, eigendomsrechten, enzovoort, maar de omroepapplicatie is een gemeenschapsbevoegdheid, en wacht een beetje tot u federaal zicht hebt op wat het gaat worden. Ik denk dat u de inwerkingtreding van uw decreet – als u er één zou maken, wat volgens mij maar de tweede keuze is – moet laten volgen op de inwerkingtreding van de federale wet. Anders komt u in een heel bizarre situatie terecht, die tot een zeer merkwaardige rechtsonzekerheid zal leiden. Ik geloof dat dit voortvloeit uit de adviezen van de Raad van State.

Logovermelding is in sommige voorstellen maar voorzien wanneer men het beeld overneemt. Ik geloof dat het vandaag zo werkt dat logovermelding altijd voorkomt en dat de secundaire omroeporganisatie – om die term te gebruiken – het logo vermeldt van de primaire. Ik geloof dat dit de normale regel van hoffelijkheid is, die ook in de richting van de auteursrechten correct is. Ik zou de prioriteitsrechten vrijwaren, zoals ik al heb gezegd. Ik zou het inforecht beperken tot uitzending in regelmatig geprogrammeerde journaals. Ik denk dat dit de hoofdzakelijke strekking is. Ik zou het beperken tot

een zeer beperkte categorie van evenementen, waaronder competitiewedstrijden zeker thuishoren. Ik zie niet zeer veel andere evenementen waar het van groot belang zou zijn. Ik denk dat negentig seconden meer aansluit bij het internationale gebruik. In de praktijk is een nieuwsitem met een beeldverslag van negentig seconden of anderhalve minuut een lang nieuwsitem in een journaal. Ik denk dat drie minuten eigenlijk niet aan de orde is. Bij de zelfregulering in Groot-Brittannië heeft men het ook over negentig seconden of drie minuten per evenement. Evenement dan opgevat als wedstrijddag. Daar zit ook een onevenwicht in verscholen, want als het de zestiende finales zijn van de Beker van België, hebt u acht wedstrijden, en als het de finale is, maar één.

Ik denk dat een vergoeding voor de kosten wel aangewezen is, niet een participatie in de rechten. Ik geloof dat daar de formulering in de tekst van de Raad van Europa wat ongelukkig is. Ik denk dat archiveren voor hergebruik in het jaaroverzicht eigenlijk ook vandaag wordt gedoogd. Finaal geloof ik dat u tot een evenwicht moet kunnen komen : het geven van dat maatschappelijk signaal en misschien niet de noodzaak van het maken van een decreet. Het verzoenen van de belangen van de organisatoren, ook hun inkomen. Het voor het publiek interessant houden van het evenement, maar ook het mogelijk maken dat ze het organiseren. De inkomsten van televisierechten en onze Belgische of Vlaamse organisatoren zijn gematigd in hun financiële aanspraken. Dat is ook een belangrijk signaal dat u kunt geven. Die zijn vandaag niet prohibitief.

Ik denk dat u nog op één zaak moet letten, namelijk wanneer een federale wet zou gelden en de Franse Gemeenschap niet met een decreet volgt. Ze zou wel volgen met autoregulering, want de omroepen zijn vandaag bij die akkoorden partij. Dan hebt u een moeilijkheid met de beperkte territoriale werking van uw decreet. In Brussel gelden die immers alleen ten aanzien van wat ik samengevat Vlaamse organisatoren noem. De voetbalbond bijvoorbeeld is er tot op vandaag geen. En die zou kunnen zeggen : welk decreet van welk parlement ? Ik ken die niet. Het zou ook niet werken ten aanzien van evenementen die in het Franstalige landsgedeelte plaatsvinden. Ook daar kunt u die handicap die nu eenmaal objectief eigen is aan deze overgangsfase van de staatshervorming, overwinnen. Bij zelfregulering zouden die organisatoren misschien bereid zijn vrijwillig een aantal engagementen aan te gaan die bij het beleid, zoals u dat ziet, aansluiten en dan hebt u misschien ook daar meer bereikt en de territoriale beperking overschreden.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, zie daar enkele gedachten. Ik hoop dat ze uw debat wat kunnen voeden. Ik denk dat er nog ruimte is voor een debat en dat de Raad van State, als u regels maakt, daar misschien nog eens ten gronde moet naar kijken, want het is ingewikkeld. Hetzelfde geldt voor de coördinatie met de federale wet. Maar ik denk dat u vandaag tegenover een terrein staat, waar de goodwill bestaat voor uw bekommernis, en waar het wellicht mogelijk is onder uw verdere begeleiding en instructie, zelfregulering een oplossing voor uw probleem kan bieden.

c) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer André Denys : Mevrouw de voorzitter, ik zou u eerst en vooral willen bedanken, omdat u beide professoren eerst hebt laten komen voor ons eigenlijk debat. Ik vind dit noodzakelijk vanuit juridisch oogpunt, alhoewel professor Neels iets verder is gegaan dan alleen het juridische. Maar

goed, dat had hij ook aangekondigd. Het is goed dat we vanuit dat aspect starten.

Alvorens ik mijn vraag stel, moet ik een kleine bedenking maken om geen verkeerd beeld te creëren met het initiatief dat we hier hebben genomen. Mijnheer Neels, het is niet de bedoeling van de VLD om aan overregulering te doen. Ik kan u zeggen dat we daar eigenlijk tegen zijn. Ik zeg altijd tegen mijn partijgenoten als fractieleider : jullie moeten niet teveel voorstellen van decreet indienen. Ik ben er fier op dat we in de lijst van het aantal vanonder staan. Ze moeten wel de regering controleren en ze moeten proberen te zoeken naar wisselmeerderheden, maar dat is iets anders.

Los daarvan moet ik u zeggen dat, als we een voorstel van decreet indienen, dit goed overwogen is. De essentie is daarbij eigenlijk – als ik een sportterm mag gebruiken – dat we vinden dat de politici in deze zaken niet moeten optreden als scheidsrechter. En wat u voorstelt, komt daar eigenlijk op neer. Ze moeten wel de krijtlijnen van het speelveld tekenen. We stellen vast dat er in deze materie geen krijtlijnen zijn. Er zijn geen krijtlijnen voor de discussie over het eigendomsrecht aan de ene kant, voor de discussie van vrije informatie aan de andere kant. Dat blijkt uit een aantal voorbeelden. Ik ben gelukkig dat we dat vandaag behandelen op een ogenblik dat de sfeer rustig is ter zake.

U zegt dat er geen uitsluitingseffect is, maar we hebben bijvoorbeeld geen beelden kunnen zien van de bokswedstrijd-Tyson. Er bestaat een conflict omdat de krijtlijnen niet zijn getekend. Als u zegt dat de politieke wereld, eerder dan een regelgeving op te stellen, haar autoriteit dient te gebruiken, komt dat erop neer dat de minister of de politieke wereld, op het ogenblik dat er een conflict is, optreedt als scheidsrechter. Ik geloof niet dat men ons zomaar zal volgen indien we niet, binnen een bepaald wettelijk kader, een dwingend advies kunnen formuleren. Ik ga er dus mee akkoord dat men de krijtlijnen uittekent, weliswaar niet-regulerend, maar met respect voor het algemeen belang. Dat algemeen belang is voor mij gesitueerd in het evenwicht tussen het eigendomsrecht, het informatierecht, en de intellectuele rechten.

Ik zou mijn vraag in eerste instantie willen richten tot professor Voorhoof. Er is een duidelijk verschil tussen ons voorstel van decreet en dat van onze CVP- en SP-collega's. We hebben ons in ons voorstel duidelijk willen beperken tot de modaliteiten. De principes vindt u terug in ons federaal wetsvoorstel. Mijn vraag aan u betreft de artikels 6 en 8 van ons voorstel. Daarin geven we het recht van vrije toegang aan de open-netomroepen. Gaan we daar te ver of niet ? Vindt u dat we ter zake het advies van de Raad van State moeten inwinnen ? Tot nu toe hebben we wel het advies van de Raad van State ingewonnen over de bevoegdheid, maar niet over de gronden.

In onze toelichting hebben we vermeld dat volgens ons eerst de federale wetgeving tot stand moest komen. Indien dat niet zou gebeuren, dan zouden we binnen een redelijke termijn zelf het initiatief nemen. Welnu, we vinden dat die redelijke termijn intussen is verstreken. Maar we blijven hoe dan ook afhankelijk van datgene wat op het federale niveau gebeurt. Moeten we een initiatief nemen om met de Franse Gemeenschap te gaan praten of met de federale commissie voor Justitie ? Hoe kunnen we vanuit het Vlaamse niveau een dynamiek ter zake creëren ?

Professor Dirk Voorhoof : Bij wijze van algemene opmerking wil ik stellen dat, op basis van enkele arresten van het Arbitragehof, enige duidelijkheid is gecreëerd omtrent de af-

lijning van bevoegdheden inzake de media tussen het federale en het Vlaamse niveau. Toch blijft er een grijze zone bestaan.

Voor het antwoord op uw vraag kunnen een aantal elementen worden gehaald, onder meer uit het advies van de Raad van State dat zich ook baseert op de arresten van het Arbitragehof. Ik verwijs hier concreet naar de voorrangsregeling inzake open-netomroepen. De Raad van State heeft geadviseerd dat men dit moest beschouwen als een materie die de omroep betreft en zich bijgevolg situeert op het gemeenschapsniveau. Zelf heb ik het ook wat moeilijk met dat advies, omdat het hier een bepaling betreft die zich uitstrekt naar de organisator. Het gaat over zijn eigendomsrecht. Als men het bekijkt vanuit het perspectief van de hiërarchie en de regulering van voorrang die wordt voorgesteld inzake de omroepen, dan kan men zeggen dat het een omroepmaterie betreft. Het hangt er dus vanaf vanuit welk perspectief men het bekijkt. Blijkbaar is de Raad van State in zijn advies van oordeel geweest dat het meer te maken heeft met de omroepaspecten. Ook wat het voorgaande artikel betreft in verband met de bronvermelding, heeft de Raad van State geadviseerd dat het niet thuishoort in de federale wet, maar wel in het decreet, omdat het een verplichting is naar de korte berichtgeving door de omroepen. Volgens mij kan dat ook op een andere manier worden ingevuld door het als een aspect te beschouwen van bronvermelding inzake het gebruik van eigendom van iemand anders.

Uw tweede vraag betreft artikel 8. De termen actueel klank- en beeldmateriaal betreffen materiaal dat 14 dagen oud is. Hier gaat het in feite om een vorm van samenwerking, ook tussen de omroepen, in verband met het aan elkaar ter beschikking stellen van actueel klank- en beeldmateriaal. Ik ben het eens met de heer Neels om ook deze voorstellen van decreet aan de Raad van State voor te leggen, niet alleen met betrekking tot dit bevoegdheidsprobleem, maar ook ten gronde. Het is interessant om te vernemen of ook de Raad van State erin zal slagen de lijn te trekken tussen de federale en de gemeenschapsbevoegdheden.

De heer Carl Decaluwé : Eerst zou ik enkele voorafgaande opmerkingen willen formuleren.

De heer Neels heeft, vooraleer hij de kern van de zaak heeft behandeld, een aantal beschouwingen gegeven over het medialandschap, ook op het internationale vlak. Ik ben het er niet helemaal mee eens wanneer u stelt dat de vrije markt uiteindelijk zelfregulerend zal optreden. Met de heer Denys ben ik het eens om een aantal krijtlijnen uit te zetten met de bedoeling preventief op te treden. Op dit ogenblik is het inderdaad rustig, maar indien er binnenkort een uitspraak komt over het VT4-dossier, waaruit zou blijken dat VT4 een erkenning krijgt, en bovendien via SBS een gigantisch bod doet op de rechten van de Belgische Voetbalbond, dan krijgen we opnieuw te maken met een ernstig probleem. Ik stel ook vast dat de tijdsduur voor de vrije nieuwsgaring grondig verschilt in de Europese landen. Hij varieert van 45 seconden tot 3 minuten.

Het is wellicht verstandig om een onderscheid te maken tussen de verschillende soorten activiteiten. De heer Neels maakte reeds het onderscheid tussen competitieve sporten en andere sporten. Zou men op basis van artikel 10 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens een tijdsduur voor sportmanifestaties en andere evenementen kunnen bepalen ? Mijn fractie is er ook van overtuigd dat de redelijke termijn al werd overschreden.

De heer Michel Doomst : Ik heb voor de beide professoren een vraag. Zij houden allebei een pleidooi opdat dit parle-

ment voorzichtig zou zijn in deze materie, wat natuurlijk in tal van domeinen een gulden regel is.

Een eerste vraag is gericht aan professor Voorhoof. U zei dat het nu reeds mogelijk is om binnen de bestaande omroepwet een aantal evenementen buiten de exclusiviteit te houden. Is een regeling op basis van de huidige wetgeving realistisch ? U zegt ook dat er aan de huidige regelgeving, ondanks het feit dat er weinig over wordt gepraat, toch heel wat positieve kanten en perspectieven zijn. Bevinden we ons daarvoor nu ook al niet voor een deel binnen die mistige zone die u omschreef ? Is het niet gevaarlijk die mistige zone nog wat meer uit te breiden ?

Een tweede vraag is gericht aan de heer Neels, die duidelijk eerder een pleitbezorger was van zelfregulering, weliswaar met een stok achter de deur. Zegt u nu eigenlijk dat de wetgever er zich buiten moet houden ? Of zegt u eerder dat de wetgever het spelterrein moet bepalen waarbinnen die zelfregulering eerst een kans krijgt, terwijl die stok achter de deur bij wet zou moeten worden vastgelegd omdat u vreest dat het anders een vrijblijvende oefening zal worden, zonder veel resultaat op korte termijn ?

De heer Jan Penris : Er werd hier gesproken over de rechtsterm eigendomsrecht van de organisator. Ik had enigszins de indruk dat binnen die rechtsterm een onderscheid wordt gemaakt tussen evenementen, zij het sportieve, culturele of andere. Wordt er ook een onderscheid gemaakt tussen enerzijds evenementen die op de openbare weg of op openbare plaatsen worden gehouden en anderzijds evenementen die op een zuiver privé-terrein plaatsvinden ? Ik geloof dat de heer Neels daar reeds een aanzet toe gaf, naar aanleiding van de bespreking van het vonnis Feyenoord.

De heer Hugo Van Rompaey : Mijnheer Neels, ik hoor u heel graag pleiten voor het zelfregulerend effect dat op het terrein aanwezig kan zijn. Bij ons leeft de overtuiging dat de heren Van Wallendael en Decaluwé toch wel echt een heel goed initiatief hebben genomen, dat dringend behandeld moet worden. De realiteit is immers toch dat de kijker in de kou komt te staan wat de universele dienstverlening betreft. We zullen daaromtrent in het kader van het dossier Telenet Vlaanderen zeer belangrijke discussies moeten aangaan. Bekijken we nu alleen het audiovisuele, dan is het evident dat de grote massa inderdaad geschaad kan worden door het systeem van exclusiviteit. Mag ik u trachten te bekeren en u vragen toch vertrouwen te stellen in de intelligente aanpak van de collega's wanneer ze op dit terrein optreden ? Met andere woorden, is het echt niet nodig dat er nu wordt ingegrepen en dat er wetgevend werk wordt verricht ?

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijn vraag is gericht aan de heer Neels. Ik ben nogal gevoelig voor wat u het recht op camera genoemd hebt. Ik denk dat we er ons voldoende van moeten bewust zijn welke poort we daarmee openen. Ik had graag nog van u vernomen in welke mate u in deze voorstellen reeds een dergelijk recht leest. Er wordt natuurlijk gesproken van een recht van toegang voor die omroepen. Het zal waarschijnlijk niet mogelijk zijn om iedereen bij alle evenementen toe te laten. Wie zal dan bepalen wie wel toegang krijgt ? We hebben toch niet echt een instantie die dat dan zal controleren. Er zijn tegenwoordig toch nog andere dingen die nog steeds voor een deel in beslotenheid plaatsvinden. Moet dan alles opengegooid worden ? Is vrije nieuwsgaring dan dat recht op camera zoals u het verwoordde ?

De heer Peter Vanvelthoven : Een klein vraagje. Beide professoren verklaren dat, gezien de belangrijke federale bevoegdheid die hier speelt, het best is dat minstens het in wer-

king treden van het decreet zou worden uitgesteld tot na het in werking treden van de federale wet. Concreet zou ik van u willen weten wat nu de precieze juridische waarde zou zijn van een decreet dat voorafgaand aan de federale wet in werking zou treden. Heeft dat uitwerking of niet ? Wat zullen de gevolgen daarvan zijn ?

De heer André Denys : De heer Voorhoof zei op een bepaald ogenblik in zijn betoog dat je het recht kan geven aan open zenders, maar ook exclusief aan openbare zenders. Heb ik dat goed begrepen ?

De heer Dirk Voorhoof : Ik heb verklaard dat dit een piste was die onder meer in de beleidsbrief van de minister voor Media tussen gedachtenstreepjes geopperd wordt. Ik meen ook dat dit in het verleden reeds als mogelijke piste werd beschreven en dat men verder moet nagaan in hoeverre dit juridisch onderbouwd worden. Dit alles zou moeten kaderen in de doelstelling dat men de eigendomsrechten van de organisator van evenementen niet verder beperkt dan wat strikt noodzakelijk is in functie van het recht op informatie van het publiek. Moet je daarom alle open zenders toestaan om flitsenrecht te hebben over het gebeuren of volstaat het dat er één omroep is waarvan de garanties maximaal zijn om het recht op informatie van het publiek te waarborgen ? Dat is een vraag waarover ik, dacht ik, geen uitsluitsel gegeven heb. Wel suggereerde ik dat dit een piste is die minstens grondiger moet onderzocht worden.

De heer André Denys : Als liberaal ben ik natuurlijk ideologisch gekant tegen het feit dat men dit zou beperken tot een openbare omroep. Mijn vraag is echter juridisch, los van de politieke benadering : is dat geen discriminatie ? Op welke juridische basis kan men dit voorrecht verlenen ?

Professor Leo Neels : Mevrouw de voorzitter, de gestelde vragen waren zeer interessant en bevestigden dat dit een materie is waarover men goed moet nadenken.

Mijnheer Van Rompaey, ik ben misschien een eenzame optimist. Ik vind dat de politiek zo weinig mogelijk regulerend, maar ook zo weinig mogelijk als scheidsrechter moet optreden. Een scheidsrechter komt tussenbeide wanneer het incident er is en moet dan een beslissing treffen. Om in sporttermen te blijven spreken, ik zie eerder een rol als coach weggelegd, een rol van preventieve aard. Als mijnheer van Rompaey in hetzelfde verband vraagt of het geen tijd is dat nu te regelen, dan zie ik geen enkel bezwaar – ook niet in mijn benadering – tegen het goedkeuren van een decreet waarvan de eerste regel zou beginnen : 'sous réserve d'autres arrangements contractuels entre les radiodiffuseurs concernés'. Dit natuurlijk rekening houdend met wat u deze en de volgende week nog zal horen. In dat geval hebt u de regel en zegt u : dames heren, als u het oplost binnen deze grenzen en met het vrijwaren van die doelstellingen, dan is het zoals u het zegt. Als u echter de limieten overschrijdt of de doelstellingen niet bereikt, dan kan uw collega-omroep of à la limite de kijker zich beroepen op een decreet. Dat bedoelde ik, en ik denk ook – het staat een aantal malen in de aanbeveling van 11 april 1991 – dat dit verstandig is. Men heeft een stok achter de deur, men kent precies de krijtlijnen waarbinnen men moet blijven. Doet men dit niet, dan kan iedereen zich beroepen op de tekst.

De heer Vanvelthoven vroeg wat het juridisch statuut zou zijn van een goedgekeurd decreet dat in werking zou treden bij gebrek aan een federale wet. Zo'n toestand bestaat reeds, namelijk bij de evenementenregel. Ongetwijfeld hadden in 1987 organisatoren het standpunt kunnen innemen dat de toenmalige evenementenregel, thans de artikelen 66, 67, 77

en 78 van de coördinatie-Weckx inbreuk maakte op hun eigendom-, auteurs- en nevenrecht en, op hun prestatiebescherming, de vrijheid van contracteren enzovoort. Ik kan alleen vaststellen dat dit nooit gebeurd is. Zou dat nu gebeuren ? Zolang het windstil is niet, als er eens een ernstig incident ontstaat misschien wel. Dit hangt samen met de onzekerheid die rechterlijke uitspraken met zich meebrengen. Rechters zijn immers natuurlijk zeer wijs, maar ze kunnen zich ook vergissen.

Mijnheer Decaluwé, wat het sociaal aspect en de vrije markt betreft : ik ben geen groot ideoloog in die zaken en zeker geen doctrinair ideoloog. Ik stel alleen vast dat in 1989 de zaken moeilijk waren, wat normaal was daar alles te nieuw was en een beetje bruusk. Op dit ogenblik is echter iedereen eigenlijk on speaking terms. Ook beseft iedereen dat we zeer veel energie zouden kunnen verliezen in allerlei ruzies tussen privé- en openbare omroepen in Vlaanderen, waarbij dan de derde met het been kan heenlopen, enzovoort.

In Groot-Brittannië bestaat vandaag een systeem van auto-regulering. Daar is er in feite ook een monopolie van privé-televisie : er zijn 15 privé-zenders binnen ITV, maar ze hebben een regionaal monopolie. Die media-ordening is dus zeer vergelijkbaar met de Vlaamse. De Europese Commissie kijkt blijkaar niet over het Kanaal, maar eerder thuis, naar de achtertuin. Maar daar heeft men de zaak opgelost met een gedragscode. In Frankrijk zijn er toch soms zeer bitsige verhoudingen geweest tussen de openbare omroepen en de oude, geprivatiseerde openbare omroepen. Ook daar is een gedragscode, op basis van een artikel dat geen deel uitmaakt van de mediawetgeving, maar wel van de Franse sportwetgeving. Deze verbiedt aan organisatoren exclusiviteitsovereenkomsten aan te gaan die anderen zouden uitsluiten van nieuwsverslaggeving. Betreffende de verdeling qua minuten : 45, 90 seconden tot 3 minuten klopt. Maar dan moet u er oog voor hebben dat men in landen als Groot-Brittannië of Frankrijk, waar die regelingen bestaan, men in de regel niet de wedstrijd, maar de dag van het evenement, de competitiedag uit het voetbal bijvoorbeeld, als evenement beschouwt. Dan komt men tot 3 minuten qua tijdsregeling.

De heer Carl Decaluwé : In Zwitserland is de regeling anders.

Professor Leo Neels : Zwitserland heeft in de wet van 1991 ook de omroepen verboden om contracten aan te gaan die uitsluiten. Daar gaat men soms tot 3 minuten per evenement. Dat klopt. Denkt men dan echter slechts aan een voetbalwedstrijd ? Dat weet ik niet. Een evenement kan ook een toernooi zijn dat een dag in beslag neemt. Ik moet bekennen dat ik niet weet hoe het in de praktijk gaat in Zwitserland. Maar 3 minuten is een zeer lang nieuws-item ; daar moet u zich van bewust zijn. 90 seconden lijkt me internationaal gebruikelijk als norm.

Zou artikel 10 van het EVRM een onderscheid toelaten tussen sport- en andere evenementen ? Ja, in de mate waarin het onderscheid kan gemotiveerd worden binnen de limieten van paragraaf 2 van artikel 10, dat toelaat als er bepaalde rechten kunnen worden gevrijwaard. Zou dat het geval zijn ? Ik heb die vraag niet specifiek onderzocht maar ik denk dat artikel 10 niet de verplichting inhoudt om niet-beschikbare informatie beschikbaar te stellen. Er is eigenlijk geen jurisprudentie op dit terrein. In die richting zijn er wel een aantal arresten die echter handelen over particuliere informatie en die verbonden zijn met het artikel 8 van het Verdrag omtrent het recht op bescherming van het privé-leven.

Inzake de redelijke termijn voor de federale wet, heeft u lang moeten wachten. De Kamer is niet zeer actief, zeker niet wat deze voorstellen betreft. Indien U onder die omstandigheden een decreet stemt, creëert U inderdaad een eigenaardige toestand. Die eigenaardige toestand kan u vermijden door de vermelding : onder voorbehoud van akkoorden tussen de betrokken organisatoren en omroepen die de zelfde doelstellingen bereiken. Zo lang dat akkoord werkt, is uw decreet niet aan de orde. Ik denk dat daar niets op tegen is. De evenementenregeling lijdt aan het zelfde euvel en sinds 1989 werd nooit ingeroepen dat het, door het ontbreken van een nationale wet, niet van kracht zou zijn.

Op de vraag van de heer Penris of er een onderscheid is naargelang de evenementen op private plaatsen of op openbare straten en pleinen doorgaan, antwoord ik positief. Op openbare straten en pleinen is de organisator nergens tegen beschermd. Hij doet iets wat publiekelijk zichtbaar en waarneembaar is voor het menselijk oog, én de microfoon én de camera. In één van de teksten, de tekst-Van Wallendael denk ik, was er daaromtrent een vraag. Het gaat over evenementen en nieuwsfeiten. De toegang is normalerwijze vrij toegankelijk voor nieuwsfeiten. Alhoewel de recente omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken naar aanleiding van een bepaald programma van een naar men beweert Brits televisestation daar tegen in gaat. Ook het treinongeval in Roesselare is een dergelijk nieuwsfeit. Moet de camera daar bij de lijken en in de open-beenbreuken gaan rondneuzen? Daar antwoordt de minister van Binnenlandse Zaken categoriek neen op. Ik vind dit wijs. Daar dringt men immers binnen in de privacy van de slachtoffers. Daar hoort de camera volgens mij niet bij. Het is wel zeer legitiem dat het ongeval op zich opgenomen wordt.

Dat brengt me bij de vraag van mevrouw Ceysens over het recht op camera. Ik ben een groot verdediger van de pers- en mediavrijheid. Ik geloof dat we in Vlaanderen een vrij groot deontologisch, professioneel verantwoordelijkheidsgevoel bij de journalisten en cameraploegen hebben. Ik beweer niet dat er nooit fouten worden gemaakt. We hebben echter niet de aberraties zoals in Groot-Brittannië of Nederland. Sommige bepalingen zouden volgens mij kunnen worden ingeroepen om een tamelijk veralgemeend recht van toegang voor de camera te hebben op bijvoorbeeld gebeurtenissen van politieke, culturele en maatschappelijke aard. De omroepen hebben het recht deze uit te zenden en dus ook het recht van toegang. Dat is niet wat u bedoelt, mijnheer Denys. Bij rechtszaken kan men wel een foto maken van de beklaagden maar men moet de rechtbank in alle sereniteit haar werk laten doen, in het openbaar, met publiek en journalisten, maar niet met de camera erbij. Een camera genereert effecten die de sereniteit van het gebeuren aantasten. Misschien zullen de redacteurs van VTM, die deze namiddag aan bod komen, andere dingen beweren. Ik zou daar uiterst voorzichtig in zijn. Een cameraploeg zou zich bij elke organisatie kunnen aanbieden met artikel 6 uit het Staatsblad en eisen dat zij zich op de eerste rij, voor de eregasten kunnen posteren, onafgezien van het feit of ze al dan niet storen. Ik zou daar heel voorzichtig mee ompringen.

Ik suggereer u ook nog eens na te denken over de notie evenement en daarover het advies ten gronde van de Raad van State in te winnen. Is het evenement gelijk aan het aanmerkelijk publiek belang – 'd'un très grand intérêt public pour le grand publique' – of aan een voor het publiek toegankelijk actualiteitsevenement met nieuwswaarde ? Daar moeten duidelijke definities worden gedefinieerd. We moeten uitmaken wat we absoluut willen vermijden. Een lijst is niet

haalbaar, we moeten met een definitie werken die een rechter kan gebruiken bij betwisting.

Dat brengt me naar een element in het laatste artikel van het voorstel-Van Wallendael dat bij betwisting een bijzondere bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank voorziet. Ik ben een groot tegenstander van al die bijzondere bevoegdheden van rechters. Dat is een modeverschijnsel, een soort trend. Deze bevoegdheid valt samen met artikel 586 van het gerechtelijk wetboek, de kortgedingsbevoegdheid. Anders dan in het voorstel-Van Wallendael moet men hier de hoogdringendheid en de noodzaak bewijzen. In ons geval zal er steeds sprake zijn van hoogdringendheid en noodzaak van een snelle beslissing want de evenementen moeten 's avonds op het journaal komen. Dit is volgens mij een klassieke kortgedingsbevoegdheid. Het is niet goed aparte bevoegdheden te creëren, het gemeen recht voldoet hier. In vele gevallen kan de tussenkomst van een rechtbank zelfs worden vermeden, mits gebruik van het gezond verstand.

Professor Dirk Voorhoof : Er is tot nu toe bijzonder weinig rechtspraak over de implicaties van artikel 10 inzake de vrijheid van nieuwsgaring en het onderscheid tussen verschillende soorten evenementen. In 1991 erkende de Europese Commissie dat de eigendomsrechten van de organisator voor de rechtstreekse verslaggeving van voetbalwedstrijden een beperking kunnen inhouden op het recht op toegang van camera's. In die beslissing van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens worden allerlei verwijzingen gedaan naar de economische belangen die in het geding zijn. Men houdt daar wel degelijk rekening met een aantal beschermende modaliteiten in functie van de organisator. Ik neem aan dat dit kan variëren naargelang de economische kenmerken. De Commissie zegt zeer duidelijk : in deze omstandigheden is er geen inbreuk op artikel 10. Dat betekent dat men met de concrete omstandigheden rekening houdt.

Over de tijdsduur werd reeds in detail gesproken. Persoonlijk zou ik willen suggereren de bepaling uit het Duitse Staatsverdrag te bekijken. Men vertrekt daar van het principe van 90 seconden, waar volgens bepaalde modaliteiten kan van worden afgeweken. Het is misschien beter dit open te laten en niet één rigide norm voor alle soorten berichtgeving vast te leggen.

Professor Leo Neels : Er zijn ook teksten die stellen : de tijd die nodig is voor de korte berichtgeving. Zo wordt dit niet gedetailleerd vastgelegd.

Professor Dirk Voorhoof : Ingaande op de vraag van mijnheer Doornik over mijn suggestie een aanknopingspunt te zoeken in de bestaande bepalingen in het omroepdecreet indien het Vlaams Parlement tot de vaststelling zou komen dat het voorlopig zelf niet veel initiatieven kan nemen, antwoord ik als volgt. De nodige artikelen zitten reeds in het omroepdecreet, maken al een aantal zaken mogelijk en staan midden in de problematiek van de bevoegdheidsverdeling. Het zou een vorm van struisvogelpolitiek zijn deze voorstellen van decreet nu te bespreken en te doen alsof die artikelen nog niet in het omroepdecreet staan. Ik denk dat men deze artikelen hoe dan ook bij de huidige discussie dient te betrekken.

De vraag van de heer Penris over de eigendomsrechten werd beantwoord.

Wat het recht op camera betreft, deel ik dezelfde bekommernis als de heer Neels. De argumentatie is wel enigszins verschillend. Ik denk niet dat het Vlaams Parlement in staat is algemeen recht op toegang tot publieke bijeenkomsten te

waarborgen. Er blijven natuurlijk andere wettelijke normen bestaan, zoals bijvoorbeeld de bescherming van minderjarigen, privacy, normen in het kader van justitieverslaggeving. Het is zeker niet het Vlaams Parlement dat een algemene federale norm op basis waarvan journalisten op een afdwingbare manier toegang zouden hebben, zal kunnen opleggen. De verwijzing naar de rechtbankverslaggeving is zeer terecht en maakt wetgeving op federaal niveau noodzakelijk, gelet op de ontwikkelingen die door de heer Neels werden geschetst. Sommige omroepen en voorzitters van rechtbanken verleggen ter zake voortdurend de grenzen.

Mijnheer Vanvelthoven kreeg ondertussen ook een antwoord. Ik kan er een aantal voorbeelden uit het verleden aan toevoegen waar uit blijkt dat de Vlaamse decreetgever een decreet afkondigt, bewust van het feit dat op federaal niveau nog zaken dienen te worden geregeld. Dit zet het federale niveau onder druk om de wetgeving van kracht te laten worden. Het decreet openbaarheid van bestuur dat in oktober 1991 door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd – met als specifieke modaliteit dat het maar binnen een jaar in werking zou treden – is daarvan een voorbeeld. Dat werd op federaal niveau als argument gebruikt om de Grondwet en de federale wet zo vlug mogelijk aan te passen.

Dan kom ik tot de vraag van de heer Denys, namelijk of het een vorm van discriminatie zou zijn om inzake vrije nieuwgaring een onderscheid te maken tussen de openbare en de andere omroepen. De grote vraag is of een verschillende behandeling altijd een vorm van discriminatie is. In de bestaande regeling zit al een vorm van wat u discriminatie en wat ik verschillende behandeling kan noemen, met name tussen de open-netzenders en de betaalomroepen. Daarvoor wordt reeds een voorrangsregeling uitgewerkt op basis van de doelstelling van het voorstel van decreet, namelijk het bereiken van een algemeen publiek in Vlaanderen. Daarom wil men voorrang geven aan open-netzenders.

De heer André Denys : Kan u enkele argumenten geven ?

Professor Dirk Voorhoof : De doelstelling van het recht op korte berichtgeving houdt precies in dat er geen mogelijkheid zou bestaan dat een betaalomroep of een regionale omroep, die slechts een klein segment van het kijkersbestand bedienen, exclusiviteitsrechten zou kunnen invoeren.

De heer André Denys : Ik begrijp het onderscheid tussen open zenders en betaalzenders, en tussen regionale en landelijke zenders. Maar ik begrijp niet waarom er inzake doelstellingen een verschillende behandeling moet voorzien worden tussen twee open zenders, als de ene een openbare en de andere een commerciële zender is.

Professor Dirk Voorhoof : U gaat er mee akkoord dat er een verschillende behandeling kan worden voorzien, als men over pertinente argumenten beschikt. Vandaar het in dat verband relevante onderscheid tussen open-net-zenders en betaalzenders. Men zou misschien over zo'n pertinente argumentatie kunnen beschikken om een voorrangsregeling tussen de open zenders uit te bouwen. Daarbij zou men kunnen aanvoeren dat er een openbare oproep bestaat, en dat er maximale waarborgen bestaan inzake onpartijdige berichtgeving en inzake de opdracht van die omroep. Als er dan toch moet worden gekozen – als er slechts één omroep aanwezig kan zijn – dan zou de Vlaamse overheid voorrang kunnen geven aan de openbare, en niet aan de commerciële omroep. Ik heb dit op tafel gelegd als één der mogelijke denkkaders. Dat moet nog verder onderzocht worden.

De heer André Denys : Maar in het kader van het algemeen belang, en de principes die hier worden in vraag gesteld, kan men daar toch geen onderscheid in maken.

Professor Dirk Voorhoof : Ik begrijp dat u daarmee niet akkoord gaat.

De heer André Denys : Zonder wat ik daarover denk in rekening te brengen, vind ik geen argumenten om in het kader van de hier voorliggende problematiek een onderscheid te maken.

Professor Leo Neels : Ik deel die mening, mijnheer Denys, omdat het gaat over het recht van het nationale publiek – dat brengt ons bij omroepen met een nationaal bereik – om het nieuwsverslag van die evenementen te kunnen zien. Ik geloof dat de private zender ook normen heeft inzake redactionele onafhankelijkheid en journalistieke deontologie. De Geschillenraad die daarop moet toezien is trouwens virtueel werkloos : dat functioneert blijkbaar allemaal zeer goed. Ik zie persoonlijk geen enkel pertinent criterium van objectieve aard dat zou verantwoorden om deze regeling nu aan te wenden voor een ander doel. Het zou niet meer gaan om het recht van de kijker om op zijn station het nieuwsverslag te kunnen bekijken, maar om het organiseren van evenwichten of onevenwichten tussen soorten omroepen, naargelang hun statuut. Dat zou afwijken van het objectief dat we voor ogen moeten houden bij het uitwerken van een regeling.

De heer André Denys : Mag ik nog een allerlaatste vraag stellen ? Beide professoren verklaren dat het evenementenbesluit ook een middel is om onze culturele erfgoederen of onze sportieve evenementen daarin, nog meer dan het vandaag het geval is, onder te brengen. Maar u hebt ook gezegd dat er een wettelijke basis op federaal niveau voor dat evenementenbesluit ontbreekt, hoewel er in dat verband nooit een klacht werd geformuleerd. Bestaat nu, wegens de toename van de exclusiviteitsrechten, niet meer dan vroeger het gevaar dat, als we nog evenementen daaraan zullen toevoegen – zoals de Ronde van Vlaanderen of Waregem Koerse – dat de eigenaars daarvan klachten zullen indienen ?

Professor Leo Neels : De evenementenregeling bestaat en functioneert sinds februari 1989, toen de private zender werd opgestart. Er werd nooit een litigieus beroep op gedaan. De organisatoren hebben een dubbel belang te verdedigen. De exclusiviteit wendden zij aan om inkomsten te verwerven. Anderzijds beschouwen ze de nieuwsverslaggeving ook een beetje als het opvijzelen van het belang van hun evenement, eventueel ook als een onderdeel van hun public relations, en ook als het aan bod brengen van de sponsors van het evenement – als ze er in slagen om die voor de camera te laten defileren. Soms kan de camera hen zelfs niet ontlopen, zoals bij de aankomst van wielerveders, die moeilijk in beeld kunnen worden gebracht zonder ook 36 reclameboodschappen te filmen. Dat betekent dat ook de organisator en zijn sponsors opennet-tv-tvise nodig hebben. Er zijn grenzen aan die ontwikkelingen, en we weten niet wat vandaag die zaak rond het sportkanaal zal opleveren. Ik vind het overigens niet verstandig van de Nederlandse voetbalbond om de meest populaire sport te trachten af te sluiten van het grootste deel van de Nederlandse bevolking. 30 tot 35 percent van de bevolking wordt door de kabelnetten niet bereikt.

Ik denk dat er daar uit zichzelf ook grenzen aan zullen worden gesteld. Ik denk dat grote overdrijvingen in die zin zichzelf in belangrijke mate corrigeren. Ik kan als voorbeeld het tennistoernooi van Wimbledon geven. In 1990 en 1992 waren de rechten voor Wimbledon gekocht door een Duits marketingbureau – UFA, geloof ik - om die dan voor dramatisch

hogere prijzen aan te bieden aan de televisiestations. Ik herinner me dat er toen bij VTM mee geleurd werd om ze, zelfs toen het toernooi reeds bezig was, alsnog te slijten. Op een gegeven ogenblik ging Nederland 3 dan op het aanbod in, zodoende dat de Belgische tennisliefhebber de wedstrijden met Nederlands commentaar kon volgen. Op dat ogenblik hebben we natuurlijk gezegd dat het aanbod niet meer interessant was. Als men overdrijft, prijst men zich uit de markt. Ik denk aan wat de sponsors van de Nederlandse voetbalploegen hebben gezegd, toen de voetbalbond het sportkanaal aankondigde. Zij verklaarden dat zij met het voorstel niet konden akkoord gaan. Zij doen aan shirtsponsering om in open-net-uitzendingen te komen. Precies zoals zij in kranten op foto's verschijnen zonder dat ze daarvoor mediaruimte moeten kopen. Zij waren er dus tegen. Ik geloof dat er dus wat synergie optreedt, die corrigerend werkt op de aberraties.

De heer André Denys : Maar men zegt hier dat men belangrijke evenementen aan de markt van de exclusiviteitscontracten wil onttrekken. Daar komt het toch op neer. Er werd voorgesteld om het evenementenbesluit te gebruiken om, geïnspireerd op het Britse model, een aantal erkende, grote traditionele sportevenementen, met nationale uitstraling, verplicht of mogelijk rechtstreeks uit te zenden. Dat zou betekenen dat u bijvoorbeeld de organisatoren van de Ronde van Vlaanderen het recht ontzegt om een exclusiviteitscontract af te sluiten. Zal dat niet tot klachten leiden ?

Professor Leo Neels : Het evenementenbesluit is beperkter. De evenementenregeling in de huidige gecoördineerde mediadecreetgeving verhindert dat betaaltelevisiestations, doelgroep televisiestations of regionale televisiestations zodanige contracten zouden afsluiten met de organisator van het betrokken evenement, dat de omroepen met een nationaal, open-net-bereik dit evenement niet meer zouden kunnen uitzenden.

De heer André Denys : Ik heb hier horen suggereren dat één van de problemen de stijging van de exclusiviteitscontracten is, en dat er een oplossing bestaat via het evenementenbesluit, dat weliswaar geen federale grondslag heeft. Dat is één der aangereikte denkkaders. Al te dure exclusiviteitscontracten verhinderen dat bepaalde evenementen niet meer op open netten kunnen bekeken worden. Hier wordt gezegd dat, als men dat wil verhinderen, men dan evenementen aan het vrije marktsysteem moet onttrekken. Mijn vraag is bijgevolg of dat niet tot veel klachten vanwege organisatoren zal leiden ?

Professor Leo Neels : Mijns inziens zal dit leiden tot een verfijning van de soorten rechten. Daarbij zullen we niet een toestand krijgen met exclusiviteit voor betaaltelevisie, en niets voor alle andere omroepen. We zullen exclusiviteit krijgen voor betaaltelevisie inzake de rechtstreekse, volledige uitzending van het evenement. Dat is overigens het enige soort pay television dat aanslaat, en dat volstaat niet om succesrijk te zijn. Filmnet en Supersport (Multichoice) hebben problemen. Daarnaast zouden er in open-net volledige maar uitgestelde verslagen kunnen komen. Ook lange samenvattingen van 20 tot 30 minuten zijn mogelijk. En dan zijn er nog nieuwsflashes. Het gaat dus niet over al dan niet exclusiviteit; het gaat over het totstandkomen van gradaties; van vormen van exclusiviteit. Die vormen vrijwaren dat er een rangorde is, zoals vandaag ook wettelijk, volgens de Europese richtlijn, een betaaltelevisiestation films eerder mag programmeren dan een open-net-televisiestation. Dat is dus een exclusiviteit in de tijd, waarbij een open-net-televisiestation een film pas later kan aanbieden. Ik denk dus dat we eerder naar nuances gaan, dan naar de zwart-wittekening van al dan niet exclusivi-

teit. Internationaal werkt het medium ook zo. Men kan bij de internationale persagentschappen, als die de rechten kunnen aanbieden, zeggen dat u alles rechtstreeks en volledig wil; of dat u alles, maar wel uitgesteld, wil; of dat u dagelijks 30 minuten, 15 minuten of 30 seconden uit het evenement wil uitzenden. Die differentiatie bestaat reeds in de televisiewereld; zij zou door zo'n regeling nog kunnen gestimuleerd worden. In zo'n toestand zou iedereen, van pay-television over open-net tot de regionale stations, aan bod komen. Elk soort station zal een andere vraag formuleren.

2. BRTN

a) Uiteenzetting door mevrouw Lut Vercruysse, adviseur directie Rechtszaken en Geschillen

Mevrouw Lut Vercruysse : Mevrouw de voorzitter, dames en heren, de BRTN is dankbaar voor deze uitnodiging. De openbare omroep wenst zijn standpunt en zienswijze inzake vrije nieuwsgaring of *news access*, toe te lichten.

De juridische dienst van de BRTN heeft ook wat onderzoek verricht, al zijn we geen academici of professoren. Dat onderzoek zal onder de vorm van een artikel worden gepubliceerd in de maand juni in het nieuwe tijdschrift 'Auteur en Media'. Het bespreekt het recht op vrije nieuwsgaring ten opzichte van publieke evenementen. Het is enig in zijn soort, want totnogtoe heeft niemand over deze materie gepubliceerd.

Het resultaat van dat onderzoek is kort samengevat het volgende : krachtens artikel 10, paragraaf 1, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat de vrije meningsuiting beschermt, beschikken de omroepen ongetwijfeld over het recht op vrije informatieverwerving. Zij mogen vrij en zonder daarbij gehinderd te worden alle mogelijke inlichtingen inwinnen, zelfs wanneer het gaat om evenementen die slechts tegen betaling voor het publiek toegankelijk zijn. Vervolgens mogen ze die vergaarde informatie doorgeven aan het publiek. Indien zij de vergaarde informatie niet zouden mogen doorgeven aan het publiek, dan zou het geen vrije meningsuiting garanderen.

Artikel 10, paragraaf 2 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens legt wel een aantal beperkingen inzake het recht op vrije nieuwsgaring op. Zo moet er bij de uitoefening van dat recht rekening worden gehouden met de rechten van de anderen – bij publieke evenementen betreft het de rechten van de organisatoren, bij de opvoering van een auteurswerk betreft het de rechten van de auteurs of de rechten van de kunstenaars.

De vraag is dan natuurlijk hoe die twee zich verhouden : de rechten van de organisatoren, auteurs en uitvoerende kunstenaars enerzijds, en het recht op vrije nieuwsgaring anderzijds. Ten aanzien van de auteurs en de uitvoerende kunstenaars heeft de Belgische wetgever zelf de contouren van het auteursrecht bepaald, en zelf gezegd wat via de vrije informatieverwerving ten aanzien van de werken en prestaties van uitvoerende kunstenaars mag worden gebruikt. In de nieuwe auteurswet van 1994 staat inderdaad dat met het oog op informatie korte fragmenten van auteurswerken of prestaties van uitvoerende kunstenaars in een actualiteitenverslag mogen worden gebracht.

De wetgever is tot nu toe niet opgetreden om dezelfde contouren vast te leggen ten aanzien van de organisatoren. Als

algemene regel zou men kunnen stellen dat het recht op vrije informatieverwerving speelt zolang de berichtgeving over dat evenement geen commerciële exploitatie van dat evenement uitmaakt en de financiële belangen van de organisator niet wezenlijk in het gedrang brengt. Binnen die contouren bestaat ons inziens een recht op vrije informatieverwerving. Men kan een berichtgeving brengen, maar die mag geen commerciële exploitatie uitmaken van het evenement. Een organisator organiseert evenementen waar hij een return van verwacht. Een gebruik van het evenement dat hem financieel nadeel berokkent kan natuurlijk niet, daarvoor dienen de beperkingen van artikel 10, paragraaf 2.

Alle randgebeuren, zoals interviews of gebeurtenissen die zich rond dat evenement kunnen voordoen, bijvoorbeeld een tribune die inzakt of een rel die ontstaat tussen de supporters, behoort niet tot de exploitatie van het evenement en moet vrij door alle omroepen en de geschreven pers kunnen worden verslaan.

Omdat die regel van commerciële exploitatie te weinig houvast biedt, zijn we zeer dankbaar om alle initiatieven die zijn genomen zijn om dat recht te expliciteren. Zo zal men verwarring en betwisting kunnen vermijden, want het recht op vrije nieuwsgaring wordt altijd ingeroepen door diegenen die aan de zwakke kant staan ; op het moment dat zij aan de andere kant staan wordt het recht niet meer ingeroepen of wordt het zelfs ontkend. Al die verwarring rond dat begrip zou eens en voor altijd worden beëindigd.

We zijn ervan overtuigd dat het recht op vrije informatieverwerving een onmisbaar recht is voor alle omroepen bij het samenstellen van hun programma's. Het expliciteren van dat recht gebeurt niet ten voordele van de ene omroep en ten nadele van een andere ; elke omroep heeft daar belang bij. Het zou kortzichtig zijn dat belang te ontkennen.

Wat moet er nu in die wettelijke regeling staan ? Ze moet de grenzen van de vrije berichtgeving vaststellen, de tijdsduur ervan, het tijdstip van uitzending, het gebruik dat van die korte berichtgeving kan worden gemaakt, het terbeschikking stellen van de faciliteiten indien de omroepen hierom vragen, en de mogelijkheid om het signaal van een andere omroep ter beschikking te krijgen indien om veiligheidsredenen de toegang tot het evenement moet worden beperkt.

We zijn er ons ten volle van bewust dat een wettelijke regeling alleen, hoe goed, klaar en duidelijk zij ook is, niet volstaat. De omroepen zullen onder elkaar blijvend afspraken moeten maken om alle praktische modaliteiten te regelen, want het is uitgesloten dat al deze modaliteiten in een wettekst kunnen worden omgezet. Dat is onbegonnen werk. Een aantal principes die ik daarnet heb opgesomd zouden inderdaad moeten worden vastgelegd, en aan de hand van die principes is het aan de omroepen om de praktische modaliteiten te regelen. We zijn ervan overtuigd dat goede afspraken tussen de omroepen van levensbelang zijn, ook om deze materie in de praktijk op een fatsoenlijke manier te kunnen omzetten.

Er zijn inderdaad initiatieven genomen. De meest uitgewerkte regeling is terug te vinden in het wetsvoorstel van de heer Dirk Van der Maelen en het voorstel van decreet van de heren Tuur Van Wallendael en Carl Decaluwé. Er is natuurlijk ook nog het wetsvoorstel van de heren Patrick Dewael en Geert Versnick, en het voorstel van decreet van de heer André Denys. Alhoewel deze voorstellen grotendeels dezelfde principes hanteren, is het ene meer uitgewerkt dan het andere en biedt het meer antwoorden op alle vragen die volgens ons aan bod zouden moeten komen. Het grootste verschil is de duur van de korte berichtgeving in de beide voorstellen. In

het voorstel van de heer André Denys is er ook een overgangsregeling voorzien. We komen hier straks op terug in onze commentaar op deze voorstellen.

Men hoort al eens de kritiek dat de voorliggende voorstellen heel wat verder gaan dan wat in het buitenland aan regelingen terug te vinden is. We hebben al die buitenlandse regelingen onderzocht, en uit dat onderzoek blijkt dat alle in de geciteerde wets- en decreetvoorstellen opgenomen bepalingen hun oorsprong vinden in een van die buitenlandse regelingen. Laat ons dus eerlijk zijn, er is niets nieuws onder de zon. Men heeft in de voorstellen de bepalingen samengepakt die het meest interessant waren.

Ik wil de buitenlandse voorbeelden kort overlopen. In Frankrijk, Zwitserland en Duitsland is er inderdaad een wettelijke regeling. Daar is de wetgever effectief opgetreden. Daarnaast hebben in Frankrijk de omroepen ook een gedragscode afgesproken betreffende de uitzending van korte berichtgevingen in journaals en actualiteitenprogramma's. Deze code dateert van voor de wet, en de directe aanleiding voor die code was een uitspraak van het Hof van Beroep van Parijs, waarbij de rechter het recht erkende van A2 om doelpunten op te nemen in zijn sportprogramma, die gefilmd en uitgezonden waren door TF1. TF1 was exclusiviteitshouder, en A2 pikte gewoon de doelpunten om op basis daarvan een sportprogramma te maken. De rechter oordeelde dat zulks kon, en naar aanleiding daarvan hebben de omroepen de afspraak gemaakt een gedragscode op te stellen. Ik denk dat men bij ons niet graag een gerechtelijke uitspraak in die zin zou zien. Dat zou betekenen dat een omroep de dagdagelijkse nieuwsuitzendingen van andere omroepen zou kunnen kopiëren, want dat is evengoed een citaatrecht uit een programma van een andere omroep. Ik zou het niet graag zien gebeuren, en ik vind het zelf ook een gevaarlijke uitspraak. Dat is de reden geweest voor de Franse omroepen om een eigen gedragscode op te stellen.

Een soortgelijke gedragscode is ook gesloten door de Britse omroepen, en de directe aanleiding daartoe was eveneens een gerechtelijke uitspraak, ditmaal van het Hoog Gerechtshof in Londen, in de zaak BBC/British Sky Broadcasting. De uitspraak was net als in Frankrijk gebaseerd op de auteurswet.

Daarnaast kan ook nog melding worden gemaakt van de Europese Conventie betreffende het grensoverschrijdend televisieverkeer van 15 maart 1989 – die door België nog is geratificeerd – waarin staat, meer bepaald in artikel 9, dat de lidstaten met het oog op de vrijwaring van het recht op informatie van het publiek de nodige rechtsregelen uitwerken ten einde te vermijden dat een televisieomroep de exclusieve uitzendrechten verwerft van een belangrijk evenement en een substantieel deel van het publiek in één of meer andere lidstaten niet de kans krijgt deze gebeurtenis op televisie te volgen. Met het oog op de uitvoering van dit artikel negen van de Europese Conventie heeft het ministercomité van de Raad van Europa in 1991 een aanbeveling uitgewerkt over het recht van de televisieomroepen op uittreksels van belangrijke evenementen die het voorwerp uitmaken van exclusiviteitsovereenkomsten.

Tenslotte maak ik nog melding van het EBU-sub-licentieschema, dat ook een soort wettelijke regeling is voor sportevenementen. De Europese openbare omroepen zijn aangesloten bij deze European Broadcast Union. De EBU stelde na overleg met de commissie dit sub-licentieschema op in 1993. De commissie was van oordeel dat de collectieve verwerving van sportcontracten door de EBU een inbreuk was op de mededingingsregels van het EG-verdrag. De commissie wou

EBU niettemin de mogelijkheid laten om collectief sportcontracten te verwerven, maar enkel en alleen op voorwaarde dat niet-leden van EBU toegang zouden krijgen tot deze evenementen. De EBU-leden moeten dit goed uitgewerkt document strikt naleven en dat gebeurt ook. Dit sub-licentieschema voorziet in de mogelijkheid om samenvattingen uit te zenden en eventueel rechtstreekse verslaggeving te brengen. Het voorziet ook in een *news-access*. EBU-leden zoals de BRTN moeten dit naleven ten opzichte van alle niet-leden, zoals de regionale omroepen, VTM en Filmnet.

Welke conclusies kunnen uit deze buitenlandse voorbeelden worden getrokken ? In tegenstelling tot wat de pers soms schrijft, bestaat er geen internationale praktijk, waarbij het recht op vrije nieuwsgaring beperkt zou zijn tot drie minuten of tot anderhalve minuut. In alle regelingen wordt er een verschillende norm gehanteerd. Er bestaat geen eenvormigheid : ofwel wordt de tijdsduur van de korte berichtgeving beperkt tot de tijd die nodig is om de essentiële informatie te brengen, ofwel varieert de tijdsduur van 45 seconden tot drie minuten.

Men kan evenmin zeggen dat in al deze regelingen een eerste uitzendrecht wordt toegekend aan de exclusiviteitshouder. Soms gebeurt dat wel, maar niet altijd. Het EBU-sublicentieschema, de Duitse Interländerreglementering en de Zwitserse wetgeving voorzien dat niet.

In alle geciteerde buitenlandse regelingen blijkt de *news access* wel gratis te zijn. Er worden geen uitzendrechten betaald. Dit neemt niet weg dat bij het beroep op het signaal of de opname van de rechthouder een kostendeekkende vergoeding moet worden betaald aan de exclusiviteitshouder. In principe is de *news-access* echter gratis. Dat is niet abnormaal : in de inleiding heb ik gezegd dat op basis van artikel 10, paragraaf 1 van het EVRM de omroepen inderdaad een recht op vrije nieuwsgaring kunnen claimen, zij dat het om een beperkt recht gaat. Dit kan zolang het niet om een commerciële exploitatie van het evenement gaat. Voor een commerciële exploitatie moet wel worden betaald.

Ten slotte wil ik de voorliggende voorstellen van decreet bespreken. Het wets- resp. voorstel van decreet van de heer Van der Maelen en de heren Van Wallendael en Decaluwé bevatten de meest uitgewerkte regeling en bieden een antwoord op de problemen die volgens ons in een wettelijke regeling moeten worden geregeld. Daarom genieten ze de voorkeur van de openbare omroep. Ook het Comité van Experts in zijn advies nummer 102 en de Mediaraad in zijn vergadering van 29 maart jongstleden hebben zich ook om die redenen uitgesproken voor deze voorstellen.

De BRTN meent dat het wenselijk is om het wets- en decreetsvoorstel samen te brengen in één tekst. Dat komt de verstaanbaarheid ten goede. Bovendien is het lang niet zeker welk lot het decreet zal beschoren zijn. Om enig idee te hebben van de omvang van het recht op vrije meningsvergaring moeten deze worden samengebracht. De Raad van State sluit dat in zijn advies niet uit : zolang de wetgever niet is opgetreden en zolang er wordt vastgesteld dat het decreet niet strijdig is met de wet, kan de decreetgever zelf optreden in deze materie. We pleiten voor een volledige tekst die het recht op vrije meningsvergaring in zijn volle omvang regelt. Als de wetgever achteraf toch blijkt opgetreden te zijn en een wettekst gestemd te hebben, kan het decreet eventueel worden aangepast.

De BRTN vindt dat er terecht geen overgangsregeling werd opgenomen in het genoemd wets- en decreetsvoorstel. De BRTN zei in zijn inleiding dat de omroepen immers nu reeds over een beperkt recht op vrije nieuwsvergaring be-

schikken. Bovendien wijst de BRTN op zijn leidinggevende rol op het vlak van informatie en cultuur. Dat werd uitdrukkelijk opgenomen in het minidecreet dat zijn opdracht omschrijft. Deze rol kan de BRTN niet waarmaken als het recht op vrije nieuwsvergaring niet ten volle wordt erkend.

De BRTN is voorstander van – zoals in het voorliggend wets- en decreets-voorstel – de algemene regel dat de duur van de korte berichtgeving moet beperkt zijn tot de tijd die nodig is om de essentiële informatie over het evenement te brengen. Als het gaat over een korte manifestatie van minder dan een kwartier, zijn drie minuten teveel. Als het evenement één à twee uren duurt, zijn we ervan overtuigd dat drie minuten noodzakelijk zijn en dat er dan nog geen sprake is van commerciële exploitatie, vooral omdat de korte berichtgeving achteraf gebeurt.

De heer André Denys : In het voorstel van decreet dat u verdedigt is er toch sprake van minimum drie minuten ? U verdedigt dit voorstel trouwens, alsof u het zelf heeft geschreven.

Mevrouw Vercruysse : Het voorstel van decreet van de heren Van Wallendael en Decaluwé gewaagt wel degelijk van maximum drie minuten.

Ten slotte stemt de BRTN in met een eerste uitzendrecht voor de exclusiviteitshouder als de korte berichtgeving wordt gebracht aan de hand van het signaal of de opname van de exclusiviteitshouder.

We hebben ook enige kritiek op deze voorstellen. Het wetsvoorstel definieert exclusiviteitshouder als 'de omroep die voor een evenement het exclusief uitzendrecht heeft verworven'. We zijn er voorstander van het woord 'de' te schrappen. Het is niet noodzakelijk dat één omroep alle uitzendrechten bezit. De rechtstreekse verslaggevingsrechten en de samenvattingen kunnen aan verschillende omroepen worden toegewezen. Dat is natuurlijk een detail.

Artikel 3 zegt dat de omroep het signaal of de opname van de exclusiviteitshouder ter beschikking kan krijgen tegen een billijke vergoeding van de technische kosten. De BRTN geeft er de voorkeur aan om de woorden 'een billijke vergoeding van de technische kosten' te verduidelijken en te vervangen door een produktiekostendeekkende vergoeding.

We zijn er voorstander van dat in artikel 4 de tweede paragraaf wordt geschrapt. Dat artikel voorziet in een sanctie voor de exclusiviteitshouder die geen gebruik maakt van zijn exclusieve rechten. Paragraaf 2 stelt dat als de exclusiviteitshouder geen opname maakt van het evenement, de andere omroepen het evenement geheel of gedeeltelijk kunnen uitzenden. Nu gebeurt het inderdaad geregeld dat er sprake is van poolvorming tussen omroepen. Geregeld maakt de exclusiviteitshouder wel gebruik van zijn rechten, maar maakt hij niet zelf de opnamen omdat hij heeft afgesproken met een andere omroep om het evenement op te nemen. We stellen dan ook voor deze paragraaf gewoon te schrappen en artikel 4 paragraaf één aan te vullen als volgt : 'als de exclusiviteitshouder geen gebruik maakt van zijn exclusief uitzendrecht, kunnen andere omroepen het publiek hierover vrij informeren en het evenement geheel of gedeeltelijk al dan niet rechtstreeks uitzenden'.

Wat het decreetsvoorstel betreft, maken we dezelfde opmerking over de definitie van exclusiviteitshouder. Bovendien zou de definitie van open-netomroepen moeten worden geschrapt, omdat ze niet helemaal correct is. Er staat nu : 'omroepen die in niet-gecodeerde vorm programma's uitzenden'. Met de digitalisering zal elke omroep zijn programma's

gecodeerd uitzenden. Er is ook geen nood aan deze definitie : alleen in artikel 6 heeft men dit begrip nodig. Dit artikel gaat over de beperking van de toegang omwille van veiligheidsredenen tot slechts enkele omroepen. De organisator moet dan de voorrang geven aan de open-netomroepen. Dit kan men vervangen door een verwijzing naar de omroepen in de gecoördineerde decreten.

Artikel 7 paragraaf 2 stelt dat bij de overname van een signaal of de opname van de exclusiviteitshouder de omroep zijn korte berichtgeving pas kan brengen na uitzending van diens verslag. Dit moet preciezer worden geformuleerd om betwistingen daarover te voorkomen. Bijvoorbeeld zou gesteld kunnen worden dat de omroep de korte berichtgeving pas kan brengen na afloop van het evenement en na afloop van het eerstvolgende regelmatig geprogrammeerde journaal van de exclusiviteitshouder. Dezelfde opmerking geldt voor artikel 7, paragraaf 3. Die bepaalt dat korte berichtgeving niet mag worden heruitgezonden los van de actualiteitsgebeurtenis. Ook deze bepaling zou iets preciezer moeten worden geformuleerd. Nu bevat alleen de toelichting enige aanduiding over de tijdsspanne gedurende welke het evenement nog als een actuele gebeurtenis kan worden beschouwd. Deze periode zou met een cijfer moeten worden aangeduid, bijvoorbeeld een periode van 72 uren.

Onze laatste opmerking heeft niets meer te maken met de news access. Het betreft een probleem dat zich de laatste tijd voordoet en waarop de BRTN de aandacht van de leden van deze commissie zou willen vestigen. Steeds meer betaalomroepen verwerven exclusiviteitsrechten, waardoor een belangrijk deel van het publiek deze manifestaties niet meer kan bekijken. Dit is een spijtig fenomeen, maar was te voorzien. Het is normaal dat men Supersport vol wil steken met manifestaties die het grote publiek interesseren. De Vlaamse decreetgever heeft destijds een evenementenregeling uitgewerkt, maar deze regeling voldoet niet. De lijst van evenementen is te ruim, er worden geen sancties voorzien en we stellen vast dat deze regeling vaak met de voeten wordt getreden zonder dat we daar iets aan kunnen doen. Ook in Groot-Brittannië en in Nederland vinden parlementaire besprekingen plaats over dit probleem. Daar denkt men aan een lijst met evenementen, die behoren tot het publiek domein en waarop alleen de open-net-omroepen rechten kunnen verwerven. Deze regelgeving moet ook worden gesanctionneerd. Men zou een administratieve boete kunnen opleggen bij de niet-naleving van deze reglementering.

b) Vragen en bedenkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer Jan Penris : Professor Leo Neels hield deze morgen een opmerkelijk pleidooi voor zelfregulering. Hij verwees daarbij naar de *code of conduct* in Groot-Brittannië en de *code de conduite* in Frankrijk. Is de BRTN bereid een gelijkwaardige code af te spreken met de andere Vlaamse omroepen ?

De heer Michel Doomst : Mijn vraag ligt in dezelfde lijn. Men heeft deze voormiddag gesuggereerd dat een overleg tussen alle omroepen zeker vruchtbaar zou zijn. Men liet zelfs verstaan dat de vruchtbaarheidsgraad van een dergelijk gesprek steeds meer zou stijgen. Beamt u dat ? Meent u dat de zenders onder elkaar een deal kunnen afsluiten voordat de wetgever eraan te pas komt ?

De heer André Denys : Eerst enkele bemerkingen. Ik heb de indruk dat mevrouw Vercruysse zich bijna exclusief op één

voorstel van decreet richt. Ik zou er willen op wijzen dat er twee voorstellen van decreet zijn. Ik weet wel dat een grote meerderheid één voorstel van decreet heeft ondertekend. Ik zou ook graag weten hoe mevrouw Vercruysse de twee decreten afmeet. We hebben het voorstel van decreet niet ingediend om de ene zender te bevoordelen tegenover de andere. Onze invalshoek is het algemeen belang. Het algemeen belang is ook iets anders dan het belang van de openbare zender. Het is op de eerste plaats van belang ervoor te zorgen dat de kijker niet uitgesloten wordt. Er groeit een conflict tussen het eigendomsrecht van de organisatoren aan de ene kant en het informatierecht aan de andere kant. Deze twee rechten zijn ons zeer dierbaar.

Ik sluit me ook aan bij de vraag van de heer Penris. Volgens professor Leo is het conflict minder groot dan wat u hier omschrijft. Het instrument is niet meer zo dringend. De verstandhouding is momenteel goed. Er zijn in het verleden conflicten geweest, bijvoorbeeld rond de wedstrijd Gent-Gent, bij de start van VTM, maar de evolutie gaat in de goede richting. We hebben afspraken gemaakt met onder meer Filmnet rond de rechtstreekse voetbalverslaggeving. We kunnen zonder regulering tot een soort samenwerking komen. Vandaar de suggestie van een gedragscode, met een stok achter de deur : als de code niet wordt gevolgd, treedt de wetgever op. Is dat ook uw indruk ? Kan men de problemen zelf aanpakken ?

Mijn tweede vraag richt ik tot de heer Stassijns van de sportredactie. Volgens mij is er een probleem bijgekomen door het arrest-Bosman omdat hierdoor de voetbaltransferten weggevallen. Velen beweren nu dat de opbrengst van de televisierechten moet dienen voor de financiering van de jeugdopleidingen. De heer Van Miert heeft dat gezegd en ook een bekend sportcolumnist. Men beweert dat als het Vlaams Parlement zijn plannen doordrukt, het Belgisch voetbal de concurrentie met de rest van Europa nooit meer aankan. Dit is toch wel een nieuw element : de televisierechten zijn noodzakelijk geworden om een aantal organisaties te financieren. Heeft de heer Stassijns ook die indruk ? Het is allemaal goed en wel te pleiten voor zijn eigen zender maar het produkt moet ook nog goed zijn. Het produkt wordt niet alleen door de zender gemaakt, de middelen zijn ook van belang. Het ontbreken van televisierechten leidt tot een bijkomend probleem.

Mijn derde vraag houdt verband met de mogelijkheid om het evenementenbesluit in die zin aan te passen dat de beide decreten overbodig zouden worden. Mevrouw Vercruysse spreekt vrij negatief over het evenementenbesluit. Deze morgen hoorde ik dat het te eng is en u zegt dat het te breed is. Er bestaat geen wetgevende basis voor het evenementenbesluit. Kunnen we zonder die wetgevende basis de huidige problemen oplossen door het besluit aan te passen ?

Mijn laatste vraag houdt verband met de buitenlandse voorbeelden die hier genoemd werden, namelijk Zwitserland, Duitsland en Frankrijk. Ondanks de regelgeving worden de exclusiviteitscontracten ook daar steeds duurder. Als we nu iets dergelijks ondernemen, schieten we ons doel dan niet voorbij ? Of manoeuvreren we ons niet op een eiland ? Want in de rest van Europa is de situatie heel anders.

De heer Peter Vanvelthoven : Ik wil eerst ingaan op de opmerking van de heer Decaluwé. Voor mij is het juridisch denkwerk wel degelijk nuttig. We hoorden deze voormiddag twee juristen. Als jurist weet ik bijzonder goed dat er ook op dat vlak niet altijd één waarheid bestaat. We moeten op juridisch vlak een breed en duidelijk overzicht hebben vooraleer we zelf overgaan tot juridisch, decreetgevend werk.

Twee, ik hoop dat we het artikel dat de BRTN inzake vrije nieuwsgaring heeft geschreven spoedig ontvangen, dat we niet op publicatie moeten wachten.

Drie, de opmerkingen in verband met de stelling van professor Neels, zijn terecht denk ik. We wachten nog op de houding van de BRTN en VTM. Is er nu nog nood aan decreetgevend initiatief ?

Vier, mevrouw Vercruysse, u houdt een pleidooi voor een tekst van het Vlaams Parlement maar we zijn niet bevoegd op dat vlak. Misschien heeft u daar goede suggesties voor ons.

De heer Jos Geysels : Ik heb vier vragen. U heeft het over de variabilisering van de duurtijd van die verslagen. Wil u de concrete oplossing overlaten aan de partners ? Een variabilisering is moeilijk te omschrijven in een decreet denk ik.

Twee, kan een gedragscode alles regelen ? Ook in het economisch en financieel leven wordt veel gewerkt met gedragscodes, uit de literatuur blijkt dat dat beperkt is. Kan u ons een aantal elementen geven om de impact van een gedragscode te relativeren ?

Drie, de twee voorstellen regelen het uitzendrecht niet, dit werd ook aangekaart door andere belanghebbenden.

Ten slotte, maakt u een onderscheid tussen een exclusiviteitscontract en een exclusief interview ? U hebt zelf gezegd dat het niet de bedoeling is elkaars nieuws af te snoepen. Dat is ook niet courant, denk ik, in de gewone journalistieke wereld. Hoe ziet u dat dan ? De term exclusiviteitscontract is duidelijk omschreven maar wat met een exclusief interview, met Mobutu bijvoorbeeld ?

De heer Carl Decaluwé : Het is een interessante juridische uiteenzetting geweest, maar ik zou in de loop van de namiddag ook een aantal verhalen uit de praktijk willen horen. Ik zou bijvoorbeeld willen horen waarom we Milaan-San-Remo niet rechtstreeks te zien kregen.

Ik zal inspelen op de suggesties van de heren Penris en Denys over de gedragscode en het decreet als eventuele stok achter de deur. Ik heb de indruk dat VTM en BRTN min of meer overeenkomen. Ik zou dit willen doortrekken naar de regionale omroepen. Als er belangrijke evenementen plaatsvinden in hun zendgebied, moeten ze als evenwaardige partners worden behandeld. Men hoort soms dat de regionale televisie minderwaardig is aan de BRTN en de VTM. Zijn de BRTN en de VTM bereid om in de gedragscode op te nemen dat deze jongste vorm van media als evenwaardig wordt beschouwd ?

Momenteel is het nog rustig. Er moet echter maar één zender een fabelachtig bod doen, bijvoorbeeld VT4 of RTL, om alles weer op losse schroeven te zetten. Daarom wil ik nogmaals benadrukken dat de voorstellen van decreet de intentie bevatten om preventief op te treden.

Mijn tweede vraag aan de BRTN gaat over de variabiliteit en de tijdsduur. Denkt u dat het mogelijk is om decretaal verschillende tijdsblokken op te leggen ? Bijvoorbeeld één minuut voor sport en vijf minuten voor cultuur.

Mijn derde vraag stel ik aan de heer Stassijns. Ik heb een tijdje geleden in de krant een interview met u gelezen. Daarin verklaarde u zich voorstander van een uitbreiding van het evenementenbesluit in afwachting van een decreet. Hoe moet dat volgens u gebeuren, en voor welke aard van activiteiten ?

Met mijn laatste bekommernis speel ik in op wat de heer Denys net zei. De verwijzing naar het arrest-Bosman was cor-

rect. Ik wil dit debat opentrekken, zonder daarom een stelling in te nemen. Als de Voetbalbond grote organisaties op touw zet en daarvoor dure inspanningen vraagt aan de gemeentebesturen inzake veiligheid, moeten we dit probleem in zijn totaliteit bekijken.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Vercruysse, in uw betoog heb ik drie verschilpunten kunnen vaststellen in vergelijking met het betoog van deze morgen.

Inzake de gedragscode – waar al heel wat over is gediscussieerd – is vanmorgen gezegd dat een eventueel decreet als suppletief recht moet worden beschouwd. Het laat de kans open om onderling overeen te komen, en het decreet wordt pas aangewend als men niet overeenkomt of wanneer men te zeer afbreuk doet aan bepaalde rechten. Die idee heb ik u niet horen volgen.

Ten tweede was het vanmorgen heel duidelijk dat we momenteel geen juridische grond hebben om de vrije nieuwsgaring te regelen. Eerst en vooral moet er een wet komen, waarna we op beperkte grond iets kunnen bedingen voor de omroepen. U stelde het haast als volgt voor : 'doe maar alsof u de Kamer bent. Maak maar een wet. Als er dan ooit een wet komt, maakt u maar een decreet dat een beetje beperkter is'. De heer Vanvelthoven leek u hierin te volgen. Deze rede-nering vind ik vreemd.

Ten derde hadden we vanmorgen niet de indruk dat het recht van de kijker in het gedrang komt. U laat daarentegen verstaan dat dit recht belangrijk is in het kader van de aanbevelingen van de Raad van Europa.

Tenslotte is er nog een kwestie waarover u het niet heeft gehad, maar waarover ik uw mening wel zou willen kennen. Deze morgen bleek dat er een gevaar schuilt in beide decreten. Als een van de twee ooit worden goedgekeurd, zal men ze kunnen gebruiken als een 'recht op camera' : het recht om overal met de camera aanwezig te zijn. Aan de hand van het Staatsblad kan men dan het recht eisen om alles van op de eerste rij te filmen. We weten dat er zich problemen hebben voorgedaan bij grote rampen, waar mensen in hun privacy werden geschonden. Er zijn nog delicate punten. Vrije nieuwsgaring vinden we prima, maar we moeten ons ervan bewust zijn dat ze kan verworden tot een recht op camera. Wat vindt u daarvan ?

De heer Joachim Coens : Wanneer heeft beeldmateriaal een bijkomende informatieve waarde ? Zijn er op dat punt verschillen tussen de verschillende sectoren, bijvoorbeeld cultuur en sport, maar ook politiek ? Ook het verslag van een parlementair debat is beeldmateriaal. Kan met dit criterium ook de tijdsduur worden gedifferentieerd ? Wat acht u onontbeerlijk als element met een informatieve betekenis waarop dit decreet van toepassing moet zijn ?

Mevrouw Vercruysse : Ik zal voor mijn rekening nemen wat onder mijn domein valt. Mijn collega's kunnen dit aanvullen met hun visie.

Alle leden vragen of we een gedragscode mogelijk achten, waarbij het decreet als suppletief recht zou gelden. Er bestaan inderdaad afspraken tussen omroepen : tussen de BRTN en VTM, tussen de BRTN en Filmnet, en blijkbaar ook tussen VTM en Filmnet. Op die manier blijft de situatie leefbaar en wordt er bespaard op opnamen en het ter beschikking stellen van rechten. We blijven ervan overtuigd dat er altijd afspraken nodig blijven, zelfs als er een decreet of een wet is. Een decreet kan niet alle praktische modaliteiten regelen, en dat is ook niet wenselijk.

Ik wil hierbij echter op één punt wijzen. Ik weet niet of de heer Neels dat ook heeft gedaan. De gedragscodes zijn er zowel in Frankrijk als in Engeland gekomen na een gerechtelijke uitspraak, die volkomen negatief was voor de exclusiviteitshouder. Men ging zelfs nog veel verder dan de gedragscode die uiteindelijk tot stand kwam. Deze uitspraak betekende een enorme stok achter de deur. Als die stok achter de deur er niet is, vrezen we dat de gedragscode niet in dezelfde mate zal lukken. Een gedragscode kan alleen succes hebben als beide partners gelijkwaardig zijn. In de gerechtelijke uitspraak in Frankrijk en Engeland kregen de omroepen die geen exclusiviteitshouder waren volledig gelijk, en werden ze dus gelijkwaardig met de exclusiviteitshouders.

We zijn absoluut bereid om onder het even welke voorwaarde – of er een decreet is of niet – afspraken te maken om de zaak leefbaar te houden. Ik betwijfel echter of men een goede code kan bereiken als de partijen niet op dezelfde hoogte zitten. Dat betekent niet dat we alleen willen steunen op een decreet of een wet. Een wet waar de betrokkenen niet in geloven of kunnen mee werken, is een dode wet. Het evenementenbesluit is daar een bewijs van.

Over dat evenementenbesluit wou ik het nog even hebben. De heer Decaluwé had het over Milaan-San Remo. Dat heeft niets te maken met news-access. News-access geeft alle omroepen de mogelijkheid om een kort verslag te brengen, onafhankelijk van het gegeven of ze exclusieve overeenkomsten hebben gesloten. Daarnaast is er het probleem dat door het verwerven van exclusieve rechten door betaalomroepen een belangrijk deel van het publiek, dat niet geabonneerd is, die evenementen mist. Dat aspect valt onder het hoofdstuk 'beperking van de exclusiviteitsrechten' in onze uiteenzetting. Het gaat hier om iets totaal anders dan news-access, die iedereen het recht geeft om gedurende een beperkte tijd een evenement te verslaan. Met de beperking van de exclusiviteitsrechten geeft men aan de open netomroepen – de regionale omroepen mogen daarbij worden gerekend – waarnaar men kan kijken zonder abonnementsgeld te betalen, de mogelijkheid om belangrijke evenementen, die zagezegd tot het publieke domein behoren, uit te zenden.

De heer André Denys : Zegt u nu dat juridisch gezien de verslaggeving niet kan worden geregeld via artikel 74 en 75 van het evenementenbesluit, uiteraard na aanpassing ?

Mevrouw Vercruysse : Neen, ik wou alleen maar zeggen dat er een onderscheid is tussen de problematiek van de news-access die hier voorligt en de evenementenregeling. We zijn absoluut voorstander van een wijziging van die regeling. De regeling die nu in artikel 74 staat, voldoet niet voor ons. Zoals de heer Decaluwé al aanhaalde, zijn we Milaan-San Remo, dat ons interesseerde, kwijtgespeeld. De heer Stassijns zal u hier meer over kunnen vertellen. Filmnet heeft een bod gedaan dat we niet kunnen evenaren. Volgens het evenementenbesluit is zoiets onmogelijk, maar er staan geen sancties op. Daar situeert zich juist het probleem van dit besluit. De lijst is ook erg ruim, en omvat haast alle evenementen. Super-sport zou zijn deuren moeten sluiten als het naar de letter wordt nageleefd. Dat is ook niet de bedoeling. Er is echter geen enkele sanctie om de naleving af te dwingen.

De heer André Denys : Uiteraard staan er geen sancties op. Daarvoor bestaat geen wetgevende basis.

Mevrouw Vercruysse : Toch wel. Men kan in het decreet inschrijven dat niet-naleving van artikel 75 van de gecoördineerde mediadecreetgeving zal worden bestraft.

De heer André Denys : De organisator kan hiermee naar de rechtbank stappen.

Mevrouw Vercruysse : Natuurlijk. Niet de organisator moet worden bestraft, maar wel Filmnet. Filmnet mag niet bieden op die sportevenementen. Uiteraard kan men de organisator in Italië niet treffen. Daar heeft de decreetgever geen macht over. Hij moet zich op Filmnet concentreren.

De heer André Denys : Ik wou alleen maar terugkomen op het betoog van professor Voorhoof. Die heeft deze morgen aangetoond dat de juridische techniek die aan de basis van het evenementenbesluit ligt, dezelfde is die men in het Vlaams Parlement wil toepassen om een decreet tot stand te brengen zonder federale basis. Ook voor het evenementenbesluit is er immers geen federale basis. Gelukkig zijn er geen klachten geweest bij de toepassing.

Als we een decreet tot stand brengen zonder federale basis, terwijl de Raad van State heeft gezegd dat de principes bij wet moeten worden vastgelegd, dan komen we juridisch in dezelfde situatie als bij het evenementenbesluit.

Mevrouw Vercruysse : Wel, ik weet niet of de decreetgeving geen rechtsbasis daarvoor heeft. Volgens mij kan dat perfect worden ingeschreven als voorwaarde van een erkenning. Ik zou daar eens over moeten nadenken, maar ik zie niet in waarom dit niet kan. De decreetgever heeft het al geregeld. Waarom zou hij geen wijziging kunnen aanbrengen in zijn eigen regeling ? Tot nog toe zijn er inderdaad nog geen problemen over geweest. Ik heb de toespraak van professor Voorhoof niet gehoord, maar ik zou daarover wel eens met hem van gedachten kunnen wisselen. Volgens mij moet het mogelijk zijn dat de decreetgever dat inschrijft als verplichting voor omroepen, want de decreetgever is bevoegd ten aanzien van omroepen. Dat Filmnet zich moet onthouden van het bieden op bepaalde evenementen, is gewoon een regel die door Filmnet moet worden nageleefd.

De heer Carl Decaluwé : Daarop inspelend denk ik dat wij, vanuit het Vlaams Parlement, als decreetgever niet kunnen verbieden dat Filmnet bijvoorbeeld biedt op Milaan-San Remo. Misschien wel op de Ronde van Vlaanderen. Ik weet het niet. Ik denk dat dit juridisch moeilijk te onderbouwen is.

Mevrouw Vercruysse : Inderdaad, dat is natuurlijk moeilijker voor evenementen die niet hier worden georganiseerd. Dat is waar.

Kan er één tekst van worden gemaakt ? Kan van het wets- en voorstel van decreet één geheel worden gemaakt ? Ik baseer me daarvoor op het advies van de Raad van State, die heeft gezegd dat als de wetgever stil blijft zitten, de decreetgever wel kan optreden om de gehele materie te regelen. Het staat er zo uitdrukkelijk in. Ik zou de tekst erbij moeten nemen.

De heer Geysels vroeg ook nog : variabel, kan dat ? Ik ben daar persoonlijk absoluut geen voorstander van. Ik vind : een evenement is een evenement. En het uitgangspunt is dat de news access geen commerciële exploitatie mag zijn. Dan zie ik ook niet in waarom een onderscheid zou moeten worden gemaakt. Hij zegt ook dat er in geen van beide voorstellen een eerste uitzendrecht is geregeld. Maar dat is wel geregeld in het voorstel van de heren Decaluwé en Van Wallendael. Er is een eerste uitzendrecht, als men gebruik maakt van de opname of het signaal van de exclusiviteitshouder.

Wat zijn de gevolgen van een exclusief contract of interview ? Wat is de draagwijdte van artikel 8 ? Dat zou u natuurlijk moeten vragen aan de opstellers van het voorstel. Men

wil de omroepen de mogelijkheid geven – ook al bestaan er exclusiviteitsafspraken tussen twee omroepen – om toch aan het nieuwsmateriaal te kunnen geraken, zij het tegen voorwaarden die moeten worden overeengekomen. Als er dan een exclusief interview is met Mobutu, is het vanzelfsprekend dat de omroep die dat exclusief interview heeft gemaakt, een embargo zal stellen en dat sluit die regeling niet uit. Ik zie daar niet onmiddellijk problemen in.

Mevrouw Ceysens heeft gewezen op het gevaar van recht op camera. Ik denk dat deze vrees onterecht is omdat er in het voorstel van de heren Decaluwé en Van Wallendael is gezegd : als de organisator om redenen van hinderlijk verloop of om veiligheidsredenen stelt dat er geen extra camera's mogen komen, kan de toegang worden beperkt. Dus is er geen recht op camera. Het hangt af van een beoordeling. Is er plaats of niet ? Dat geldt trouwens ook voor grote rampen. Elke omroep kan naar grote rampen gaan. Niemand kan een exclusiviteitsrecht eisen op een grote ramp. Dat is uitgesloten, maar als de politie, de veiligheidsmensen of het verplegend personeel dat daar ter plekke is, zeggen dat de omroepen geen opnamen mogen maken omdat ze in de weg lopen, dan hebben de omroepen dat gewoon na te leven. Volgens mij ligt dat in eenzelfde orde.

De heer Mark Stassijns : Ik wil beginnen met de vraag van de heer Decaluwé in verband met het evenementenbesluit, waarop mevrouw Vercruysse al grotendeels heeft geantwoord. Hij repliceerde dat het moeilijk is om Filmnet te verbieden een bod te doen op Milaan-San Remo. Misschien is dat moeilijk, maar in het buitenland blijkt het toch te kunnen. Met name in Engeland heeft men ten gunste van de open netten, commerciële zowel als openbare, een regeling uitgedacht, waarbij men voorlopig weliswaar niet de abonneetelevisie, maar de pay-per-view televisie – mettertijd wellicht ook de abonneetelevisie, maar daar discussieert men nog over – verbiedt om te bieden op bepaalde grote internationale evenementen die het nationaal erfgoed worden genoemd. Daar horen onder meer de Olympische Spelen, de Wereldbeker voetbal, de Grand National, de Cup Final bij. Misschien moet dat wel kunnen.

De heer Peter Vanvelthoven : Welke sancties staan daar dan op ?

De heer Mark Stassijns : Dat weet ik niet. Ik ken de gedetailleerde regeling niet. Mevrouw Vercruysse heeft al aangehaald dat het bij ons precies de zwakheid is dat er geen sanctie staat op de huidige regeling en dat het dus helemaal niet afdwingbaar is. Ik vraag me ook af, in verband met wat door de heer Neels deze morgen zou zijn opgemerkt, wat de kans is van een code de conduite met bijvoorbeeld Filmnet, als blijkt dat zelfs een evenementenbesluit met de voeten wordt getreden. Waarom zouden ze dan een afspraak met een partner niet met de voeten treden ? Dat hebben ze trouwens gedaan ter gelegenheid van de jongste Milaan-San Remo, toen ons aanvankelijk tien minuten samenvatting was beloofd door Filmnet. Dat hebben ze niet kunnen honoreren. Ze gaven zelf toe dat ze zich hadden vergaloppeerd. We zouden wel vrij drie minuten krijgen, maar ook dat hebben ze niet kunnen waarmaken. We zijn uiteindelijk op de vrije markt keihard moeten gaan onderhandelen om een paar minuten te kunnen losweken, met dan nog de verplichting daarbij om andere minder interessante wielervedstrijden, zoals San Sebastian, Leeds en zo meer, aan te kopen. Enkele dagen geleden is dan nog een aap uit de mouw gekomen. Nu laat de verkoper van de rechten ons weten dat Filmnet eist dat we in de toekomst die wedstrijden niet meteen in ons journaal uitzenden, maar dat er een embargo is tot na negen uur 's avonds.

Ik heb mijn bedenkingen bij de garantie die dergelijke code de conduite biedt. In het verleden is dat trouwens ook al gebleken met VTM. Het gaat voor het ogenblik misschien beter, maar ik zie niet in wat er tegen zou kunnen zijn om iets wettelijk te expliciteren, om alle moeilijkheden die er in het verleden al zo vaak zijn geweest, en er nog dagelijks zijn, uit te sluiten. Ik denk trouwens dat de heer Neels het nieuws dan als koopwaar behandelt. Want wat gebeurt er nu volgens de huidige regeling ? We betalen elkaar voor dat nieuws, terwijl ik dacht dat het grote principe dat hier nu zou moeten worden gehuldigd bij die vrije nieuwsgaring, juist is dat die nieuwsgaring een heilig recht is. Men heeft het over recht op informatie, persvrijheid, en zo meer. Men moet dat dus niet als koopwaar behandelen en niet overlaten aan een code de conduite tussen twee zenders, die dat onder elkaar verhandelen. Het moet wettelijk worden geregeld ten belope van een aantal minuten. Maximum drie is hier gezegd, en daar kan ik me best in vinden.

Trouwens, als men dat niet regelt voor de televisie, wie zegt ons dat overmorgen een sportbond geen geld zal vragen voor de geschreven pers ? Voor iemand die toegang wil tot de kleedkamer achteraf, die een interview wil afnemen. Om alle verdere toekomstige en huidige misbruiken uit te sluiten is het volgens mij dus aangewezen dat dit wel wettelijk wordt geregeld. Tot daar wat betreft het evenementenbesluit, Milaan-San Remo en de stelling van de heer Neels.

Ik heb ook nog een antwoord op een vraag van de heer Denys in verband met een persartikel waarin werd gesteld dat de televisierechten het middel zouden moeten zijn om de jeugdwerking in het voetbal te financieren. In dat artikel stond dat vrije nieuwsgaring een zeer nobele zaak is, maar dat men er rekening mee moet houden dat de jeugdwerking in het gedrang zou komen indien het principe van de vrije nieuwsgaring goedgekeurd zou worden. Welnu, het principe van vrije nieuwsgaring schaft de televisierechten niet af. Ze blijven bestaan voor alle verslagen die langer dan drie minuten zijn, en met name zeker voor de live-verslaggeving. Het grootste deel van de inkomsten uit televisierechten komt uit live-verslaggeving, niet alleen bij ons, maar ook in het buitenland. In Nederland hebben we dat zopas opgemerkt. Ook in andere landen, zoals Spanje en Frankrijk, gaat het vooral over de live-verslaggeving. En dat zal blijven bestaan. Ook langere verslagen dan drie minuten moeten mogelijk blijven en daar zal een vergoeding voor worden betaald, die dan door de voetbalbond of door een andere sportbond kan worden gebruikt voor de jeugdwerking. Maar ik ben er nog altijd niet zo zeker van of men dat voor de jeugdwerking zal gebruiken en altijd heeft gebruikt. Misschien wordt en werd het wel gebruikt om topspelers aan te kopen, om loges te bouwen.

De heer Kris Borms : Ik moet wel zeggen dat de algemene berichtgeving tot nog toe gelukkig weinig problemen heeft gehad met exclusiviteitsrechten. Alhoewel we dat nu wel in het buitenland beginnen te merken. Men mag dus wel verwachten dat zich hier binnen afzienbare tijd vergelijkbare problemen zullen stellen. Als een frappant voorbeeld kan ik verwijzen naar de fameuze terugkeer van Yasser Arafat naar Jericho. De PLO had de camerarechten en -plaatsen in Jericho verkocht aan een Oostenrijkse concertorganisator, die daar heel veel geld mee heeft verdiend. Alle stations die iets of wat op zoek waren naar een goede cameraplats ergens op het dak van een huisje, moesten daar dus zeer fors voor betalen. Zoniet konden ze geen opnames maken.

Het is evident dat de nieuwsdiensten heel wat contracten sluiten met bijvoorbeeld internationale beeldagentschappen, waarbij ze dan zeker zijn dat de nieuwsgaring uit het buiten-

land op een vlotte manier binnenkomt. Dat is een normale praktijk. We hebben bijvoorbeeld contracten met Reuters, WTN en het Amerikaanse CBS. VTM heeft gelijkaardige contracten. Soms ga je er vanuit dat je door het contract bent gedekt, en stel je toch vast dat je ernaast zit. Ik zal een voorbeeld geven. We waren bij het begin van de genocide in Rwanda bijzonder fier dat we bijna de enige reporter ter plaatse hadden, met name Els De Temmerman. Die is dan met een cameraploeg van Reuters TV als eerste Kigali binnen kunnen rijden met een jeep van de Franse para's. Dat zijn fameuze beelden die heel de wereld zijn rondgegaan. We waren bijzonder fier toen die beelden via de satelliet binnenkwamen, want we dachten dat we een wereldscoop hadden. Het bleek natuurlijk dat het een camera van Reuters TV was en VTM had ook een contract met Reuters TV. Het resultaat was dat onze exclusieve beelden om zeven uur eerst bij VTM zijn uitgezonden, en pas daarna op de BRTN, alhoewel we dus heel veel geld hebben betaald om Els De Temmerman daar te krijgen.

Binnenlandse voorbeelden heb ik gelukkig niet heel veel in het algemene nieuws. Ik kan wel verwijzen naar de problemen die een jaar of twee geleden zijn gerezen met de regionale televisies, toen VTM er plots in was geslaagd om een aantal exclusiviteitscontracten met de regionale televisies te sluiten, waarbij de BRTN werd uitgesloten van de toen reeds bestaande beelduitwisseling met die regionale stations. Na intensieve onderhandelingen zijn we er dan toch in geslaagd om die exclusiviteit te breken, alhoewel VTM daar een zeer zwaar argument gebruikte, namelijk het bezit van het voetbalcontract en dus het gebruik – meestal gratis – van voetbalbeelden door de regionale omroepen, waartegenover we als BRTN alleen onze goodwill als tegenargument konden inbrengen. We zijn van bij het begin in het tegenoffensief gegaan en als enig min of meer ethisch argument hebben we dan gebruikt dat we voorstander waren én blijven van de vrije nieuwsgaring, van de open-marktsituatie, waarbij iedereen vrij beelden kan uitwisselen. We proberen dus de situatie met exclusiviteitscontracten zoveel mogelijk te vermijden, liefst zonder dat daar zware financiële eisen tegenover staan, dus liefst tegen nogal interessante tarieven of zelfs met gesloten beurs. We gaan dan uit van het principe : wij leveren beelden aan jullie, jullie leveren beelden aan ons, we rekenen daar niets voor aan. Op dit moment is er nog slechts één regionale omroep die een exclusieve relatie heeft met VTM.

Ik wil ook nog verwijzen naar een ander voorbeeld, met name Eurosail van augustus vorig jaar. Daar had VTM een soort exclusief sponsoringscontract mee afgesloten. We vroegen toegang, en aanvankelijk werd ons dat geweigerd. We hebben dan heel wat druk moeten uitoefenen om echt news access te krijgen, zonder – wat we altijd hier onderstrepen – de bedoeling te hebben om daar commercieel misbruik van te maken. Eerst werd ons een cameraplaats geweigerd. Er werd ons ook geweigerd om een straalverbinding te installeren. Uiteindelijk, na veel problemen, hebben we dan toch news access gekregen voor Eurosail. Later heeft Jan Van Rompaey ook toegang gevraagd tot Eurosail voor zijn programma Schermen. Dat werd hem geweigerd. Uiteraard is hier dan het onderscheid gemaakt tussen een actualiteitsprogramma en een niet-actualiteitsprogramma, hoewel dit natuurlijk ook een vage zone is. Is Schermen al of niet een actualiteitsprogramma ? Is dat een nieuwsprogramma ? Daar is dus een duistere zone.

Ik doe een poging om op een aantal opmerkingen en vragen te antwoorden. Ik denk dus wel dat een wetgevend initiatief zeer nuttig zou zijn, dat een afspraak, een overeenkomst of een code tussen de omroepen pas achteraf nuttig kan zijn.

Het nieuws, zowel het sportnieuws als het algemene nieuws, is zo wispelturig dat men niet alles in een decreet kan vastleggen. Er zullen dan toch – met de nodige goodwill – verdere concretere afspraken moeten worden gemaakt tussen de omroepen. Ik herhaal echter dat ik denk dat die pas mogelijk zijn nadat er een wetgevend initiatief is tot stand gekomen.

In verband met de variabele duurtijd denk ik dat het goed zou zijn dat voor de news access, dus de vrije nieuwsgaring, drie minuten wordt ingeschreven. Dat is uiteraard geen verplichting, maar het moet mogelijk zijn om tot die tijdsduur te gaan. Uit mijn professionele ervaring kan ik u zeggen dat drie minuten soms echt nodig is om op een verantwoorde manier een verslag te brengen. Ik herhaal dat het geen verplichting is, maar dat het wel een mogelijkheid moet blijven.

In verband met uw vraag over het exclusiviteitscontract is het uiteraard toch wel zo dat een exclusiviteitscontract niet hetzelfde is als een exclusief interview. Mevrouw Vercruysse heeft daar ook al op gereageerd. Het is nogal duidelijk dat als we het geluk zouden hebben om ergens met een bekende persoonlijkheid een exclusief interview te hebben, dat we dat eerst uitzenden. Na uitzending bij ons is dan natuurlijk altijd het citaatrecht mogelijk. Bij de verwerking in nieuws kan er altijd een kopie worden gemaakt van die produktie. Ik wil hierbij toch even verwijzen naar een incident dat we een tijdje geleden met VTM en de CVP hebben gehad. Er was een coproduktie opgezet tussen de CVP en VTM die de kosten deelden voor een cameraploeg voor de reis van voorzitter Van Hecke naar Zaïre.

De heer André Denys : Dat is toch ongelooflijk !

De heer Kris Borms : Dat is algemeen bekend, ik verklap hier geen geheimen. U weet dat het maken van een reportage veel geld kost. Beide partijen hebben geoordeeld dat ze de kosten konden drukken door dat samen te doen. Ze zijn dus samen naar Zaïre gegaan. De beelden van die gezamenlijke onderneming zijn dan uitgezonden in het derden-programma van de CVP op de BRTN, met andere woorden beelden van VTM werden uitgezonden in een gastprogramma op de BRTN. VTM heeft die beelden dan verwerkt in de gewone nieuwsuitzendingen. Daar was die dagen daarna nogal wat politieke discussie rond. We hebben toen – als ik me niet vergis – twee dagen daarna aan de CVP news access gevraagd, met name één minuut beeld van voorzitter Van Hecke in Kinshasha, om daar een normaal nieuwsonderwerp van te kunnen maken. Dat is toen geweigerd met het argument dat zij wel wilden, maar dat VTM niet wilde.

De heer André Denys : Nieuws is dus wél koopbaar.

De heer Kris Borms : Ik vertel alleen het verhaal van een probleem dat gerezen is met news access. Dit was een duidelijk voorbeeld van news access. We vroegen één minuut beeld van voorzitter Van Hecke in Kinshasha, en dat werd ons dus geweigerd.

Wat het zogeheten gevaar van recht op camera betreft, dat wil ik toch wel sterk nuanceren. De organisatoren, privé of openbaar, hebben altijd het recht om wegens opportuniteits- of veiligheidsredenen de toegang van cameraploegen te weigeren. Ofwel is dat een probleem, want dan mag niemand binnen, ofwel wordt er afgesproken dat één cameraploeg binnen mag, en dan wordt er een pool gevormd waarbij die ene cameraploeg dan kopieën maakt voor de andere omroepen. Dit is een oud gebruik in de pers. Ik zie niet in op welke manier er daar een probleem zou kunnen ontstaan. Ik wil hier verwijzen naar een ander voorbeeld, met name de begrafenis van de in Ruanda omgebrachte para's. In afspraak met het

leger werden alle camera's de toegang geweigerd tot de omgeving van de begrafenis, behalve de captatiecamera's van de BRTN. De BRTN heeft die beelden rechtstreeks uitgezonden, maar we hebben die beelden in het kader van news access gratis ter beschikking gesteld van de andere omroepen.

Er was ook nog een vraag in verband met het recht op informatie en de noodzaak van beeld. Het is duidelijk dat televisie beeld is, dat nieuwsjournaals beeld broodnodig hebben. Vroeger was het misschien niet zo, maar momenteel kan je je geen journaal meer inbeelden dat voor 15 of 20 minuten zou bestaan uit voorgelezen teksten zonder beeldfragmenten. In communicatiewetenschappen en publikaties wordt wel eens gezegd : geen beeld, geen nieuws. Dat is soms een groot nadeel, maar het is een feit. Je hebt bijvoorbeeld ergens vergeten oorlogen in moeilijk toegankelijke gebieden. Zo wordt er over die gebeurtenissen in de televisiejournaals amper iets gezegd. Het beeld is dus broodnodig, zoniet heb je amper televisienieuws.

De heer Mark Stassijns : Er is nog de vraag van de heer Denys of de wettelijke regeling haar doel niet voorbij zal schieten ? Ik heb al gezegd waarom ik het niet eens ben met de zelfregulering waar de heer Neels voorstander van is. Ik ben nog in mijn idee gesterkt na het verhaal van mijnheer Borms. Ik wil daar toch nog aan toevoegen dat de rechten alsmaar blijven stijgen. Er is de voorbije maanden of jaren een echte escalatie aan de gang. Ik denk ook dat we dit niet moeten blijven zien in termen van BRTN en VTM. Wellicht is de dag niet ver meer dat er buitenlandse kapers op de kust zullen zijn die hier de sportrechten zullen komen wegsnoepen voor de neus van de Vlaamse omroepen. Dat kan dan Bertelsman zijn of Murdoch, of nieuwe commerciële zenders die zich hier zullen komen vestigen, zoals RTL en andere.

De heer André Denys : Mijnheer Borms heeft een aantal opmerkelijke zaken aangehaald. Hij heeft echter ook gezegd dat er over het algemeen geen problemen zijn. Het grote verschil tussen het voorstel van decreet van de CVP-SP collega's en ons voorstel van decreet is dat het voorstel-Van Wallendael krachtens artikel 8 ook betrekking heeft op nieuwsfeiten. Ik vind dat men daar absoluut te ver gaat, omdat u zelf zegt, mijnheer Borms, dat er eigenlijk in de praktijk – buiten enkele zaken die zijn gebeurd – eigenlijk geen probleem is.

In dit verband wil ik ook terugkomen op het probleem dat u in het begin van uw uiteenzetting hebt geschetst. Zal de waarde van een primeur niet worden vernietigd ? Men levert inspanningen om primeurs te hebben. Worden die inspanningen niet volledig teniet gedaan als men hier zegt : volgens artikel 8 krijgt men het recht, welke inspanning men ook heeft geleverd, om het materiaal op te eisen.

Een tweede vraag zou ik willen stellen aan de heer Stassijns. Het voorstel-Van Wallendael/Decaluwé gewaagt van maximum drie minuten vrije nieuwsgaring. Betekent dat, mijnheer Stassijns, dat u voor uw sportprogramma's een verslaggeving wenst van drie minuten ? Of zegt u dat een tijdsduur van negentig seconden op het internationale niveau het meest gebruikelijke is ?

Mevrouw Vercruysse : die norm is vastgelegd.

De heer André Denys : Hoe interpreteert u die maximaal drie minuten ? Interpreteert u dat als drie minuten per wedstrijd, of per competitiedag ?

De heer Mark Stassijns : Zonder twijfel drie minuten per wedstrijd.

De heer André Denys : Er is een groot verschil in verminderingsswaarde van het exclusiviteitscontract wanneer men spreekt over negentig seconden, dan wel drie minuten.

De heer Kris Borms : Maar we spreken wel van de mogelijkheid tot maximaal drie minuten.

De heer André Denys : Op welke wijze wilt u die mogelijkheid benutten ?

De heer Mark Stassijns : Die drie minuten is het maximum voor elke wedstrijd, maar het is niet evident dat we die ook voor elke wedstrijd gaan opgebruiken.

3. VTM

a) Uiteenzetting door de heer Piet Deslé, adjunct-directeur Informatie

De heer Piet Deslé : Dames en heren, geachte leden van de commissie, vooreerst wil ik u danken dat we de kans krijgen om hier ons standpunt te verdedigen. Het dossier ligt bij ons al jaren erg gevoelig. Het zal u misschien verbazen, maar toen we ongeveer anderhalf jaar geleden de eerste geruchten opvingen over vrije nieuwsgaring, waren we eigenlijk blij verrast. Want zeven jaar nadat VTM als eerste had gepleit voor de vrije nieuwsgaring, is de boodschap eindelijk overgekomen. Dat is niet alleen in het belang van zij die beroepshalve met televisie bezig zijn, maar ook van de televisiekijkers. Mijn verrassing was des te groter toen ik de toelichting, althans van één van de voorstellen van decreet, onder ogen kreeg. Daarin stond dat wij, VTM, een fundamenteel grondrecht als het recht op informatie aan het bedreigen waren. Als journalist, en vooral als VTM-journalist, sloeg de schrik mij twee keer om het hart, en ik las met evenveel verbazing dat de niet-commerciële zenders zich in het verleden alleen maar hadden bezondigd aan exclusiviteitscontracten omwille van hun defensieve strategie, om niet helemaal onderuit gehaald te worden door het commerciële geweld. Daarom stel ik voor dat we in het kader van deze problematiek even dieper ingaan op de situatie van de exclusiviteitscontracten vroeger en nu, omdat de geschiedenis haar rechten heeft.

b) Uiteenzetting door de heer Dirk Abrams, hoofdredacteur Sport

De heer Dirk Abrams : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, toen VTM zich bij haar oprichting wilde beroepen op het principe van de vrije nieuwsgaring voor een korte voetbalverslaggeving in de nieuwsuitzendingen, werden de reportageploegen manu militari uit de voetbalstadions gezet. Eerlijkheidshalve beken ik dat ik daar als toenmalige BRTN-medewerker overtuigd aan heb meegewerkt. In het contract tussen de BRTN en de RTBF was gestipuleerd dat voor korte nieuwsverslaggeving moest worden betaald. VTM heeft zich toen in dat bestaande voetbalcontract voor een fikse som ingekocht, en in ruil mocht men dan gedurende negen minuten per speeldag uitzenden. Er was voor VTM destijds geen andere mogelijkheid om voor de nieuwsverslaggeving aan voetbalbeelden te geraken. Sinds mei 1994, toen het voetbalcontract in handen kwam van VTM, is voor de openbare omroep het principe van de vrije nieuwsgaring plots heilig, en moet het bijgevolg bij wet of decreet worden vastgelegd. Meer nog, volgens de heer Mark Stassijns van de BRTN, zou die vrije nieuwsgaring exclusief voor de openbare omroep moeten gelden.

Als journalist wil ik me zeker niet verzetten tegen een gezond principe als de vrije nieuwsgaring. Ik ben het alleen niet eens met een aantal inhoudelijke aspecten van de voorstellen van decreet zoals die momenteel ter tafel liggen. Soms zijn ze te concreet, dan weer te vaag. Ook het moment waarop de vrije nieuwsgaring een actueel onderwerp is geworden, met name wanneer er zowel bij de BRTN als bij VTM nog exclusiviteitscontracten lopen, vind ik nogal ongelukkig gekozen. Ik vraag me af of men met een legaal contract dat nog loopt tot juni 1998, bijvoorbeeld tussen VTM en de Voetbalbond, zomaar een loopje kan nemen ? Dat voetbalcontract stelde VTM in 1994 in staat om op sportgebied op een andere basis met de BRTN aan tafel te gaan zitten. Het was niet eens een gelijke basis, want de BRTN beschikt op dit moment nog steeds over een groter pakket exclusieve contracten dan VTM. Ik spreek hier onder meer over de belangrijke nationale wielerklassiekers, de belangrijkste internationale klassiekers, Milaan-San Remo uitgezonderd, De Ronde Van Frankrijk, de eindronde van het Europees voetbalkampioenschap 1996 en 2000, de Champions League, de Wereldbeker voetbal 1998, de Olympische Spelen, de Memorial Van Damme, en andere. Een Vlaams decreet voor vrije nieuwsgaring zal VTM in het stevige internationale rechtenpakket van de BRTN niet verder helpen. Decreet of niet, VTM moet aan de BRTN drie miljoen frank betalen voor zestig minuten beeld van de Olympische Spelen in Atlanta. Dat betekent 50.000 frank per minuut, ofwel 15.000 frank meer dan de BRTN betaalt aan VTM voor de beelden uit de nationale voetbalcompetitie. Hoewel ik ervan overtuigd ben dat ze hun uiterste best hebben gedaan, bleek het niet mogelijk om ons ook maar één accreditatie te bezorgen. Het internationale rechtenpakket betreft natuurlijk news access, maar dan wel tegen betaling. Het komt erop neer dat VTM op het nationale vlak moet aanvaarden dat het contract wordt uitgehold, terwijl de openbare omroep internationaal buiten schot blijft.

Wanneer men de teksten van de voorstellen van decreet aandachtig leest, kan ik me niet van de indruk ontdoen dat het voor een kwade geest mogelijk moet zijn om in bepaalde artikelen en paragrafen van één van de twee voorstellen, een verdoken bescherming te onderkennen van de BRTN-exclusiviteiten.

Er is nergens expliciet sprake van het vrijwaren van het eerste uitzendrecht van de exclusiviteitshouder. Nochtans zou dat eerste uitzendrecht moeten gegarandeerd zijn voor de nog lopende contracten. Ik verwijs in dat verband trouwens naar de landen waar het principe van de vrije nieuwsgaring, in welke vorm ook, bij wet is vastgelegd.

Het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé is wat betreft het eerste uitzendrecht vrij concreet. In artikel 7, paragraaf 2, staat, ik citeer : 'in geval van overname van het signaal of van de opname van de exclusiviteitshouder, mag de omroep de korte berichtgeving pas brengen nadat de exclusiviteitshouder het verslag van het evenement heeft uitgezonden'. Volgens die regel is de BRTN altijd zeker van het eerste uitzendrecht van zijn wielervedstrijden, aangezien VTM om veiligheidsredenen toch niet met eigen opnamemateriaal in de koers zal worden toegelaten. VTM moet, met andere woorden, zijn beelden opvragen bij de BRTN, die op die manier het eerste uitzendrecht behoudt. En moeten we onder verslag de rechtstreekse uitzending van het evenement verstaan ? Of gaat het hier om bijvoorbeeld het verslag in Sportweekend ? In dat laatste geval kan, volgens de huidige programmatie waarin Stadion voor Sportweekend komt, in Stadion nooit een verslag worden gebracht van de Ronde van Vlaanderen. VTM moet dan wachten tot het verslag is uitgezonden in Sportweekend. Wat de voetbalwedstrijden betreft,

is VTM nooit zeker van het eerste uitzendrecht, omdat de Voetbalbond de BRTN niet om veiligheidsredenen kan weigeren om te komen filmen. De BRTN hoeft zijn beelden dus niet noodzakelijk bij VTM te betrekken, wat betekent dat VTM het eerste uitzendrecht, voor wat het voetbalcontract betreft, kwijt is. Als VTM dat eerste uitzendrecht wil vrijwaren, dan moet dat in het decreet worden opgenomen. Ofwel moet in de tekst duidelijk worden vermeld dat voor de nationale competitie, de nationale beker, wedstrijden van de nationale ploeg en contracten met Belgische clubs die Europees spelen, de niet-rechtenhouder zijn beelden moet betrekken bij de rechtenhouder. Pas dan is volgens artikel 7, paragraaf 2, het eerste uitzendrecht van de rechtenhouder gevrijwaard. Hierop kunnen uiteraard uitzonderingen worden voorzien. Ik denk hierbij aan wedstrijden waarbij de rechtenhouder niet aanwezig is. In de praktijk zijn dat wedstrijden in de lagere klassen, waar vooral de regionale televisiestations in zijn geïnteresseerd. Regionale stations kunnen dan hun eigen opnamen maken en uitzenden wanneer ze willen. Regionale stations kunnen op wedstrijden waar VTM als rechtenhouder niet aanwezig is, zelf hun opnamen maken. Indien VTM wel aanwezig is, moeten ze onze beelden overnemen. Dat zijn dan wedstrijden in eerste en tweede klassen, en soms ook wedstrijden van de nationale ploeg. In tegenstelling tot wat sommige verantwoordelijken van regionale televisies wel eens willen doen geloven, gebeurt die uitwisseling naar mijn smaak tegen een billijke vergoeding : 5.000 frank per minuut als ze zelf gaan filmen, 10.000 frank per minuut als VTM zelf de beelden levert.

Als dit gegeven van het eerste uitzendrecht en de vraag wie waar wat mag filmen niet klaar en duidelijk in de tekst staat, dan gaat dit ongetwijfeld tot heel wat praktische problemen leiden. Denken we maar aan de gebrekkige infrastructuur in vrijwel alle voetbalstadions, een paar uitzonderingen niet te na gelaten. Ook zal dit tot heel wat disputen aanleiding geven. VTM gaat dan bijvoorbeeld filmen op de Champions League-wedstrijd tussen Club Brugge en Real Madrid. Getrouw aan het decreet van de heren Van Wallendael en Decaluwé zenden we daar maximaal 3 minuten van uit. Die wedstrijd is een aangelegenheid van de BRTN, die tot dat doel een contract heeft afgesloten met Team, dat de Champions League ten behoeve van de UEFA organiseert en commercialiseert. Die contracten zijn vrij gesloten en zitten uitstekend in elkaar. Volgens dat contract van de BRTN met Team is behalve de BRTN geen enkel station in staat om daar zelf beelden te gaan maken, wat ze volgens het decreet in zijn huidige vorm zouden kunnen. Derhalve heeft VTM in dat voorbeeld de wet aan zijn kant, maar zal Club Brugge problemen krijgen met de UEFA en Team omdat het zijn contract niet kan nakomen. Het gevolg zal dan wellicht eventueel zijn dat de UEFA beslist dat Belgische ploegen niet meer tegemoet kunnen komen aan de afgesloten contracten en in de toekomst dus niet meer toegelaten worden tot zoiets als de Champions League.

Zoals het nu in het decreet staat kunnen ook alle regionale omroepen bijvoorbeeld gaan filmen op Anderlecht-Club Brugge. Ze zijn er allen welkom. Nergens wordt beschreven op welke manier dat binnen de perken moet worden gehouden. Filmnet en VTM gaan filmen tijdens de eindronde van het EK 2000, dat via de Eurovisie een aangelegenheid is van de BRTN. Volgens het nu voorliggende decreet kunnen VTM en Filmnet daar een verslag van 3 minuten gaan maken, alleen zal de Belgische Voetbalbond problemen krijgen met de UEFA wat het organiseren van de eindronde van dat EK 2000 betreft. Dat zijn dus allemaal problemen die kunnen rijzen als niet duidelijker wordt geformuleerd wie waar wat mag

gaan filmen en dat daarbij het eerste uitzendrecht van de rechtenhouder wordt gerespecteerd.

Een ander probleem is dat in het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé sprake is van een vrije nieuwsgaring van 3 minuten. Nergens waar de vrije nieuwsgaring wettelijk is geregeld loopt het zo'n vaart. Samengevat ligt de tijdsduur gemiddeld tussen 45 seconden en anderhalve minuut, zoals in het voorstel van de heer Denys. Dit moet echter opgemerkt worden : in die landen is er sprake van 45 of 90 seconden per evenement. Qua voetbal bedoelt men met evenement een volledige speeldag. Om een voorbeeld te geven : in Engeland en Frankrijk mag een niet-rechtenhouder 45 seconden voor Engeland en 90 seconden voor Frankrijk van de volledige speeldag – niet per wedstrijd dus – geven.

Om af te ronden zou ik willen pleiten voor een decreet dat alleen een aantal basisprincipes vastlegt, maar de praktische uitwerking, eventueel onder toezicht, aan de betrokken zenders overlaat. Er bestaat nu reeds een samenwerkingsovereenkomst tussen bijvoorbeeld de BRTN en VTM, die correct wordt toegepast. Een algemene basiswetgeving zou een aanleiding kunnen zijn voor de diverse door de Vlaamse Gemeenschap erkende stations om deze afspraken in de mate van het mogelijke te versoepelen en te verfijnen. Zo bestaat er in Frankrijk, zoals daarnet al vaker gezegd, een goed werkende en door de betrokken zenders gerespecteerde gedragscode, onder het patronaat van het Frans Olympisch comité. Ik pleit ervoor dat zoiets ook in Vlaanderen zou worden opgesteld.

c) Aanvullende toelichting door de heer Piet Deslé

De heer Piet Deslé : Ik wil nog even het woord nemen omdat ik, los van de sportproblematiek, tijdens het lezen van het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé en in iets mindere mate dat van de heer Denys, geschokt werd door een element dat erin stond. Het betreft hier het beruchte artikel 8 van het wetsvoorstel Van Wallendael-Decaluwé. Dit is terug te vinden in de twee voorstellen van decreet, maar het is duidelijk dat het voorstel van de heer Denys zich meer richt op evenementen in een vrij strikte betekenis van het woord.

Ik voelde me dus wat geschokt als journalist in de eerste plaats en als televisiejournalist op de tweede plaats. Uit die tekst blijkt namelijk dat men niet blijkt te weten wat een televisiejournalist dagelijks doet. Hij is dagelijks bezig met het maken van een produkt, zoals een kranteredactie ook dagelijks een produkt maakt, namelijk een blad bestaande uit verschillende artikels. Het vervelende is dat deze artikels op televisie de vorm aannemen van beeld. Je moet eigenlijk zeggen dat die beelden zelf, van belangrijke evenementen, nieuwsfeiten, zelfs meningen en evoluties in de maatschappij – dat kan u zo breed stellen als u zelf wil – eigenlijk het verslag zelf zijn. Ik hoor jullie graag bezig over 3 minuten enzovoort : een reportage van anderhalve minuut in een nieuwsbulletin stemt ongeveer overeen met een hoofdartikel van een krant. Aangrijpend is dan dat al die dingen plots onder de noemer van vrije nieuwsgaring worden geplaatst. Op zich kan men dat nog aanvaarden, maar automatisch wordt alle nieuws dat op die manier vergaard is te grabbel gegooid, wordt het gemeengoed in de meest collectieve zin van het woord. Dat wil zeggen dat iedereen toegang moet krijgen tot wat een collega-journalist voor een bepaald nieuwsbulletin heeft gedaan. Nu is dit zonder ontzag voor auteursrecht, voor recht op privacy of het gewone beschikkingsrecht van een individu dat iets maakt. Zelfs een amateur die een nieuwsfeit op band heeft vastgelegd is eigenlijk nog eigenaar van die opnamen. Aan dit

alles gaat men voorbij. Integendeel, iedere zender heeft het recht om reportages over die gebeurtenissen over te nemen. In het ene voorstel mag dat dan 3 minuten, in het andere anderhalve minuut. Ik heb u net gezegd wat dat betekent voor een journaal.

De boodschap die ik eruit gehaald had – ik was eigenlijk nogal zwaar ontgoocheld dat de heer Kris Borms zich daarnet vierkant achter dit artikel schaarde – is eigenlijk dezelfde : nieuws moet je niet meer gaan zoeken, zoals we geleerd hebben. Nieuws ga je met dit decreet in de toekomst beter halen bij de collega's die het geld en de tijd hebben uitgetrokken om het te maken. Dat is een beetje het harde vonnis dat ik over dat artikel 8 moet vellen.

Daar kan ik alleen maar tegenover stellen dat journalistiek werk en echte nieuwsgaring op een andere manier werkt. Soms moet men dagenlang zoeken om een bepaald beeld te kunnen maken ; soms moet men maanden onderhandelen met een gesprekspartner opdat deze over de brug zou komen en praten. Al dat werk wordt hier te grabbel gegoooid. Ik geloof dat je binnen de kortste keren geen enkele journalist meer bereid zal vinden om dat werk op die manier te doen. Het concrete voorbeeld van het interview met Mobutu is gegeven. Zelfs het feit dat dat 's anderendaags te gebruiken is door een andere zender verlaagt in ruime mate de waarde van dat interview. Wat zou de redactie van het tv-programma Panorama ervan vinden mochten de belangrijkste uitspraken en nieuwe gegevens in hun werk rond de Bende van Nijvel zomaar even verschijnen in het VTM-nieuws ? Drie minuten : dat zijn twee verslagen ! De hele Panorama-uitzending is op dat ogenblik verkocht ! Zou je denken dat we honderdduizenden franken investeren in reizen naar Zaïre en Rwanda of naar een stuwdam in China, als je zeker weet dat de concurrerende zender dit zomaar mag overnemen – tegen betaling of niet, dat weten we nog niet ? En met jullie decreet kan zelfs de primeur verloren gaan.

Daarom ga ik er van uit dat het toch niet de bedoeling kan zijn deze creatieve kracht van de televisiejournalist stil te leggen. Ik zou gewoon de lijn willen doortrekken : doe dat dan ook voor de kranten. Als De Morgen een exclusief interview heeft met Van Lijsbet of Raes of weet ik veel, dan kunnen 's anderendaags alle kranten dat artikel zonder probleem overnemen. Het komt immers op hetzelfde neer als een verslag van anderhalve minuut op televisie. Dan zou ik nog wel eens willen zien wie nog voor een krant wil werken en wie er zich vooral nog de moeite zal getroosten om als eerste beelden te maken bij een nieuwsfeit, als hij de zekerheid heeft dat ze doorverkocht kunnen worden.

Het principe van de exclusieve eigendom van een zender is zo oud als de televisie zelf, meer nog, het is gewoon wereldwijd verspreid. Kris Borms verwees daarnet even naar internationale persagentschappen. Deze agentschappen werken op basis van een beeld dat zij gemaakt hebben en dat ze verkopen aan wie zij willen. Bij de reportage uit Rusland had de BRTN gewoon pech met Reuters omdat wij met Reuters ook een akkoord hadden. Hadden zij die beelden met een cameraploeg van AP gemaakt en hadden zij een contract met AP, dan zou je die beelden niet hebben gezien op VTM. Eigenlijk is dat pech, maar het principe wordt er niet door ontkracht.

Hetzelfde geldt voor de Eurovisie. Het samenwerkingsverband tussen de meeste Europese openbare zenders steunt op datzelfde principe. Los van de sport, in verband waarmee Dirk Abrams reeds wees op een aantal precedents, heeft VTM ook voor het gewone nieuws in het verleden verschrikkelijk veel moeite gehad om qua internationale berichtgeving aan zijn trekken te komen. Ik herinner me nog steeds hoe de

RAI ons de beelden van de pauselijke paastoespraken weigerde, niet omdat zij dat niet wilden doorgeven, maar omdat de BRTN weigerde dat de RAI die zou doorverkopen aan ons. Wij waren immers geen EBU-lid. Dit is ook realiteit, gelukkig is dat nu voorbij. We hebben immers in verschillende individuele landen televisiezenders gezocht die niet bij de EBU waren om de beelden op die manier te kunnen verkrijgen.

Ook op een andere manier hebben we ons aangepast. Wat dat betreft heb ik nog een mooi voorbeeld dat u wellicht helder voor de geest staat, namelijk toen drie van uw collega's aan het ronddobberen waren op de Kaunitoni om te protesteren tegen de atoomproeven aldaar. U hebt dan wellicht gezien dat VTM op een bepaald ogenblik een interview met die mensen heeft kunnen brengen van op dat gammel bootje. Op dat ogenblik waren we daar helemaal alleen mee en de eerste. Hoe was dat mogelijk ? Wel, u moet weten dat VTM al vier jaar in een soort internationaal samenwerkingsverband aan het werken was met zenders uit Amerika, Japan en de meeste Europese landen. Toevallig waren er op dat bootje ook een aantal Japanse parlementsleden. Dankzij die overeenkomsten, die voor een deel exclusiviteit bevatten, hebben die Japanners heel hun technisch verfijnd materiaal ter beschikking gesteld van VTM, om daar met een Japanse camera en een Japanse cameraman in het Vlaams die drie parlementsleden aan het woord te laten. Via een radioverbinding werden die beelden naar het vasteland gestuurd en kwamen dan via satelliet bij ons terecht. Anders hadden we die beelden nooit gehad, wat jammer zou geweest zijn. Vandaar de vraag : wil men dit alles eigenlijk afbreken ? Technoland in Flanders Expo is nog maar een week gesloten : ik hoop dat dit niet de bedoeling is.

Wat is dan ons voorstel ? Wij hebben geen problemen met het principe van de vrije nieuwsgaring. Alleen mag het niet gebruikt worden om de auteurswet of andere grondrechten uit te hollen. Dat er een oplossing moet worden gezocht voor evenementen die gesloten worden wegens toegangsprijzen en dergelijke lijkt me evident. Daar moet een billijke regeling komen waar een eerste uitzendrecht en iets over beeldverkoop of -uitwisseling wordt bedongen, best tussen de partijen onderling denken wij nog altijd. Maar laat de journalist toch alsjeblieft de eer van zijn werk en de eer van zijn zender. Gooi dat niet weg.

Het valt me op dat in het voorstel van decreet van de heren Van Wallendael en Decaluwé een aantal internationale voorbeelden worden gegeven. Daar wordt in alle talen gezwezen over Nederland, het zo progressieve Nederland. Waarom ? Omdat in dat land de vrije markt volledig geldt. Als je de Nederlandse mediamagistraat bij uitstek, Korthals Altes, hoort zeggen dat voetbal geen nieuws is om zijn zeer liberaal systeem te verdedigen, dan denk ik dat u de boodschap begrepen hebt. Alleen denk ik dat ook in Nederland het recht op de vrije nieuwsgaring ter sprake zal komen, omdat de openbare omroep daar zijn monopolie heeft verloren.

Wat kan men er dan tegen doen ? De Belgische wetgever alleen de Belgische – zou eventueel een veiligheid kunnen inbouwen om eigen competities binnenshuis te houden, en om ze toe te kennen aan open net-zenders, erkend door één van de twee gemeenschappen. Persoonlijk vermoed ik dat dit bij de federale wetgever berust. Ik denk niet dat daar op decretaal vlak iets aan te doen is.

Ik wil besluiten met nog één opmerking. Als men verder wil gaan dan de sportevenementen en echt naar een vrije nieuwsgaring van alle nieuwsfeiten wil evolueren, zoals in artikel 8 van het voorstel-Van Wallendael/Decaluwé wordt

vooropgesteld, dan zou ik voorstellen dat men eens te rade gaat bij bijvoorbeeld de Duitse Bondsrepubliek, waar vrije nieuwsgaring, ook voor maatschappelijke en politieke gebeurtenissen, is ingevoerd. Ook daar wordt vooral het recht op aanwezigheid van de zenders beschermd. Indien er slechts één zender toegelaten wordt, is deze zender verplicht zijn beelden aan een andere zender door te geven. Dat gaat over politieke gebeurtenissen. Daar heb ik geen problemen mee. Dat betekent dat één politieke partij niet een bepaalde zender kan monopoliseren en alleen aan die bepaalde zender informatie doorspelen. Dat kan alleen maar de objectiviteit ten goede komen. Maar in die Duitse wetgeving op de korte berichtgeving wordt ook expliciet verwezen naar alle andere wettelijke bepalingen zoals auteursrechten, bescherming van privéleven. De vrije nieuwsgaring is daaraan ondergeschikt. Organisatoren krijgen ook ondubbelzinnig het recht om opname of uitzending van evenementen te verbieden. Bij een gesloten vergadering kan een organisator opname verbieden. Op deze wijze wordt het recht van vereniging verdedigd.

Ik vrees dat de oefening die u hier te wachten staat een evenwichtsoefening zal zijn tussen de verschillende principes. Ik kan alleen een poging doen om u raad te geven. Ik denk dat hoe langer de tekst van het decreet zal worden, hoe minder het aan de toekomst zal aangepast zijn. Noch u, noch ik kunnen voorspellen hoe televisie er over vijf jaar zal uitzien. Als u voor de sportevenementen enkele gezonde principes zou uitwerken en de rest zou overlaten aan de betrokken zenders die wel in een evenwichtssituatie zitten, dan kan uw decreet de eeuwwisseling misschien wel overleven.

d) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer Jan Penris : Ik probeer de heer Abrams goed te begrijpen. Als we veronderstellen dat de organisatoren van de Ronde van Vlaanderen de aankomst verplaatsen naar Belle of Duinkerke, zal VTM moeten betalen voor de zogenaamde news access, zelfs onder het regime van het nieuwe decreet. Heb ik dat goed begrepen ?

De heer Dirk Abrams : Wilt u even herhalen ?

De heer Jan Penris : Als de organisatoren van de Ronde van Vlaanderen besluiten de aankomst te verleggen naar Frans-Vlaanderen, naar Duinkerke bijvoorbeeld, dan zal VTM moeten betalen voor die drie minuten news access ?

De heer Dirk Abrams : Ja.

De heer Jan Penris : Ook onder het regime van het voorstel van decreet dat ter tafel ligt ?

De heer Dirk Abrams : Het gaat alleen over manifestaties die op Vlaams grondgebied worden georganiseerd. Als we naar het huidige sportaanbod kijken, heeft VTM het voetbalcontract en heeft de BRTN al de rest. Wij zijn daar heel tevreden mee. Voor al de rest, behalve de wielervedstrijders die in Vlaanderen worden georganiseerd, zoals alle buitenlandse klassiekers, de Champions League, de Wereldbeker Voetbal, de Olympische Spelen, moeten we aan de BRTN betalen. We zullen aan de BRTN moeten blijven betalen, decreet of geen decreet.

De heer André Denys : Ik zou toch nog eens op het verschil tussen de twee decreten willen wijzen. Wij houden het bij evenementen, het andere decreet betreft er ook nieuwsfeiten bij. U pleit alleen voor sportevenementen, wij houden rekening met alle evenementen, van sportieve, culturele en politieke aard. We willen geen strijd ontketen tussen twee

of meer zenders. We willen algemene principes behandelen, principes van eigendomsrecht, vrije informatie. Als men zich tot sport beperkt, komt men automatisch terecht in het dispuut dat we vandaag kennen.

Zoals de heer Neels deze morgen, pleit u voor een gedragscode. De argumentatie die u gebruikt is tegenovergesteld aan deze van de heer Neels. Mijnheer Neels stelde dat we nu een situatie van evenwicht kennen, een soort pax media. Ik beweert dat dergelijke problematiek niet met een gedragscode kan worden opgelost. Er moet een kader gecreëerd worden. Ik ben het met de heer Deslé eens waar hij zegt dat dit kader beperkt moet zijn. De heer Abrams pleit voor meer duidelijkheid en meer regelgeving. Wij hebben doelbewust voor een beperkt kader gekozen, zoniet worden we door de technologische evolutie voorbij gestoken.

We hebben niet gesproken over het eerste uitzendrecht. We vinden dit enigszins tegenstrijdig met vrije nieuwsgaring. Vrije nieuwsgaring heeft als bedoeling, onder een paar voorwaarden, de exclusiviteit te doorbreken. Als men het eerste uitzendrecht handhaaft, dan handhaaft men een stuk van de exclusiviteit. Heb ik het goed begrepen dat de beschrijving van het eerste uitzendrecht in het decreet van de heren Van Wallendael en Decaluwé een eerste uitzendrecht is dat bijna uitsluitend de openbare zender bevoordeelt ? Ik kreeg de indruk dat dit voorstel van decreet geschreven zou zijn om een bepaalde zender te bevoordelen. Wij hebben er niets over geschreven, omdat wij vinden dat het niet de taak is van de politici. Men kan een onderscheid maken tussen betaalzenders en open-netzenders maar niet tussen openbare en commerciële zenders.

Ten slotte heb ik nog een vraag over de anderhalve minuut. Zei u dat anderhalve minuut al zeer lang is ? U vergeleek anderhalve minuut nieuws met een hoofdartikel in de krant.

De heer Piet Deslé : Onze doorsnee-nieuwsreportages duren anderhalve minuut.

De heer André Denys : Is dat ook zo voor sportevenementen ? Ons voorstel stelt een basisduur van 90 seconden voor, het andere voorstel heeft het over maximaal 3 minuten. Pleit u voor een differentiatie ? Zal een differentiatie niet tot een ruime interpretatie leiden ? Vindt u dat de omschrijving heel stringent dient te zijn ? Kan het ontbreken van een stringente omschrijving de waarde van een exclusiviteitscontract beïnvloeden ?

De heer Michel Doomst : Mij valt op dat we hier drie andersoortige verhalen krijgen. De conclusie deze voormiddag luidde dat decreetgevend werk goed is als stok achter de deur. Eerst moet het veld zijn werk doen, eerst moeten we proberen tot een code te komen. Uit het verhaal van de BRTN begreep ik dat ze absoluut eerst decreetgevend werk vragen. Begrijp ik goed dat u zegt dat er een stuk decreetgevend werk nodig is, maar beperkt tot een aantal basisregels ? Vindt u die code niet haalbaar zonder enige wetgevende verplichting of aanzet ? Wat ziet u als noodzakelijk in die basiswetgeving, alleen maar een aantal procedureregels of moeten daar ook een aantal spelregels over de uitzendmogelijkheden in voorzien worden ?

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik denk dat er een niet onbelangrijke nuance gemaakt is door de heer Abrams. Is vrije nieuwsgaring nu recht op toegang – men is aanwezig, men maakt de beelden en men mag er een stukje van uitzenden – of gaat het over het overnemen van bestaande beelden ? Hoe ziet u deze belangrijke nuance ?

De heer Jos Geysels : De heer Neels heeft ook gepleit voor een gedragscode, een gentlemen's agreement, afspraken door het werkveld zelf. Hij wees ook op een volgens hem nefast fenomeen, namelijk betaaltelevisie. Kan men die gedragscode en vrijwillige afspraken, convenanten, op termijn regelen in het licht van dit fenomeen van betaalomroep ?

De heer Piet Deslé : Ik wil even ingaan op de opmerkingen van de heer Denys. U hanteert een definitie van evenementen die ook politieke en maatschappelijke omvat. Er zit hier een addertje onder het gras, misschien zonder dat u dat beseft. Wat is de norm volgens dewelke iemand geen toegang krijgt tot een bepaald evenement ? Meestal zijn dat opgelegde rechten, er moet betaald worden. Ik geef u een eenvoudig voorbeeld. Op zondag, tijdens een algemene vergadering van het Davidsfonds, komt een bijzonder nieuwsfeit op de propen. De enige die aandacht voor dit feit had, was de BRTN. Ze brengen dit in hun nieuws. Dat is volgens uw definitie een openbaar evenement, toegankelijk voor het publiek. Wij hebben dat gemist maar zien op de Belga-berichten dat daar iets gebeurde en wij willen dat ook hebben. Dan zou een simpel telefoontje naar de heer Borms volstaan om anderhalf minuut van dat item te krijgen, want het gaat over een nieuwsfeit, een maatschappelijk evenement waar ik verslag wil van uitbrengen, dat valt onder het recht op vrije nieuwsgaring. Op deze wijze wordt de stiel kapot gemaakt. Dat geldt ook volgens uw decreet.

De heer André Denys : Wij hebben ons eigenlijk op vroegere ervaringen gebaseerd. Toen was er een politicus die de journalisten selectief uitnodigde op persconferenties.

De heer Piet Deslé : Dit is nog altijd een courante praktijk bij de geschreven pers. Ik zie ter zake geen verschil tussen televisie en kranten. Dan zou u het recht op vrije nieuwsgaring tot alle kranten moeten uitbreiden.

De heer André Denys : Dat doen we ook.

De heer Piet Deslé : U spreekt toch over anderhalve minuut uitzenden ?

De heer André Denys : In ons wetsvoorstel, dat de basis vormt voor ons voorstel van decreet, breiden we het uit tot alle pers. Hier kunnen we alleen over de omroepen spreken.

De heer Piet Deslé : Dat is de filosofie van de Duitse wet. Vermijd monopolies van één of andere omroep inzake politieke aangelegenheden. In het voorbeeld van het Davidsfonds zal de beste journalist daar de dupe van worden.

De heer André Denys : We spreken over publieke evenementen, die aangekondigd werden. Een nieuwsfeit wordt niet aangekondigd.

De heer Piet Deslé : Een algemene vergadering van het Davidsfonds werd wel aangekondigd.

De heer André Denys : We vinden dat het voorbeeld van het Davidsfonds een evenement is en dat mag daar dus onder vallen.

De heer Piet Deslé : U vindt dus dat ik naar de heer Borms mag telefoneren en zijn verslag voor het journaal van half acht mag opvragen en het zelf om zeven uur mag uitzenden.

De heer André Denys : U heeft het recht het uit te zenden, niet om het op te vragen aan de concurrentie.

De heer Piet Deslé : Inderdaad, u heeft gelijk, dat is iets anders.

Mevrouw Patricia Ceysens : Stel dat er een evenement doorgaat, en u bent van oordeel dat het niet de moeite loont om er naar toe te gaan. En stel dat achteraf blijkt dat dit evenement erg interessant was. Als u dan zegt dat u recht hebt op de verslaggeving, dan bevindt u zich in een andere toestand dan wanneer u geen toegang tot dat evenement zou hebben gehad. Dat is een belangrijke nuance. Dat ontkennen zou het u wel erg gemakkelijk maken.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Deslé, uw voorbeeld is perfect : in dat geval wordt het journalistenberoep inderdaad kapot gemaakt. Maar als daaraan een eerste uitzendrecht wordt gekoppeld, waarbij de heer Borms u de beelden geeft, maar ze als eerste, tijdens het BRTN-journaal, om halfacht, mag uitzenden, maken dergelijke afspraken dan ook nog het beroep kapot ?

De heer Piet Deslé : Stel dat wij naar de vergadering van het Davidsfonds zijn geweest. We hebben het verslag om 19 uur uitgezonden. In dat geval zouden wij niet graag hebben dat de BRTN de beelden om halfacht zou uitzenden.

De voorzitter : Er worden hier verschillende dingen verward. Het gaat hier over de toegang tot, over de access tot nieuws. Die moet vrij zijn. Vanaf het ogenblik dat het Davidsfonds een aangekondigde manifestatie organiseert, dan staat het aan de zenders vrij om al dan niet te gaan. Men kan ze toch niet verplichten om daar naartoe te gaan.

Mevrouw Patricia Ceysens : In uw voorstel van decreet zegt u meer dan dat. U spreekt niet enkel over de vrije toegankelijkheid. U stelt ook dat, indien een evenement nieuws-waarde blijkt te hebben, er eveneens vrije toegang komt ...

De heer Piet Deslé : ... met als resultaat dat iedereen op zijn stoel zal blijven zitten.

Mag ik nog iets zeggen over de vraag of die gedragscode een wettelijke basis moet hebben. Ik denk dat dat mogelijk en denkbaar is. Men kan die principes van vrije nieuwsgaring omschrijven. Op basis van die omschrijving kunnen we dan rond de tafel gaan zitten. Ik denk niet dat dit tegenstrijdig is. In het buitenland is dat reeds het geval. Men kan als decreet-gever de verschillende zenders verplichten om aan tafel te gaan zitten. En hen een bepaalde tijd geven om tot een akkoord te komen. We zullen wel moeten overeenkomen. Dat vormt ook een vertrekbasis voor verdere initiatieven.

De heer Dirk Abrams : Ik zou vooreerst willen antwoorden op de vraag van de heer Denys. In artikel 7, paragraaf 2, staat te lezen dat de rechthouder de beelden moet afstaan aan de niet-rechthouder als deze door omstandigheden niet zelf over beelden beschikt. Dat kan bijvoorbeeld ten gevolge van veiligheidsoverwegingen het geval zijn ; ik kan me best voorstellen dat in een wielervedstrijd geen vier of vijf stations met een motorrijder en een cameraman kunnen rondrijden. In het geval van de Ronde van Vlaanderen is dat bijvoorbeeld de BRTN. In dat geval blijft het eerste uitzendrecht bij de BRTN. Daarbij stel ik me de vraag of men het over de rechtstreekse dan wel over het uitgestelde verslag heeft. In de tekst heeft men het over dat uitgestelde verslag, dat in Sportweekend wordt uitgezonden. In dat geval zou VTM zelfs met uitzending moeten wachten tot op het ogenblik dat Sportweekend de beelden heeft getoond. Zoals de programma's nu geprogrammeerd zijn – met Stadion dat begint voor Sportweekend – zou de Ronde van Vlaanderen dus niet in Stadion kunnen aan bod komen.

Inzake het exclusiviteitscontract tussen VTM en de Voetbalbond wil ik nog dit zeggen. De Voetbalbond kan moeilijk andere zenders verbieden om uit veiligheidsoverwegingen in

de stadions te filmen. Tenzij het probleem zo groot wordt dat nagenoeg alle regionale stations uit Vlaanderen de wedstrijd tussen Anderlecht en Club Brugge komen filmen. In dat geval is er wel degelijk een praktisch probleem. Ik vraag me dus af of dit niet op een of andere wijze zorgvuldiger moet worden vastgelegd. Ik maak me enigszins zorgen omdat ik met mijn betoog blijkbaar het omgekeerde effect heb bereikt van wat ik beoogde. Ik weet niet of de heer Stassijns hierop mag reageren, maar hij weet dat ik er een erezaak van maak om de samenwerking volgens de bestaande afspraken, die overigens in een protocol vastliggen, correct na te leven.

De heer Piet Deslé : De heer Geysels heeft een vraag gesteld in verband met de nieuwsoortige zenders. Kunnen die bij zo'n gentleman's agreement worden betrokken ?

De heer Dirk Abrams : Het grote probleem is dat we onmogelijk in de toekomst kunnen kijken. Ik heb daarstraks gehoord dat de heer Stassijns het iets moeilijker heeft met de betaalzenders. Maar wij van onze kant hebben een even goed contact met die mensen als met de BRTN.

De heer Piet Deslé : Er was ook een vraag in verband met het verschil tussen het recht op toegang en het recht om te filmen.

De heer Dirk Abrams : Uiteraard heeft elke journalist het recht op toegang tot een voetbalwedstrijd. Maar volgens artikel 7, paragraaf 2 van het voorstel van decreet van de heren Van Wallendael en Decaluwé zou de BRTN of gelijk welke zender die in een voetbalstadion filmt, zelf mogen bepalen wanneer zij die beelden uitzendt. Ik vind dat dat onder bepaalde omstandigheden mag. Het zou bijvoorbeeld absurd zijn – om het voorbeeld van de regionale televisiezenders te nemen – dat, als VTM niet een verslag van een derde klaswedstrijd maakt, VTM andere zenders zou zeggen dat ze slechts een verslag mogen uitzenden wanneer VTM haar uitzendingen over voetbal stopt.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, het lijkt me niet onbelangrijk om de heer Stassijns de gelegenheid te bieden om aan de discussie deel te nemen. Ik had de indruk dat er spanningen waren. Nu zegt u iets anders. Ook voor onze werkzaamheden is het belangrijk aan te voelen of we resultaat kunnen bereiken met een gedragscode – of dat we naar andere oplossingen moeten grijpen.

De heer Mark Stassijns : Het is juist wat de heer Abrams heeft gezegd. Op dit ogenblik zijn er betere relaties tussen VTM en BRTN-Sport dan dat in het verleden het geval was. Ook met Filmnet was dat in het verleden helemaal anders. Niets garandeert dat er morgen niet opnieuw problemen opduiken, al was het maar omwille van de stoelendans die zowel bij de BRTN als bij VTM aan de gang is. We weten niet wie daar morgen aan het bewind zal zijn. Ik blijf het dus veiliger vinden om aan regelgeving te doen.

De voorzitter : Mag ik beide heren danken voor de wijze en leerzame woorden die u tot ons hebt gericht ? We zullen er in de mate van het mogelijke rekening mee houden. Maar ik had beloofd om nog even terug te komen op twee vragen die in de discussie werden gesteld, en onbeantwoord zijn gebleven.

De heer Piet Deslé : Wat de afspraken met de regionale zenders betreft, wil ik hier concreet schetsen hoe dat in zijn werk gaat. Want het gaat niet in de eerste plaats om exclusiviteitscontracten, maar om samenwerkingscontracten. Stel nu even dat VTM een tip gekregen heeft over iets dat aan het gebeuren is. Nemen we bijvoorbeeld de heidebrand in Maasmechelen. En we spreken af met TV-Limburg dat zij er naar-

toe gaan. Die beelden zijn dan het resultaat van een samenwerkingscontract tussen TV-Limburg en VTM. Is het dan de bedoeling dat we deze beelden, die mee het resultaat zijn van onze energie, het gebruik van ons correspondentennet, enzovoort, zomaar weggeven ? Dat is, vanuit journalistiek oogpunt, nonsens.

En dan wil ik nog iets zeggen over die fameuze Zairereis. Om te beginnen werken we niet zelden samen met andere televisiezenders om kosten te delen. Dat gebeurt bijvoorbeeld bijna dagelijks met RTL-TVi. In dit geval zijn de beelden inderdaad geweigerd. Maar de heer Borms heeft de laatste paragraaf van zijn betoog ingeslikt. Want we hebben dat geweigerd omdat op het ogenblik dat men ons dat vroeg, de reeks over die reis nog niet was uitgezonden. Men kan daarover blijven redetwisten of dat nu correct of niet correct is.

De heer André Denys : Is het gebruikelijk dat politieke partijen reportages over buitenlandse reizen mee sponsoren ?

De heer Piet Deslé : Er zijn een aantal politici – vooral ministers – die soms cameraploegen, zowel van de openbare als van de private omroep, meevragen. En soms worden die kosten ook door de regering betaald.

De heer André Denys : Betaald door de politieke partijen ?

De heer Piet Deslé : Bij mijn weten nog nooit door politieke partijen. Hier werd een deel betaald door de CDO.

De heer André Denys : Hier werd dus betaald door de mediazuil van een politieke partij. Dat is erg.

4. De regionale televisieverenigingen

a) Uiteenzetting door de heer Johan Persyn, hoofdredacteur WTV

De heer Johan Persyn : Mijnheer de voorzitter, het is belangrijk dat niet-openbare omroepen betrokken worden bij het debat over vrije nieuwsgaring. Daarom hebben wij een gezamenlijk standpunt opgesteld, en zijn wij voorstanders van vrije nieuwsgaring. Wij juichen elk initiatief toe, of het nu van wetgevende of andere aard is, dat dit recht waarborgt en versterkt.

Vanuit journalistiek oogpunt zijn wij gekant tegen elke vorm van belemmering van vrije nieuwsgaring, met inbegrip van belemmeringen die voortspruiten uit exclusiviteitscontracten tussen omroepen en organisatoren of rechthebbenden. Wij stellen met voldoening vast dat die filosofie ook vervat zit in alle ingediende voorstellen. Dat is een basis waar wij heel blij mee zijn, al zijn wij van mening dat sommige voorstellen te ver gaan en ongewenste neveneffecten hebben. Wij zouden die even op een rijtje willen zetten.

Wij beginnen dan met het voorstel van Tuur Van Wallendaal en Carl Decaluwé. In artikel 3 wordt een beperking opgelegd aan de duur die nodig is om een korte berichtgeving te verzorgen over een bepaald evenement. Het is daarbij belangrijk dat de zenders autonoom de inhoud van hun korte berichtgeving moeten kunnen bepalen. Daartoe moeten zij ook zelf kunnen vaststellen wat er nodig is voor die berichtgeving. Het artikel mag met andere woorden niet worden ingeroepen om het ter beschikking gestelde materiaal te beperken tot bijvoorbeeld minder dan twee of drie minuten. Regionale zenders moeten daar natuurlijk autonoom over kunnen beslissen, zoals alle zenders.

Artikel 4 beschermt de autonomie van de zender in de verslaggeving over een bepaald evenement. Dat artikel zou in botsing kunnen komen met artikel 6, waar het recht van vrije toegang en opname wordt beperkt. Het spreekt vanzelf dat artikel 4 dode letter wordt, als artikel 6 tegen de regionale zenders kan worden ingeroepen om de toegang of vrije opname te beperken. Het is in die omstandigheden voor de regionale zender onmogelijk om aan autonome verslaggeving te doen.

Meer nog dan voor andere omroepen, is het voor de regionale omroep de bedoeling eigen accenten te leggen en aanvullend te werken. Dat veronderstelt een onbeperkte toegang en ruime mogelijkheden tot eigen – eventueel aanvullende – opnames. Zoniet bepaalt in feite de exclusiviteitshouder de inhoud van de regionale uitzending, en dat kan zeker niet de bedoeling zijn.

Ik geef over onze commentaar op artikel 6 graag het woord aan de heer Johan Op de Beeck.

b) Uiteenzetting door de heer Johan Op de Beeck, hoofd-redacteur TV-Limburg

De heer Johan Op de Beeck : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in tegenstelling tot wat de heer Abrams daarnet heeft gesteld, is het niet zo dat regionale omroepen zich volgens het voorstel-Van Wallendael/Decaluwé op om het even welk moment met om het even hoeveel personen kunnen aandienen op om het even welk evenement of om het even welk voetbalveld. Artikel 6 voorziet immers – en dat stuit ons tegen de borst – in een discriminatieregeling, die de nationale zenders bevoordelt ten aanzien van de regionale omroepen.

Wij zijn klein, maar wie de mediaproblematiek volgt, weet dat deze kleine zenders één groot geheel vormen, waar dagelijks 2 miljoen of meer mensen gebruik van maken. Het is dus ook voor ons onbegrijpelijk dat er een discriminatie wordt ingevoerd. Wij onderkennen natuurlijk wel de bekommernis van de indieners van het voorstel.

Wij lezen ook in de memorie van toelichting dat dit voorstel van decreet juist voortvloeit uit de bekommernis om het recht op informatie te beschermen. Dan is het des te schrijnender dat in de tekst een discriminatoire maatregel wordt opgenomen die dit recht beperkt in hoofde van de regionale, door de Vlaamse Gemeenschap erkende televisie. Die laatste verwijzing doe ik niet zomaar, want dit betekent dat er een ongerijmdheid zou sluipen in de Vlaamse decreetgeving.

De bedoelingen van de Vlaamse decreetgever in het verleden ten aanzien van de regionale televisie is geweest om een regionaal medium, beperkt in omvang en regio, te creëren. Deze media kregen als primaire taak service en informatie te brengen. Meer nog dan welke andere zender ook in Vlaanderen – en de praktijk wijst dit dagelijks uit – hebben deze omroepen het karakter van een nieuwszender. Het is ons een compleet raadsel waarom precies deze zenders een tweedetrangsbehandeling zouden moeten krijgen als het om nieuws gaat, de bestaansreden van de zender zelf. Tot op heden is er geen enkele wettelijke belemmering gesteld ten opzichte van deze zenders, maar dat zou, tenzij wij ons hier vergissen, wel het geval kunnen zijn bij een verkeerdelijke passage in het decreet.

De heer Carl Decaluwé : Ik zou het raadsel betreffende artikel 6 willen oplossen. Wij hadden uw opmerking over de gelijkwaardige toegang voor evenementen in het zendgebied

van de regionale omroepen ingeschreven. Door het snel neerleggen van deze tekst is deze laatste zin blijven hangen in de tekstverwerker. In de bespreking zal die fout bij amendement door de heer Van Wallendael en mezelf worden opgelost.

De heer Johan Op de Beeck : Kunt u mij dan zeggen hoe die tekst zal luiden ?

De heer Carl Decaluwé : Ik heb die tekst momenteel niet bij.

De heer Johan Op de Beeck : Mijnheer Decaluwé, u zal het mij vergeven dat wij deze opmerkingen maken ten aanzien van een tekst die ons wordt toegestuurd, die van jullie kant uit verkeerd blijkt te zijn.

Het is een geruststelling, maar ofschoon u een correctie heeft aangebracht op deze tekst, wil ik er toch op wijzen dat wij ons ten aanzien van wetgevende initiatieven waarbij regionale omroepen worden betrokken zorgen maken over de mentaliteit en de filosofie die door de mandatarissen wordt gehanteerd, waarbij mogelijk wordt gedacht aan een kleine discriminatie.

De voorzitter : Sommige leden van deze commissie zetelen ook in de raden van bestuur van deze omroepen.

De heer Johan Op de Beeck : Als ik uit een en ander mag concluderen dat er geen discriminatie wordt gehanteerd, dan zullen wij meteen tien minuten van onze tijd uitsparen ; ik geef dan ook graag het woord aan de heer Persyn.

Wat artikel 7 betreft, dit artikel houdt voor de regionale zenders onverantwoorde beperkingen in. Er is niet alleen de beperking rond journaals en regelmatig geprogrammeerde actualiteitenprogramma's die een beetje ongunstig is. Bij grote voor de regio belangrijke evenementen moet een actualiteitenprogramma ad hoc mogelijk blijven. Vooral de beperking die paragraaf 2 inhoudt is voor de regionale zenders onoverkomelijk. Volgens die paragraaf mag de omroep de korte berichtgeving pas brengen nadat de exclusiviteitshouder het verslag over het evenement heeft uitgezonden. Dat veronderstelt ten eerste ten onrechte dat regionale en nationale omroepen in die verslaggeving in concurrentie zouden staan met elkaar. De opdrachten liggen echter totaal anders, de regionale zender zorgt voor een aanvulling met een eigen specifieke kijk op bepaalde belangrijke gebeurtenissen voor de regio.

Veel erger is dat de wetgever op die manier de regionale zenders in de onmogelijkheid stelt om de dag zelf verslag uit te brengen over bepaalde evenementen. Dat zullen in de eerste plaats sportevenementen zijn. De commissie zal zich herinneren dat er decretaal is vastgelegd dat de regionale omroep na 19.30 uur geen nieuwe programma's of programmaonderdelen mag brengen. Concreet houdt dat bijvoorbeeld in dat, omdat de zondagse sportuitzendingen op de nationale omroepen pas om 19.20 uur en 19.50 uur beginnen, de regionale omroepen voor 19.30 uur geen sportevenementen uit kunnen zenden, terwijl dat na dat uur wettelijk onmogelijk is. Gezien het belang van die aanvullende sportverslaggeving voor de regionale zenders kunnen wij ons moeilijk voorstellen dat dit de bedoeling was van de wetgever, en wij sluiten ons aan bij de vragen die hier gesteld zijn rond eerste uitzendrecht en vrije nieuwsgaring. Dat gaat dus niet samen : ofwel is er vrije nieuwsgaring, ofwel is er geen. Exclusiviteiten en eerste uitzendrechten vallen buiten het terrein van de vrije nieuwsgaring.

De heer Johan Op de Beeck : Ik wil het even hebben over artikel 8. In de toelichting van artikel 8 wordt gesteld dat dit

artikel de bedoeling heeft, en ik citeer : 'te beletten dat andere omroepen worden afgesneden van een belangrijke informatiebron'. Wij vinden deze motivering perfect legitiem, maar de formulering van artikel 8 roept bij ons vraagtekens op als men dat artikel toepast op gewone nieuwsgaring, en ik verwijs naar de uiteenzetting van professor Neels. Wij halen constant de termen vrije nieuwsgaring, news access, nieuwsfeiten, evenementen en toegang tot evenementen aan. Dit is een amalgaam waar wij moeten vanaf stappen.

Als men dit artikel toepast zoals het er staat en als het los wordt gezien van de exclusiviteitscontracten rond sport- en andere evenementen, dan kan dat artikel impliceren dat een omroep bij wet het recht krijgt om van het even welke omroep nieuwsmateriaal op te eisen, zij het tegen betaling. Een redactie zou op die manier het recht krijgen om primeurbeelden van andere omroepen te krijgen, om het vaak dagenlange zoeken naar nieuws of achtergrondinformatie en de research, de knowhow en dossierkennis te verkrijgen en uit te zenden. Dat lijkt ons onaanvaardbaar, want zo kan men profiteren van het werk van een ander. Wij kunnen ons niet inbeelden dat dit de bedoeling was van dit artikel. Dit was ongetwijfeld een van de neveneffecten waar Johan Persyn het daarnet over had.

In elk geval vinden wij dat deze gang van zaken volkomen indruist tegen de journalistieke gebruiken, en wat erger is, het zal een verschralend effect hebben op het informatieaanbod. Dit zou er toe kunnen leiden dat nieuwsredacties hun motivatie verliezen nieuws te zoeken en op de gepaste en de snelste wijze het nieuws aan de kijker voor te schotelen. Waarom zou een redactie zich grote inspanningen en geld getroosten om snel op de hoogte te zijn van gebeurtenissen, snel ter plaatse te zijn, beeldmateriaal op te slaan en gesprekspartners te zoeken, als zij tot hetzelfde eindresultaat kunnen komen door het verslag eventjes op te vragen bij de andere omroepen ?

Artikel 8 vormt zeker geen stimulans voor pluriformiteit, waarbij verschillende omroepen vanuit verschillende invalshoeken het nieuws benaderen. Nationale en regionale invalshoeken verschillen immers sterk en de manier van aanpakken is anders. Jullie politici weten dat. Als men minder geneigd is om snel op de bal te spelen om het nieuws zelf te hebben, krijg je een minder goede aanpak van nieuwsfeiten. Dat werkt verschralend. Een redactie moet vrij zijn om zelf te bepalen of ze haar materiaal wil doorgeven aan derden, aan wie ze dat wil doorgeven en onder welke voorwaarden.

Wat de news access betreft, is de discussie hier bijzonder verwarrend. De BRTN veroordeelde zeer scherp de situatie waarbij een regionaal station een akkoord afsluit met een andere omroep als VTM. TV Limburg had een dergelijk akkoord met VTM over beelduitwisseling. News access belemmeren voor de BRTN zou betekenen dat VTM en TV Limburg iets organiseren, waar ze de BRTN buitenhouden. Dat is absoluut niet het geval : nieuws is toegankelijk voor wie het wil zien, zoeken, weten en er verslag wil over uitbrengen. Wie goed werkt op het terrein, heeft het nieuws. Door zo'n akkoord verhinderen wij op geen enkele manier het recht op vrije nieuwsgaring. Dat is zo klaar als een klontje. Wat belet andere omroepen als VT4, BRTN, CNN of zelfs Radio Zaire om verslag uit te brengen over een gebeurtenis die zich afspeelt in Waregem, Gent of Houthalen ? Betoogt iemand het tegendeel ?

De heer Johan Persijn : Hetzelfde geldt voor ons, ook wij hebben een dergelijk exclusief contract gehad. De exclusiviteit slaat op de samenwerking en niet op de nieuwsgaring. Deze verwarring wordt voortdurende misbruikt.

De heer Johan Op de Beeck : Professor Neels wees vanmorgen terecht op aberraties die in de beeldpers worden begaan. Ik wil de aanwezigen erop wijzen dat concurrentie in de nieuwsgaring niet noodzakelijkerwijze en niet altijd nefast is. Het heeft ook genoeg positieve gevolgen. Als we ervoor zorgen dat elke primeur en elk exclusief beeld moet worden vrijgegeven aan al wie erom vraagt, zal dit op lange termijn nefast zijn voor de gezonde concurrentie tussen nieuwsdiensten. Het publiek zal daarvan het slachtoffer zijn.

Ten slotte nog enkele bedenkingen bij het voorstel dat werd ingediend door de heer Denys. We achten het niet wenselijk dat de mogelijkheid tot beperking van nieuwsgaring wordt ingebouwd ten aanzien van politieke en maatschappelijke gebeurtenissen. Dat is geen opmerking vanuit een regionale hoek, maar is een algemeen journalistieke opmerking. In artikel twee somt het voorstel een aantal evenementen op, waaronder politieke en maatschappelijke gebeurtenissen. In artikel drie wordt impliciet erkend dat het mogelijk moet zijn om het recht op informatie daarover te beperken. Men zegt dus dat er anderhalve minuut kan worden uitgezonden. Dat veronderstelt impliciet dat er een beperking kan worden ingevoerd. Dat zou ertoe kunnen leiden dat een politieke partij zich het recht voorbehoudt om langere verslaggeving te verzorgen over haar congres ten opzichte van één bevoorrechte omroep. Ik geef een fictief voorbeeld. Partij X voorziet moeilijkheden voor een politiek congres, heeft betere relaties met omroep A dan met omroep B en heeft schrik dat het actualiteitsmagazine van omroep B gedurende een half uur lang en breed verslag uitbrengt over de problematiek die zich afspeelt in die partij. U mag me corrigeren als het hier om een verkeerde interpretatie gaat. Als we het recht op een beperkte uitzending hierin kunnen lezen bij politieke gebeurtenissen, zou deze goedbedoelde passage nefaste gevolgen kunnen hebben.

c) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer André Denys : Hebben de heren Persijn en Op de Beeck dus maar één opmerking over ons voorstel, met name een bedoeling die er zeker niet achtersteekt ? Het is zeker niet onze bedoeling om politieke verslaggeving van een politiek evenement te kunnen beperken tot anderhalve minuut. Zijn er geen andere opmerkingen ?

De heer Johan Persijn : We hebben nog wel een opmerking over de duurtijd. Die anderhalve minuut is ruim onvoldoende.

De heer André Denys : Er zijn dus een groot aantal inhoudelijk vernietigende opmerkingen over het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé en maar één opmerking over ons voorstel. Is ons voorstel met andere woorden goed ? Ik wil weten hoe ons voorstel wordt gewaardeerd, maar jullie hebben uiteraard het recht om geen uitspraak te willen doen over de inhoud.

De heer Michel Doomst : U heeft gezegd dat het medium regionale televisie per definitie aanvullend is. De kans op een goede samenwerking met de nationale omroepen ligt voor de hand. Loopt dat in de praktijk vlot en welke mankementen ervaart u op het terrein ?

De heer Persijn : Algemeen gezien zijn exclusiviteitscontracten in het nadeel van de regionale zenders. Ik richt mij niet tegen één nationale zender, ze trachten allebei de macht van de exclusiviteitscontracten te gebruiken. Dat ondervinden de regionale omroepen nog steeds. De exclusiviteitscon-

tracten worden als hefboom gebruikt om dingen te verkrijgen die er niets mee te maken hebben. Dat gevaar zou door dit decreet kunnen worden opgevangen.

Men stelt hier de vraag of er geen misbruik word gemaakt van het feit dat we gratis beelden van sport- of andere evenementen kunnen krijgen. Dat gevaar bestaat zeker. Voor het krijgen van sportbeelden verplichten de omroepen ons hen exclusief of bevoorrecht te behandelen op andere nieuwsterreinen. Dat is voor ons onaanvaardbaar. Om onafhankelijk te kunnen werken moeten wij van een dergelijke druk verlost zijn.

De heer Op de Beeck : Wij willen ook niet dat de wetgever ons kan verhinderen samenwerkingsverbanden aan te gaan. Het moet de prioriteit van de redactie blijven of zij willen samenwerken, met wie en onder welke voorwaarden. Als de decreetgever zich zo ver inlaat met vrije nieuwsgaring, bereiken we het tegendeel van wat we willen. In de praktijk loopt het niet zo'n vaart met de exclusiviteit.

De heer Jos Geysels : Een kleine opmerking vooraf : voor mij komt het pikant over dat we hier de mening horen van mensen die vroeger allemaal samen in één nieuwswinstelling werkten. Ik heb u toch goed begrepen ? In tegenstelling tot anderen bent u voor een regulerend decreet ?

De heer Op de Beeck : Bij de anderen was er toch bijna consensus, geloof ik, om op de een of andere manier aan regelgeving te doen.

De heer Jos Geysels : Dan heb ik mijn vraag verkeerd gesteld. Deze voormiddag pleitte onder andere de heer Neels toch voor een gedragscode ? Laat de omroepen alles zelf regelen, dat was het algemeen idee. Ik dacht dat u dat idee niet deelde ? Ik wil u niet in een of ander hoekje dringen. Maar heb ik u correct begrepen ?

De heer Op de Beeck : Wij hebben veel geleerd vandaag, wij zullen ons beraden over alle nieuwe feiten. Wij zijn er nog niet uit of er een strenge regelgeving moet komen, of de omroepen zelf alles moeten regelen of niet. Ik durf daar nog geen uitspraak over doen.

De heer Jos Geysels : Ik dring daar ook niet op aan.

5. Koninklijke Belgische Voetbalbond

a) Uiteenzetting door dr. Michel D'Hooghe, voorzitter

Dr. Michel D'Hooghe : Samen met de heren Vanden Stock en Swerts wil ik u danken voor de uitnodiging om hier onze visie over de vrije nieuwsgaring naar voor te brengen. Door deze uitnodiging bewijst deze commissie over een volledige kennis te willen beschikken van dit delicate dossier op het ogenblik van de beslissing. Vermits de voetbalbeelden – of men het nu graag heeft of niet – hierbij een belangrijk element vormen, zullen we proberen een bijdrage te leveren die de standpunten van de voetbalwereld concreet naar voor brengt. Ik zie hier veel mensen, die we regelmatig terugzien op de voetbaltribunes en in de voetballoges. Ze zullen dit onderwerp dan ook wel kennen.

De voorliggende voorstellen van decreet geven alle omroepen het recht om gedurende anderhalve minuut of gedurende drie minuten klank- en beeldmateriaal uit te zenden van een evenement, in casu een voetbalwedstrijd. Dit houdt in dat elke zondag over de negen wedstrijden van de eerste klasse van de nationale voetbalcompetitie er volgens het voorstel van de heer Denys 13 minuten en 30 seconden en volgens het

voorstel van de heer Van Wallendael 27 minuten beeldmateriaal zal worden uitgezonden in het televisiejournaal of in een actualiteitsreportage. Dat zou gebeuren zonder financiële vergoeding. Dat resulteert in een regelrechte moord op de hele voetbalsector, die op dit moment sterk afhankelijk is van televisie en van exclusiviteitscontracten. In dergelijk systeem hebben deze contracten immers geen enkele bestaansreden meer. Indien men de exclusiviteitsclausule wil inperken, betekent dit de ondergang van het beroepsvoetbal in België. Zonder de televisierechten kunnen onze profclubs en onrechtstreeks alle 2.200 clubs die een deel van de televisievergoedingen krijgen toegewezen, niet meer leven. Zo eenvoudig is dat. Geen enkele televisiezender zal nog bereid worden gevonden om een voetbalcontract af te sluiten als het exclusiviteitsprincipe wegvalt. Samen met de sponsorgelden zijn de televisievergoedingen de belangrijkste inkomstenbron geworden voor vele clubs. Het wegvallen van deze vergoedingen zou ook een duidelijke invloed hebben op de investeringen van sponsors in de voetbalevenementen. Een beperking van de exclusiviteitsformule betekent het failliet van het voetbal in België.

Ik denk niet dat de politieke verantwoordelijken dit beogen, rekening houdend met de sociale rol van de voetbalsport en de Voetbalbond. De Voetbalbond is een instelling van openbaar nut in België. Bij onze 450.000 aangesloten leden zijn er 240.000 jonger dan achttien jaar. De Bond organiseert momenteel elk weekend zowat 13.000 officiële voetbalwedstrijden, waarbij vooral jongeren aan bod komen. Voeg daarbij de 11 miljoen kijkers die per jaar een voetbalwedstrijd bezoeken. Zonder twijfel zien jullie het belang in van het economische impact voor ons land, voor de regio's en voor de steden en gemeenten. De vervoersector, de horecasector en de sector der sportkledij vormen hiervan sprekende voorbeelden.

In het huidige televisiecontract met VTM staat inderdaad een exclusiviteitsclausule. Elke burger van de Vlaamse Gemeenschap die over een kabelaansluiting beschikt, kan zonder uitzondering de voetbalbeelden zien in programma's als Goal en Stadion. Niemand wordt hierbij gediscrimineerd. Het recht op informatie van de Vlaamse burger is volledig gewaarborgd. Aan Franstalige zijde bestaat een analoge overeenkomst met de publieke zender RTBF. De covering van het hele grondgebied was bij de afsluiting van dit en vorig contract de eerste bezorgdheid van de Koninklijke Belgische Voetbalbond. Meer zelfs : toen dit jaar met de betaalzenders Supersport en Canal+ een contract werd afgesloten voor rechtstreekse uitzendingen van 26 wedstrijden, eisten wij dat samenvattingen van deze wedstrijden dezelfde avond te zien zouden zijn op VTM of RTBF, zodat het recht op informatie voor het grote publiek bleef gevrijwaard. De Voetbalbond heeft altijd het principe van recht op informatie toegepast, zij het in evenwicht met het recht van eigendom van het spektakel. Ter informatie signaleer ik dat dit niet het geval is in de meeste Europese landen : heel vaak worden exclusiviteiten toegeschoven aan betaalzenders waardoor de toegang van het brede publiek in het gedrang komt. We voeren hier dus niet het debat over de toegang van de voetbalbeelden voor de burger, maar over de televisiezenders.

Het verrast me in de pers te lezen hoe de publieke zender hier heeft gepleit voor de afschaffing van dergelijke zaken en voor de volledige vrijheid van nieuwsgaring. Het waren precies dezelfde mensen die bij een vorige exclusiviteitscontract in hun voordeel de deur hebben dichtgehouden voor elke faciliteit aan een andere zender. Deze tegenstanders van exclusiviteitscontracten maken trouwens publiciteit voor hun eigen exclusiviteit van de finales van de verschillende Europabekers. Ze doen dit op een paginagrote advertentie in de krant

van dinsdag 30 april 1996. We moeten wel naar hun woorden luisteren maar niet naar hun daden kijken.

In een memorie van toelichting lees ik dat door de exclusiviteitscontracten het recht op vrije nieuwsgaring ook voor de geschreven pers in het gedrang komt. Initiatieven zouden worden genomen om alle beroepsjournalisten toegang te verlenen tot het gebeuren. Na negen jaar voorzitterschap van de Koninklijke Belgische Voetbalbond kan ik zeggen dat bij mijn weten elke beroepssportjournalist zijn werk correct kan uitvoeren en wordt hem de toegang tot het stadion nooit geweigerd. Ik heb nooit een dergelijke klacht ontvangen. Daarover bestaat een overeenkomst met de Belgische Beroepsbond voor Sportjournalisten : op het vertoon van zijn beroepskaart die door deze bond wordt uitgegeven, heeft elke journalist toegang tot de perstribune. Als bij topevenementen de aanvraag het aantal plaatsen overschrijdt, en dat gebeurt tegenwoordig veel te weinig, waakt de Beroepsbond voor Sportjournalisten er zelf over dat elk persmedium minstens één plaats krijgt toegewezen.

Een andere praktische opmerking geldt zowel voor België als voor het buitenland : het is onmogelijk om tien tot vijftien televisiepodia op te stellen in elk stadion om elk station afzonderlijk 90 of 180 seconden recht op informatie te geven.

Ik wil u zeggen dat een correcte relatie met de pers altijd een zorg van de voetbalwereld is geweest. Ter illustratie : op het komende Europees Kampioenschap in juni 1996 in Engeland worden meer dan 3.000 persmensen en fotografen verwacht. Dit aantal zal nog beduidend hoger liggen in het jaar 2000 wanneer we zelf het Europees Kampioenschap organiseren. De Voetbalbond heeft amper een maand geleden een perschef in dienst genomen precies om de dienstverlening aan de media te verbeteren.

Misschien is het nuttig u eraan te herinneren dat in Duitsland in 1992 het recht op informatie werd ingebouwd in de mediawet. Binnen dit kader kon de Duitse Voetbalbond onlangs een nieuw exclusiviteitscontract afsluiten met een internationaal sportrechtenbureau. Een primaire tv-zender heeft het exclusiviteitscontract op de beelden en de 28 Duitse secundaire zenders hebben recht op informatie via afname van beelden van de primaire zender via onder-licenties waar een vergoeding voor wordt betaald. Deze regeling functioneert in Duitsland tot eenieders voldoening. Ook in Nederland bestaat er een belangrijke juridische beslissing waarbij de Voetbalbond gerechtigd is vergoedingen te vragen in ruil voor tv-verslaggeving. Onze clubs worden meer en meer geconfronteerd met een Europese concurrentie die voor ons bijzonder nadelig werkt.

Wist u dat de tv-uitkeringen in het Franse voetbal precies 2,5 miljard frank per jaar bedragen ? Wist u dat elke Nederlandse club zich bij de start van het seizoen verzekerd weet van 60 miljoen frank tv-gelden ? Het is dus niet verwonderlijk dat de jeugdopleiding daar volgens andere normen geschiedt. Elke Franse eerste klasse-club kan daardoor een Centre de Formation inrichten waar jonge mensen zich kunnen bekwaamen in het beroep van voetballer. Wij hebben daar de mogelijkheden niet toe. U begrijpt nu beter waarom. Dit resulteert natuurlijk in betere prestaties. Elke Belg betaalt voor het huidige tv-contract gemiddeld 30 frank. In Nederland is dat per kop 200 frank.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik maak me na 25 jaar inzet voor de voetbalsport heel veel zorgen. De zaak-Bosman heeft niet alleen repercussies gehad op de transfergelden, maar ook op de motivatie van velen in de jeugdvorming. U weet dat er meer en meer clubs aan denken de

jeugdopleiding te laten vallen, daar waar in andere landen door een belangrijke subsidiëring grote toekomstmogelijkheden bestaan voor de voetbalsport. In Spanje bijvoorbeeld, investeert de staat jaarlijks 300 miljoen frank in de opleiding van jonge voetballers. De voorbeelden van Frankrijk en Nederland heb ik al aangehaald. En wij zijn essentieel afhankelijk van zeer beperkte tv-vergoedingen en de daar mee samengaannde sponsoring.

U weet wellicht dat we momenteel werk maken van nieuwe structuren om ons voetbal ondanks alle recente perikelen leefbaar te houden. Door onze samenwerking met de overheid en inzonderheid de Vlaamse regering, kunnen we in het jaar 2000 het derde grootste sportevenement ter wereld aan onze regio aanbieden met evidente economische en culturele repercussies. We werken dus aan de toekomst. Het eventuele wegvallen van de televisievergoedingen zou onze 100-jarige voetbalgeschiedenis teloor doen gaan. Dat kan toch niet de bedoeling zijn ? Een Belgische voetbalclub steunt op vier poten. De eerste poot bestaat uit de inkomsten aan de loketten van de grote en kleine stadions ; de tweede poot zijn de televisievergoedingen ; de derde poot zijn de sponsorinkomsten en de vierde poot waren de transfergelden. Clubs die het moeilijk hadden, konden met de vierde poot hun financiën vaak saneren. De transfergelden zijn weggevallen, u weet waardoor. De inkomsten zijn de laatste jaren duidelijk verminderd door de pletora van de tv-beelden. Die pletora is vaak een twistpunt in de families. Er blijven de televisievergoedingen en de daaraan gekoppelde sponsorgelden. Als u ons dit nog afneemt, zie ik werkelijk geen toekomst meer voor de voetbalwereld. Ik ben nochtans geen pessimist, anders zou ik hier al lang niet meer zitten. Wie opteert voor vrije nieuwsgaring moet weten dat er in dit geval bij ons binnenkort niet veel nieuws meer te garen valt. Ik dank u.

b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer Jan Penris : De heer D'Hooghe zegt dat het invoeren van een vrije nieuwsgaring van anderhalve of drie minuten, zou leiden tot het volledig wegvallen van elke belangstelling van de televisiestations. Er is enige discussie geweest over de tijdsduur ; 90 seconden zou het Europees gemiddelde zijn. U zegt dat de tijdsduur niets uitmaakt, mijnheer D'Hooghe. Wanneer de exclusiviteit wordt doorbroken, vallen alle contracten weg. Heb ik dat goed begrepen ?

De heer André Denys : Ik heb eerst een bedenking. Ik voel me een beschuldigde. Voor ons maakt het niet uit of het om een openbare of een commerciële zender gaat ; we willen geen van beide beschermen. We maken wel een onderscheid tussen betaalzenders en open net-zenders. De betaalzender richt zich maar tot een deel van het publiek. Vanuit onze zorg om het algemeen belang en het recht op informatie vinden wij dat er iets moet gebeuren. Er moet een ander kader worden gecreëerd. Dat betekent voor ons een evenwichtsoefening tussen het eigendomsrecht en het recht op vrije informatie.

We beseffen dat er een derde element speelt : dat van de jeugdopleiding. In eerste instantie hielden wij daar geen rekening mee maar we kwamen onder de indruk van het arrest-Bosman. We hadden hier onlangs de discussie over dat arrest. Veel commissieleden vroegen zich af of de transfergelden wel voor de jeugdopleiding werden gebruikt. Wij krijgen zo'n beetje de indruk dat men het arrest-Bosman voor alles en nog wat gebruikt. De transferpolitiek heeft sommige clubs goed gedaan maar andere niet. Men haalt altijd het voorbeeld van

Cercle Brugge aan dat winst maakte met zijn transfers. Cercle Brugge heeft nu zelf verklaard dat zij mogelijkheden zien om de club toch leefbaar te houden maar ik ken veel andere clubs, zowel in eerste als in tweede nationale en in de lagere regionen, die meer geld verloren aan de transfers dan wonnen. Het is dus niet zo evident dat het wegvallen van de transfers repercussies zou hebben voor de clubs inzake jeugdopleiding.

Ik ben het met u eens dat de poot van de tv-gelden belangrijk is, vooral in vergelijking met het buitenland. Onze bedoeling is niet om alle televisierechten weg te nemen. Wij willen een kader creëren waarbij geen enkele kijker wordt uitgesloten. Voetbal en wielrennen zijn volkssporten en moeten beschikbaar blijven aan een redelijke prijs. Wij betalen per kop 30 frank, in Nederland is dat 200 frank ; dat vind ik veel geld. U erkent toch dat zonder enig ingrijpen op de televisierechten, de exclusiviteitscontracten zo'n vlucht kunnen nemen dat het voor sommigen te duur wordt. Daarom stellen wij voor dat de televisierechten blijven gelden bij live-uitzendingen en alleen de beperkte verslaggeving, dat zou dan 90 seconden zijn, moet toegankelijk blijven voor alle netten.

Ik ben het met u eens dat dat een invloed zal hebben op de waarde van het exclusiviteitscontract. Dat is juist de bedoeling. Het exclusiviteitscontract moet zijn waarde kunnen behouden zonder dat het uit de hand loopt.

Wij zijn blij dat we dit voorstel van decreet kunnen behandelen buiten de emotionele sfeer van het voetbalcontract. In Nederland geeft men de exclusieve rechten aan één zender, weliswaar eigendom van de Voetbalbond, maar zo'n situatie willen we hier vermijden. Ik gaf vorige week het voorbeeld van de boksmatch tussen Tyson en Bruno. Door de exclusiviteitscontracten konden de boksliefhebbers die wedstrijd hier niet bekijken.

Het kader dat men wenst te creëren moet een goede evenwichtsoefening zijn, met oog voor het eigendomsrecht. Exclusiviteitscontracten mogen geen kijkers uitsluiten. Ons voorstel heeft tot doel dit evenwicht te bereiken. Ik begrijp niet hoe dit volgens u tot een beperking van de sponsors kan leiden. Sponsors willen toch zo veel mogelijk op het scherm komen. Wij beogen dat iedereen op een betaalbare wijze naar voetbal kan kijken.

Het is correct dat geld belangrijk is om de voetbalsport uit te bouwen. Jeugdvoetbal kost geld. Is het niet zo dat – indien de trend van exclusiviteitscontracten doorzet – voetbal minder een volkssport zal worden, minder toegankelijk voor jan en alleman zal zijn ? Zal zo de ware aard van het voetbal niet verloren gaan ? Die ging al voor een stuk verloren door de loges en de business-seats. Vreest u niet dat deze volkssport een elitaire sport zal worden ? Bestaat niet het gevaar dat jeugdopleiding alleen voor een elite toegankelijk wordt ? Men kan inderdaad niet achterblijven tegenover het buitenland, maar deze volkssport moet voor brede lagen van de bevolking toegankelijk blijven.

De heer Carl Decaluwé : Het is niet de bedoeling van de indieners van het voorstel om de voetbalsector te vermoorden. Het is de bedoeling om via deze hoorzittingen praktische informatie te verwerven en overleg te plegen. Ik had een aantal concrete vragen.

We vinden dat korte berichtgeving moet kunnen. Ons voorstel is drie minuten, mijnheer Denys stelt anderhalve minuut voor. In vorige hoorzittingen stelde ik reeds de vraag of een differentiatie – naargelang de aard van de evenementen, programma's en tijdsduur – juridisch mogelijk is. Welke tijds-

duur in welke programma's beschouwt u als ideaal voor deze korte berichtgeving ?

Een tweede belangrijke vraag is die naar uw standpunt tegenover het fenomeen dat zich in Nederland voordoet, namelijk dat de Nederlandse Voetbalbond zelf de ambitie heeft om een betaalzender op te richten.

Ten derde zou ik u willen vragen wie, volgens u, de eigendomsrechten van voetbal bezit ? De UEFA, de Belgische Voetbalbond, de profclubs, de afzonderlijke clubs, de spelers ?

Alhoewel ik geen groot voetballiefhebber ben, woon ik toch regelmatig een wedstrijd bij in Kortrijk. Zo was ik bij de wedstrijd Kortrijk tegen Lokeren. Het voetbalgeweld viel me op, zowel in het stadion als achteraf. Wie betaalt die extra veiligheidskosten ? Ik zal die vraag ook aan de wielerbond stellen.

De heer Michel Doomst : In tegenstelling tot mijn collega ben ik een hevige voetbalfan. Ik woonde de wedstrijden in hoofdzaak vanop de staantribunes bij. Mijns inziens moet de sociale rol van het voetbal gevrijwaard blijven. U zegt dat we het in vergelijking met het buitenland nog goed doen. Ik denk dat dit veel te maken heeft met de leiding van de Voetbalbond, die op dit ogenblik uit mensen bestaat die nog dicht bij de voetballiefhebber staan. Onze clubs doen tot hier toe ook nog vrij goede transfers.

Mijn vraag is wat er zal gebeuren indien na u keiharde managers zich als leiders van de Voetbalbond zullen aandienen ? Wat indien de kraan van de transfermarkt volledig dichtgedraaid wordt ? Zullen we dan niet geneigd zijn het voorbeeld van Nederland te volgen en via een eigen betaalzender de eerder elitaire toer op te gaan ? Is het niet nodig een aantal marges op te leggen inzake de nieuwsgaring – ook ten opzichte van de voetbalwereld – om het volkse karakter van het voetbal te vrijwaren ? U stelt dat vrije nieuwsgaring de dood van het voetbal zou kunnen betekenen, ik denk dat ook aan de andere elementen die u aanhaalde moet worden gewerkt. U vernoemde de toegankelijkheid van de stadia, de toegankelijkheid van sponsors, het transfersysteem. Ik denk dat al deze elementen in overweging zullen moeten worden genomen, om te beletten dat het voetbal zijn sociale rol zou verliezen.

De heer Jos Geysels : In tegenstelling tot de collega's behoor ik niet tot de mensen die de business- of andere seats bevolken. Ik kijk graag voetbal vanuit mijn business-seat in de huiskamer. Ik word wel telkens gecharmeerd door de gedrevenheid van de voorzitter van de Voetbalbond. Ik wil twee vragen stellen.

Ten eerste, bent u tegen het principe van de vrije nieuwsgaring ? Wenst u geen regelgeving, geen decretale of federale wetgeving ter zake ? Of verzet u zich vooral tegen de concrete uitwerking van dit principe in de voorliggende voorstellen ? Ik vraag dat omdat de zin van een wetgevend of decreetgevend initiatief tijdens vorige hoorzittingen betwijfeld werd. Er werd voorgesteld de autoregulering van de markt te laten spelen. Dit is nu ook blijkbaar het geval, er worden drie minuten per wedstrijd uitgezonden, mits een billijke vergoeding. Welke modaliteiten stelt u voor ?

Ten tweede, u stelt dat iedereen die over een kabelaansluiting beschikt, met het huidige voetbalcontract, het recht op het vrij bekijken van evenementen kan laten gelden. Ik denk dat het belangrijk is een onderscheid te maken tussen de open zenders en de betaalzenders. Mijns inziens hebt u ook contracten met betaalzenders. Daardoor gaat een gedeelte van uw argumentatie niet op.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik heb aandachtig geluisterd naar u, mijnheer D'Hooghe. Ik wil u een eerder delicate vraag stellen. Indien u er niet kan of wil op antwoorden, begrijp ik dat. Over welk bedrag spreken we bij het exclusiviteitscontract ? Hoe wordt dit bedrag verdeeld binnen de Voetbalbond. Wie krijgt wat ?

Dr. Michel D'Hooghe : Mijn collega zal dat tot op de laatste frank uitleggen. Daar is niets geheims aan.

Ik heb de indruk dat het debat verbreed wordt. Dat bewijst dat u de materie tot op de bodem wil aanpakken. Dat geeft me de kans een aantal standpunten van de Voetbalbond toe te lichten.

Ik wil eerst en vooral antwoorden op de opmerking van de heer Penris. Hij stelt dat de tijdsduur – anderhalve minuut of drie minuten – voor mij geen verschil uitmaakt. Toch wel, want drie minuten betekent eigenlijk 27 minuten, er zijn immers negen wedstrijden in eerste afdeling. Indien ik tussen de twee voorstellen moet kiezen, dan kies ik natuurlijk voor het voorstel van anderhalve minuut. Dat vind ik trouwens nog veel te veel, dat biedt nog kans op 13,5 minuten televisiebeelden, die concurreren met de lopende contracten. Dat is duidelijk.

De heer Jan Penris : Waar legt u dan de grens ?

De heer Roger Vanden Stock : Voor ons is dat vijf minuten voetbalbeelden binnen het journaal. Vijf minuten beelden voor de negen wedstrijden van de eerste afdeling. Indien een zender, zonder ervoor te betalen, alle doelpunten zou kunnen uitzenden, verliezen wij onze contracten. We vrezen dat we in de toekomst niets meer zullen kunnen verkopen. De twee zenders die nu een contract hebben betalen aan Vlaamse kant 105 miljoen frank per jaar, aan Franstalige kant 100 miljoen frank per jaar. Dan zijn er nog de contracten met betaalzenders Sportnet en Canal+, die 100 miljoen frank belopen. Dat zijn de bestaande contracten.

Dr. Michel D'Hooghe : Dat komt op grosso modo 300 miljoen frank per jaar.

Aangaande de opmerkingen van de heer Denys stel ik tot mijn vreugde vast dat we voor een heel stuk op dezelfde lijn zitten. U zegt een onderscheid te maken tussen de open – publieke en commerciële – zenders en de betaalzenders. Dat doen wij ook. Ik meen dat in mijn uitzetting te hebben gezegd. We willen dat de open zenders iedereen kunnen bereiken. In onze contracten met de betaalzenders hebben we trouwens gestipuleerd dat de open zenders waarmee we een contract hebben – VTM en RTBf – de kans moeten krijgen een verslag van de hoogtepunten uit te zenden.

Ik kan u dus volgen – ik heb dat ook aangegeven – wanneer u zou zeggen : verkoopt u al uw beelden, zoals het in sommige landen zoals Italië is geweest, aan een deel van de bevolking die er veel voor kan betalen of die per toeval in die regio woont, dan geven wij geen recht op informatie. Dat is echter hoegenaamd niet het geval in België. Elke Belg kan op zaterdag en zondag alle doelpunten zien. Natuurlijk kan hij ze wellicht niet op alle zenders zien wanneer er teveel worden gemaakt in één wedstrijd.

De heer André Denys : Mijnheer D'Hooghe, ik spreek me niet uit over het huidige voetbalcontract. We zijn tevreden dat we dit voorstel buiten het contract behandelen. Maar in de situatie zoals ze zich nu voordoet in Nederland, met de eigen sportzender die een betaalzender is, zullen de open netzenders, na wat nu gebeurd is, kosteloos gebruik kunnen

maken van de beelden van de sportzenders, voor verslaggeving ?

Dr. Michel D'Hooghe : Mijns inziens is het laatste woord in het Nederlandse voetbalcontract nog lang niet gezegd.

De heer André Denys : Je hebt daar een specifieke situatie die aantoont dat men op die wijze de verslaggeving zodanig duur kan maken dat men uiteindelijk in een situatie belandt waarbij de kijkers van de verslaggeving zelf verstoken blijven.

De heer Michel D'Hooghe : Dit zou irreëel zijn wat België betreft, al was het maar door de specifieke structuur : zo hebben we bijvoorbeeld beperkte gemeenschappen, zodanig dat een dergelijke ontplooiing echt niet mogelijk is. Wij hebben steeds gewaakt over de sociale dimensie van de voetbalsport ; het is ook in ons voordeel dat voetbal in alle huiskamers kan binnendringen.

De heer André Denys : Maar het neemt met exclusiviteitscontracten op sportgebied toch een enorme vaart. Nemen we bijvoorbeeld de buitenlandse contracten. Wie had ooit gedacht dat men Milaan-San Remo op geen enkele ander wijze zou kunnen bekijken dan via een betaalzender ? Voor de Olympische Spelen heeft men nog een contract kunnen verkrijgen, maar het gevaar bestaat dat dit in de toekomst alleen nog via een betaalzender zal kunnen.

Dr. Michel D'Hooghe : Dan zijn we de gelukkige uitzondering, mijnheer Denys.

De heer André Denys : Voorlopig. Maar hoe lang nog, dat is de vraag.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer D'Hooghe, stel dat een betaalzender een miljard frank aanbiedt aan de Voetbalbond, op hun voorwaarden. Naargelang de financiële situatie en met het huidige management is men al meer of minder geneigd om er aan toe te geven. Aanvullend heb ik de indruk dat de betaalzenders nu al voor een deel bepalen wie er op vrijdagavond speelt. Klopt dat ?

Dr. Michel D'Hooghe : Dat gebeurt in overleg.

De heer Carl Decaluwé : Dat is toch al vrij verregaand : een televisie-omroep die bepaalt wanneer een bepaalde manifestatie plaatsvindt. Ik wijs er gewoon op tot wat dit alles leiden kan. Het kan dus uit de hand lopen.

De heer Michel D'Hooghe : Laat ons dan in het kader van het journaal een beperkte tijdshoeveelheid laten, zodanig dat informatieverstrekking werkelijk mogelijk is. Er is echter een marge tussen 5 minuten informatie in een journaal en 27 minuten elke zondag, nietwaar ? Dat is toch een duidelijk verschil, een verschil dat fundamentele economische gevolgen heeft.

De heer André Denys : Ik ben het daarmee eens.

Dr. Michel D'Hooghe : Ik hoop dat u daar toch ook begrip voor kan opbrengen.

Betreffende de jeugdopleiding weet u dat ik natuurlijk gevoelig ben voor de sociale functie van de voetbalsport. We hebben in deze al massa's initiatieven genomen. Komt u morgen alstublieft eens allemaal kijken naar het Heyselplateau : in het kader van de J-dag brengen we morgen duizenden kinderen uit alle streken bij elkaar voor confrontaties op het vlak van 6- tot 10-jarigen. We doen datzelfde ook op regionaal vlak.

Ik durf hier zeer publiekelijk zeggen : de voetbalsport heeft in dit land in de eerste plaats een sociale functie, en moet die

functie dan ook behouden. Daarom maken we ons zorgen in het kader van de zaak-Bosman. Wat zien we immers ? Waar kleine ploegen vroeger een jeugdopleiding hadden en om de 3, 4 jaar eens over een goede speler beschikten, die dan naar Anderlecht, Brugge of Standard ging en waarvoor men dan enkele honderdduizenden franken kreeg, is dit alles nu weggefallen. Resultaat : meer en meer clubs vragen bij de inschrijving de reële prijs voor trainingen, materiaal, velden enzovoort. Die prijs bedraagt zo'n 8.000 tot 10.000 frank per jaar. Voor een persoon met een beperkt inkomen en vier zonen die voetbal zouden willen spelen, zou dat aan het begin van het seizoen 40.000 frank kosten. Daar heeft de Voetbalbond zich steeds met hart en ziel tegen verzet, omdat wij vinden dat het mogelijk moet blijven de sport vrijwel gratis aan de jeugd aan te bieden. Op dit ogenblik zijn er 250.000 jongeren. Als er morgen 100.000 van hen op straat belanden, dan weet u ook in welke milieus ze terecht zullen komen. Mijnheer Denys, dit is mijn prioritaire zorg : het idee dat voetbal in de eerste plaats sociaal moet blijven.

Het is inderdaad zo dat meer en meer ploegen zich in het kader van het arrest-Bosman zullen richten naar een elitaire opleiding. Misschien is dit een toekomstige taak voor enkelen, maar zolang deze drie mensen er zijn zullen we steeds een open oog blijven houden voor de volksaard en de sociale functie. Ik herhaal het : het doet me pijn als ik nu zie dat er clubs zijn die 8.000 frank inschrijvingsgeld zullen vragen. Dit kan mijns inziens niet in het kader van de voetbalsport ; maar dat is een ander verhaal.

Mijnheer Decaluwé, u sprak over die 3 minuten. Ik wou u daar telkens op antwoorden dat we het eigenlijk hebben over 27 minuten, wat dus een heel andere dimensie is. Ik hoop dat u de gevoeligheid daaromtrent begrijpt. Ik heb respect voor het feit dat men zou zeggen : voor een evenement wil men 3 minuten aanbieden. Op zich kan niemand daar tegenstander van zijn, maar wordt dit 3 maal 9, dan is dat natuurlijk een ander verhaal, dat voor ons zeer nadelige gevolgen heeft.

De heer Doornst had het over eigendom : wie is eigenaar van het voetbal ? Voetbal, dames en heren, is de belangrijkste niet-belangrijke zaak van de hele maatschappij. Dat is, denk ik, de juiste definitie. Mijnheer Decaluwé, voetbal behoort niet aan mij, noch aan de heren Swerts en Vanden Stock, noch aan de Voetbalbond. De Voetbalbond is een middel dat het grootste benevolaat van het land aanbiedt. België is 2.200 ploegen rijk. Geen enkele heeft minder dan 50 vrijwilligers. Dat zijn 110.000 mensen die niet éénmaal per jaar iemands fietswiel herstellen, maar die op dinsdag en donderdag de training bijwonen, die op zaterdag of zondag met de bus meegaan om de kinderen te begeleiden, om hen te helpen als er een ongeluk gebeurt. Voetbal is de grootste jeugdorganisatie van het land. Met zijn 13.000 manifestaties per weekend is voetbal wellicht één van de grootste sociale activiteiten van het land. Maar we zijn daar geen eigenaar van, net zomin als de FIFA, de UEFA en de politieke wereld. Misschien is voetbal een van die weinige zaken die ons allen toebehoren. Denkt u dat ook niet ?

Mijnheer Geysels, ik denk dat ik op uw vraag had geantwoord. Klopt dat ?

De heer Jos Geysels : Niet helemaal. Bent u tegen een bepaalde regelgeving wat betreft de vrije nieuwsgaring ?

Dr. Michel D'Hooghe : Door het feit dat we bereikbaar willen zijn in elke huiskamer, passen we het zelf toe. De heer Vanden Stock zei reeds : als er in het kader van een journaal een overeenkomst zou zijn tussen de politiek en de sportwereld, waarbij wordt besloten de zender die de beelden niet

heeft 5 minuten te geven in het journaal van zondagavond opdat een correcte verslaggeving op beperkte basis zou plaatsvinden, dan hebben we daar geen enkel bezwaar tegen.

De heer Jos Geysels : Stel nu dat we een stoute Voetbalbond hebben, die inderdaad een exclusiviteitscontract met een betaalzender heeft zonder de nu door u voorziene clause.

Dr. Michel D'Hooghe : Die clause was een mogelijke oplossing.

De heer Jos Geysels : Kan het parlement, kan dan de democratie, vanuit het principe dat u blijkbaar toch ook koestert – namelijk het recht op informatie – dan niet optreden en bepalen wat minimaal verzekerd moet worden ? Meer en meer blijkt immers dat dit bijna grondwettelijk recht achterhaald dreigt te worden op wereld- en Europees vlak door een aantal contracten en afspraken.

Dr. Michel D'Hooghe : Daar geef ik u het antwoord van de heer Vanden Stock. We moeten aan iedereen een – weliswaar wat ons betreft zo beperkt mogelijke – ruimte geven. Maar stel u eens op onze plaats. We spelen momenteel meer en meer in het internationale voetbal. U weet het, er zijn initiatieven om grensoverschrijdend te zijn, om de Europabekers uit te bouwen. Vorige week was ik aanwezig bij de wedstrijd Paris Saint-Germain-La Coruna. In het begin van het jaar krijgt Paris Saint-Germain van de stad Parijs om promotionele redenen 360 miljoen frank. PSG krijgt per jaar van de Franse televisiezenders – essentieel betaalzenders, dat geef ik graag toe – meer dan 200 miljoen frank per jaar. Zij beginnen het seizoen dus met 560 miljoen frank voorsprong op Anderlecht, in een competitie waar ze elkaar ontmoeten. Misschien ware het nuttig dat ook eens voor te leggen aan de Europese Commissaris voor Concurrentie. Ik heb hem dat reeds in alle vriendschap gezegd.

We willen vechten opdat ons land, onze regio's en onze steden tegen Euro 2000, wanneer we dat groot evenement naar hier halen, waar we massa's dingen samen willen doen, competitief zouden zijn. Vandaag las u in de kranten ongetwijfeld ook weer zo'n gevolg van de zaak-Bosman : dat een voetballer uit België die in het buitenland speelt voor een contract van 3 jaar 160 miljoen frank vraagt. Dat stemt precies overeen met wat de Voetbalbond gezegd heeft inzake het arrest : de rijkere categorie zal nog veel rijker worden. Maar de tweede categorie moet stempelen, dat kan ik u verzekeren. En met het jeugdbeleid is het heel, heel slecht gesteld. Mondjesmaat komen de bewijzen aan bod. 160 miljoen voor 3 jaar : ik weet niet of u dat nog ethisch verantwoord vindt.

Ik had nog een opmerking omtrent de vraag van de heer Van Wallendael. De verdeling gebeurt middels een verdeel-sleutel. Door het feit dat dit contract én de wedstrijden van eerste klasse én de nationale ploeg behelst, is het zo dat een beperkt percentage naar de Bond gaat. De nationale ploeg, dat is immers de Bond. Je mag niet vergeten dat de Bond er op die manier voor zorgt dat de middelen die ze van de clubs krijgen zo beperkt mogelijk blijven. We hebben een nieuw bondsgebouw opgericht, wat de clubs geen frank heeft gekost. Dat gebeurt allemaal met die gelden. In de stadions van de eerste klasse hebben we gratis camera's gezet, voor de veiligheid. Het massale aandeel – ik denk dat het ongeveer 75 tot 80 percent is – vloeit naar de ploegen van het betaalde voetbal.

De heer Roger Vanden Stock : In totaal bedraagt het aandeel 70 percent.

Dr. Michel D'Hooghe : Ja, met de betaalzenders bij. Er is een deel dat naar de nationale liga, de tweede afdeling gaat. Er is een kleiner aandeel voor de lagere afdelingen, die eigenlijk niet televisiegericht zijn. Het geld dat naar de Bond gaat is in feite ook geld dat naar de kleinere clubs gaat. Het is immers zo dat we de inbreng van de kleinere clubs tegenover de bond, die moet leven op basis van 150 voltijdse medewerkers, op die manier kunnen beperken. In feite gaat er dus weinig geld naar de Bond zelf, maar gaat er veel via de Bond naar de clubs. Ik kan u daaromtrent de exacte cijfers bezorgen : deze zijn niet geheim.

De heer Hugo Van Rompaey : Ik heb met heel veel belangstelling de discussie omtrent het aantal toegelaten minuten gevolgd. Waar stuikt het noodzakelijke commerciële effect ineen ? Waar stuikt de noodzakelijke nieuwsgeving ineen ?

Mijnheer D'Hooghe, ik ben een bijna karakterieel gestoord voetballiefhebber. Voor mij is voetbal een symfonie van wiskunde en moed. Wat de tijdslimiet betreft, denk ik dat u toch over de brug moet kunnen komen, al was het maar in toekomstige onderhandelingen over contracten. In het kader van de publieke nieuwsgeving heeft Jan en alleman het recht om nieuwsfeiten, in de voetbalsport en dus ook in alle andere sporten, tot zich te kunnen laten komen, zonder dat men daar bijkomend voor moet betalen. Nu weet u zelf goed genoeg : er zijn weekends dat er allesbehalve interessante nieuwsfeiten in het voetbal gebeuren, voor 27 minuten lang.

Dr. Michel D'Hooghe : Dat betwijfel ik, mijnheer Van Rompaey.

De heer Hugo Van Rompaey : Laat ik het anders stellen. Er zijn inderdaad belangrijke wedstrijden waarbij anderhalve minuut ontoereikend is, omdat er toevallig 8 doelpunten tegen 3 gemaakt werden. Ik stel dit vast zonder enige vorm van leedvermaak. Dat punt moet bediscussieerbaar zijn en men moet niet het gevoel hebben, wanneer die nieuwsgeving wordt gebracht, dat er bij wijze van spreken niet alle doelpunten kunnen worden ingestopt.

Ten tweede ben ik het volledig met u eens dat de voetbalsport een grote dienst verleent aan de jeugd. Ook uw hulde aan het voluntariaat is hier helemaal op zijn plaats. Mag ik een andere zijde van de medaille belichten, die sociaal ook belangrijk is : met name het recreatieve, dat vaak omwille van fysieke redenen plaatsvindt vanuit de huiskamer. Ik kan u verzekeren dat er sterke reacties waren bij de gepensioneerden, bij zieken en bij andere groepen van de bevolking toen Eurosport van het net verdween. Dit is een belangrijk signaal om te zeggen : kijk, voor deze mensen moet het bereik, maatschappelijk bekeken, optimaal blijven. De vraag is in hoeverre dit alleen zal kunnen worden blijven ingevuld door zeggend die minimale tegemoetkoming aan de openbare informatieverstrekking. Tussen haakjes, we weten toch wel – om het dossier Eurosport niet te noemen – dat de commercialisering formidabel hard toeslaat. Binnen de kortste keren kunnen we voor het fenomeen staan dat ook deze sociale, recreatieve functie in het gedrang komt. Vandaar dus dat ik vind dat we – ook vanwege de Voetbalbond – een houding moeten vinden die het mogelijk moet maken om deze dingen te behouden.

Ten slotte wil ik het nog hebben over het toch wel boeiende probleem van wie nu eigenaar is van dat sportgebeuren. We kennen de kostprijs van het hooliganisme of het vermeende – ik herhaal : vermeende – hooliganisme. We kunnen heel concrete voorbeelden geven van wat dit kost aan de gemeenschap...

Dr. Michel D'Hooghe : En aan het voetbal nog veel meer, mijnheer Van Rompaey. Als ik u vertel dat het hooliganisme de vader-zoon-band doorbroken heeft in de sport, wat een catastrofe zonder weerga is. Ik neem niet dat men de voetbal-sport met hooliganisme zou identificeren, want dat is formeel onjuist.

De heer Hugo Van Rompaey : Dat is ook helemaal mijn bedoeling niet.

Dr. Michel D'Hooghe : We zijn het éérste slachtoffer van het hooliganisme.

De heer Hugo Van Rompaey : Ik kan u heel concreet bewijzen dat bijvoorbeeld de ordediensten wel eens vergissingen kunnen begaan in dat opzicht. Dat neemt niet weg dat er hoe dan ook een algemeen-maatschappelijke vraag is om bepaalde uitwassen in ieder geval te voorkomen.

Het fenomeen dat zich nu echter voordoet, waarbij de mediagiganten een strategie ontwikkelen die als effect zal hebben dat enerzijds de gemeenschap opdraait voor bepaalde neveneffecten die aan het gebeuren bij wijze van spreken helaas inherent zijn, maar anderzijds dat die mediagiganten heel die evolutie gaan drijven in de richting dat dit niet meer van algemeen-maatschappelijk nut is, dat kan niet.

De heer André Denys : Ik vind dat het tot dusver een goed debat is geweest.

Mijnheer D'Hooghe, in uw uiteenzetting zijn er me toch wel twee dingen opgevallen. Eerst en vooral zegt u : eigenlijk is er niets nodig, want we zorgen er vandaag reeds voor dat de open net-zenders – wie het ook zijn – aan verslaggeving kunnen doen. Aan de andere kant geeft u twee gevoelens weer die eigenlijk een beetje tegengesteld zijn. Aan de ene kant zegt u dat u voor een volkssport bent, voor jeugdopleiding. Aan de andere kant – en dat is mijns inziens toch wel tegengesteld hieraan – zegt u dat we moeten meespelen op het internationale niveau.

Dr. Michel D'Hooghe : Dat is complementair, dat is helemaal niet tegengesteld.

De heer André Denys : Vanuit een bepaald oogpunt bekeken, is het niet tegengesteld. Ik kan u echter bewijzen dat het ook tot een tegengestelde conclusie kan leiden. Aan de ene kant hebt u er alle baat bij om ervoor te ijveren dat de toegang van het volk naar de sport zo ruim mogelijk blijft ; het is immers een volkssport. Dit is echter tegengesteld aan de bestrafing om middelen te krijgen om op het internationale vlak mee te kunnen. Dit wil zeggen dat de Voetbalbond, of de clubs, middelen moeten hebben.

Dr. Michel D'Hooghe : Dat is toch niet tegengesteld; dat is complementair.

De heer André Denys : Ik ga u een voorbeeld geven waar het tegengesteld kan zijn. Dit is dan een rechtstreekse vraag die ik u stel. U zegt dat u vandaag 300 miljoen frank inkomsten hebt van televisierechten.

Dr. Michel D'Hooghe : Ja, voor 2.200 clubs.

De heer André Denys : Indien er morgen een bod zou komen voor 1 miljard of misschien zelfs 2 miljard frank, maar degene die het bod doet wil niet alleen de exclusiviteit voor live-uitzendingen, maar ook de exclusiviteit voor de verslaggeving.

De heer Michel D'Hooghe : We zullen daar dan over onderhandelen. Wij zijn daar echter niet mee gediend.

De heer André Denys : De markt is daar soms zeer grillig in. Het is niet alleen de markt van de exclusiviteitsrechten. Ik weet dat een bepaalde televisiezender, met name VT4, voor een bepaalde wedstrijd het viervoudige betaalde voor wat een andere zender op de markt kon betalen, alleen omdat die zender het gebruikte als uithangbord om zich te lanceren.

Dr. Michel D'Hooghe : Dat was in Spanje.

De heer André Denys : VT4 betaalde dus het viervoudige van wat om het eender welke andere zender betaalde op de markt. Ik wil hiermee maar aantonen dat er andere redenen kunnen meespelen dan gewoon de redenen die spelen op de markt van de exclusiviteitscontracten. Een bepaalde zender kan zeggen : wij willen dat contract kost wat kost hebben. Als die zender daarvoor dan het drievoudige wil betalen, dan moeten jullie zeggen : als we willen concurreren ten overstaan van Frankrijk, moeten we 3 miljard frank binnenpakken. Dan zeg ik u dat dit tegengesteld is aan het eerste objectief.

Dr. Michel D'Hooghe : Hier kan ik u inderdaad wel gelijk geven.

De heer André Denys : Ik vraag u dan : rekening houdend met het feit dat men kan worden geconfronteerd met die keuze waarbij twee belangen of twee invalshoeken tegengesteld kunnen zijn, vindt u het dan niet noodzakelijk dat er een kader wordt gecreëerd waarbij een evenwicht wordt gezocht zodat die belangen niet langer tegengesteld zouden zijn ?

Dr. Michel D'Hooghe : Mijnheer Denys, die tegenstelling is natuurlijk geen echte tegenstelling. Er werden in België nooit meer fietsen verkocht dan de dag dat Eddy Merckx de Ronde van Frankrijk won. Dat is volgens mij een goede illustratie van de complementariteit die ook hier geldt. We willen dat de Belgische jeugd in beweging blijft. De fysieke conditie van de jeugd is een echte catastrofe aan het worden. Dit is een debat dat we misschien een en andere keer kunnen houden. Het is dus zeker geen tegenstelling, het is complementair.

De heer André Denys : U hebt die keuze wél.

Dr. Michel D'Hooghe : We hebben een topsport nodig om ook de basis te blijven motiveren. Dat is onbetwistbaar, mijnheer Denys.

Ten tweede is het zo dat dit debat ook voor ons leerrijk is. Ik kan u goed volgen als u zegt : kijk eens, als er morgen 10 miljard frank komt van een zender die alleen maar in Arlon zal uitzenden, zal u toch geneigd zijn om daarop in te gaan, al was het maar om internationaal competitief te blijven. Welnee, ik denk dat we misschien samen eens van gedachten moeten wisselen hoe we een dergelijke situatie kunnen vermijden. Voor ons komt het er immers ook op aan om onze visibiliteit over het land te blijven waarmaken.

De heer André Denys : Dat is ook de bedoeling. Er moet een kader worden gecreëerd waarbij u een waarde geeft aan uw rechten, zonder dat het uit de hand loopt.

Dr. Michel D'Hooghe : Mijnheer Denys, ik heb respect voor uw voorstel. Alleen is het zo dat de repercussie voor ons bijzonder nadelig is. Ik hoop dat u daar ook begrip voor hebt. Als u ons verplicht om elke zondag dertien en een halve minuut gratis te geven, dan holt dat onze nu reeds zo beperkte financiële inkomsten tegenover geheel Europa verder uit. Dan moeten we morgen niet meer praten over competitiviteit in om het even welke Europabeker of in om het even welke internationale confrontatie. Dan moeten we vandaag beslissen wat prioritair is.

Ik denk dat we eruit kunnen komen. We moeten de koppen bij elkaar steken in het kader van nieuwe contracten, die misschien weer hoger zullen liggen. Men spreekt nu ook al van pay-per-view. Dit wil zeggen dat u zondagmiddag rustig in uw zetel zit, u betaalt 300 frank en u ziet Lommel-Sint-Truiden. Na tien minuten staat het u niet meer aan. U wil kijken naar Kortrijk-Lokeren. Daarvoor steekt u nog eens 300 frank in de pot. Dat is ook een evolutie waar we naartoe gaan. Die wereld is dus constant in beweging, in zoverre dat ik me de vraag stel of er geen blijvende confrontatie moet bestaan tussen de politieke en de sportwereld om te kijken hoe we aan de ene kant sportief en competitief blijven, maar aan de andere kant een sociaal verantwoorde houding aannemen. Ik hoop echt dat we erin slagen om dit te realiseren, maar niet via systemen waarbij we zevenentwintig minuten gratis per zondag moeten geven. We zijn dan compleet dood, zo simpel is dat.

Ik zou ook nog iets willen zeggen in verband met het hooliganisme. De kostprijs voor het voetbal is enorm groot. Ik sprak over de vader-zoon-band. De meesten onder ons zijn voor het eerst naar het voetbal geweest aan de hand van papa. Papa droeg de blauwgele sjaal en de kleine mocht mee als hij vijf jaar was. Door het hooliganisme zegt mama nu dat dit niet meer mag omdat het veel te gevaarlijk is. Ik kan mama best begrijpen, maar daardoor is die oude traditie van vader op zoon doorbroken. Daar hebben we enorm onder geleden. U ziet nu toch ook dat zowel de nationale ploeg als vele clubs inspanningen aan het doen zijn met grote jeugdacties om dat te herstellen. We hebben hier immers enorm onder geleden, sociaal en materieel.

De Bond zelf betaalt alle videocamera's in alle stadions van alle clubs in eerste klasse. De Bond heeft alle kosten op zich genomen voor het nieuwe systeem met de stewards, alleen maar omdat een aspect van de maatschappelijke criminaliteit – ik herhaal – een aspect van de maatschappelijke criminaliteit – ons heeft uitgekozen als doelwit. Waarom ons ? Ten eerste omdat het een milieu is met een relatieve anonimiteit met veel mensen op een kleine oppervlakte. Ten tweede omdat het een milieu is met een grotere emotiviteit dan vele andere aspecten, en ten derde omdat het een milieu is waar de juridische stappen lang achterwege zijn gebleven.

Ik heb 5 jaar geleden in Lokeren vijf politiemensen in elkaar zien trappen door een man die ik toevallig kende. Ik heb geïnformeerd bij de politie. Die man heeft dezelfde avond in zijn bed geslapen. Dit is toch een echte schande. Er is een enorme tolerantie geweest, en juist daarom is het voetbal uitgekozen. Ik vind het verschrikkelijk dat onze leiders en ook ikzelf onder constante bedreiging hebben gestaan van die hooligans, omdat we maatregelen namen. Ik vind het verschrikkelijk dat we onze kinderen politiebescherming hebben moeten geven omdat onze kinderen werden bedreigd. Het is inderdaad zo dat het hooliganisme een groot probleem is, maar wij zijn daar zelf de eerste slachtoffers van.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer D'Hooghe, inspelend op deze vraag zou ik ook nog willen vragen wie de overuren van rijkswacht en politie betaalt. Dat zijn de gemeenten ?

Dr. Michel D'Hooghe : Ja.

De heer Carl Decaluwé : Ik bedoel daar niets mee, maar laten we bijvoorbeeld Brugge bekijken. Wat moet deze stad betalen aan overuren van politie enkel voor voetbalclub Cercle Brugge ?

Dr. Michel D'Hooghe : Dat weet ik niet juist. Dat zal waarschijnlijk wel enkele miljoenen frank zijn. Maar hoeveel be-

taalt de gemeenschap voor de meer dan 1.000 jongeren die drie keer per week een actieve ontspanning vinden door Cercle en door Club én door Anderlecht én door Tongeren ? Niets.

De heer Carl Decaluwé : Dat zijn twee verschillende discussies.

Dr. Michel D'Hooghe : Het zijn twee verschillende discussies, maar het is wel uit dezelfde kant dat het moet komen.

De heer André Denys : U moet ons niet overtuigen dat de Voetbalbond zeker een grote inspanning levert voor de gemeenschap. Het is logisch dat de gemeenschap ook iets moet doen.

Ik ben echter wel gevoelig voor het argument van de heer D'Hooghe als hij zegt : waarom zouden we geen permanent overleg plegen tussen de politieke wereld en de Voetbalbond, waardoor we bijvoorbeeld een aantal zonder wetgeving of zonder regelgeving zouden kunnen aanpassen. Is dit geen cruciaal punt in dit debat ?

Dr. Michel D'Hooghe : Mijnheer Denys, mag ik u even onderbreken. Ik kan u zeggen dat ik in verband met het laatste televisiecontract enorm veel onzin in de media heb gehoord en gelezen. Weet u waarom dat contract er is gekomen, met de enen alles en de anderen niets ? Moet ik u de realiteit vertellen ?

Welnu, de heer Vanden Stock en ikzelf zijn de onderhandelingen begonnen met de vraag aan de vier zenders – twee langs Franstalige en twee langs Nederlandstalige kant – om op dezelfde basis van het vorige contract verder te werken. Voor u is het goed ; u kunt uw sportredacties aan het werk stellen. Voor ons is het goed ; de visibiliteit over het land is groter. Waarom is dit niet doorgegaan ? Het is niet doorgegaan omdat drie van de vier zenders de exclusiviteit opeisten.

De heer André Denys : Ik wil het debat niet zozeer in de richting brengen van het voetbalcontract VTM tegen BRTN. Ik zoek naar oplossingen. Ik zou een vraag willen stellen die misschien nogal moeilijk is voor u, maar wij lezen ook de kranten. Men spreekt over de oprichting van profliga's, men spreekt over de oprichting van allerhande dingen. Mijn vraag is : wie beslist uiteindelijk over het voetbalcontract ? Zijn dat de clubs, of is dat de Bond zelf ?

Mijnheer D'Hooghe, ik twijfel niet aan uw goede bedoelingen. Is echter de druk van de clubs – die zelfs met de oprichting van een eigen profliga dreigen – niet zodanig groot dat al uw goede bedoelingen worden uitgehold ? Welke waarborg hebben wij dat we via een gesprek zonder wetgevend kader kunnen bereiken wat we beogen ? We voelen immers die permanente druk naar meer geld vanwege de clubs.

Dr. Michel D'Hooghe : Mijnheer Denys, u zit hier tegenover twee ex-voorzitters van het betaald voetbal in België. Ik ben zes jaar voorzitter geweest, de heer Vanden Stock is dat nu reeds negen jaar. De Bond is de vertegenwoordiger van 2.200 clubs. De Bond is ook vertegenwoordiger van de provinciale clubs. Lang voordat België gecommunautariseerd werd, was de Bond reeds geprovincialiseerd. We vertegenwoordigen hier de bevorderingsafdeling, de derde en tweede afdeling, en het beroepsvoetbal. Die vertegenwoordiging werd op erg democratische wijze verkozen. De Bond staat dus niet tegenover de clubs ; de Bond is de emanatie van de clubs.

De heer André Denys : We stellen vast dat bepaalde clubs overwogen om een profliga op te richten ...

Dr. Michel D'Hooghe : ... maar steeds binnen het raamwerk van de Bond. Die profliga bestaat overigens reeds. Hij bestaat reeds twintig jaar. Men wil daarin echter nieuwe accenten leggen ...

De heer André Denys : ... accenten inzake televisierechten ...

Dr. Michel D'Hooghe : Ik geloof dat het voor hen niet veel beter kan worden dan wat er vandaag reeds bestaat. Want als men van de huidige bedragen het gedeelte wegneemt dat voor de nationale ploeg wordt gebruikt, dan verkrijgt men een bedrag dat ongeveer overeenkomt met wat autonoom kan worden bedongen. Met autonoom bedoel ik : met wat door een liga die afzonderlijk de eerste klasse organiseert, kan bedingen.

De heer Michel Doomst : Ik wil nog iets zeggen inzake de besluitvorming. Ik heb uit het betoog van de voorzitter begrepen dat drie van de vier poorten eigenlijk worden gesloten. Hij heeft het over een verminderde verkoop van toegangstickets, over een afgenomen sponsoring en over minder opbrengsten uit transfers. En u hebt eigenlijk ook gezegd dat het belang van die televisierechten bijzonder groot zal worden. Moet men bijgevolg niet besluiten dat we, ook met het oog op het maatschappelijk evenwicht, een soort van regelgeving moeten inbouwen ?

Dr. Michel D'Hooghe : U kan ons die rechten afnemen, mijnheer Doomst ...

De heer Michel Doomst : Er is geen sprake van iets af te nemen. Maar is het niet nodig om spelregels vast te leggen die verhinderen dat de gewone man het voetbal wordt afgenomen ?

Dr. Michel D'Hooghe : Nieuwe spelregels zullen onze concurrentiekracht ten aanzien van het buitenland, waar men minder ethische bezwaren hanteert, nog doen afnemen. Ik geef een voorbeeld. Een goede Deense speler, die aanbiedingen krijgt van eerste klasseclubs in Nederland, Frankrijk en België, zal in geen geval voor een Belgische club kiezen. Want we zijn reeds lang niet concurrentieel meer. Ik stel dus voor om eens een gesprek te organiseren, om vast te stellen wat er politiek mogelijk, en sportief verantwoord is. Maar wat zeker niet kan, is de doelstelling om elke zondag 27 minuten eerste klassevoetbal uit te zenden. Dat zou het einde betekenen.

De heer André Denys : Ik heb nog een slotvraagje. De Bond vraagt financiële middelen. Jarenlang heeft de Voetbalbond geweigerd om zich aan te passen aan onze nieuwe staatsstructuren. De Bond heeft steeds verklaard dat ze geen geld nodig had ...

Dr. Michel D'Hooghe : U zou er erg mee verveeld zitten als we het geld zouden opeisen waarop we recht hebben ...

De heer André Denys : ... de vraag luidt : waarom hebt u dat nooit gedaan ? ...

De heer Carl Decaluwé : De problemen zijn ontstaan nadat een aantal personen de spelers volgens eigen inzichten hebben getransfereerd, en de winsten in hun zakken, en niet in de clubs hebben gestoken.

Dr. Michel D'Hooghe : Tot op zekere hoogte hebt u gelijk. De Belgische Voetbalbond heeft nooit de investmaatschappijen aanvaard. Dat zijn private initiatieven, uitgaande van sommige clubs. Maar de grote clubs, die door mensen met gezond verstand worden geleid, hebben nooit een investmaat-

schappij opgericht. Nooit ! Dus als u spreekt over investmaatschappijen, dan moet u zich niet richten tot de Voetbalbond.

Wat betreft de vraag van de heer Denys, kan ik hier zeggen dat de Voetbalbond aan een wijziging van haar structuur werkt. De doelstelling bestaat erin de Bond beter aan te passen aan de politieke realiteit van het land. U zal zich afvragen waarom dat nog niet eerder is gebeurd. Er werden daaraan allerlei politieke besluiten verbonden. Ik heb slechts één antwoord : ik denk dat het vanuit sportief oogpunt beter is dat we samenblijven. Ik weet ook wel dat het manna van Vlaanderen en Wallonië niet naar de Voetbalbond zal vloeien, ook niet als we ons volgens communautaire lijnen volledig zullen opsplitsen. Maar we denken daarover na. En ik wil hier nogmaals benadrukken dat we reeds lang geïncorporiseerd zijn.

De heer Raymond Swerts : Mevrouw de voorzitter, ik dank de aanwezigen voor deze realistische en niet louter-juridische bespreking. Maar ik heb, als jurist, toch een vraag. Hoe denkt u dat het mogelijk is dat het Vlaams Parlement een decreet zou stemmen over een materie waarover het recht om dat te doen nog niet wettelijk vastligt ?

De heer André Denys : We hebben tegelijkertijd op federaal niveau een wetsvoorstel ingediend. Ons optreden is aanvullend met datgene wat er op federaal vlak wordt ondernomen.

De heer Raymond Swerts : Betekent dit dat u pas initiatieven zal nemen nadat er op federaal niveau een wet is gestemd ?

De heer André Denys : We zullen niet louter afwachten. We zullen een dynamiek op gang trekken ...

De heer Raymond Swerts : Maar kan men een decreet stemmen dat praktische details behandelt van een recht dat op nationaal niveau eigenlijk niet bestaat ?

De heer André Denys : Mevrouw de voorzitter, wat ik hier zeg heeft misschien niet echt te maken met de voorliggende agenda. Maar de Commissie voor Cultuur en Sport heeft verzocht om, naar aanleiding van het decreet op de niet-professionele sportbeoefening, de Voetbalbond uit te nodigen. Dat biedt de Bond dan toch de gelegenheid, weliswaar inzake een andere materie, haar standpunten naar voren te brengen.

6. Koninklijke Belgische Wielerbond

a) Uiteenzetting door de heer Ernest De Vuyst, voorzitter

De heer Ernest De Vuyst : Mevrouw, mijne heren, een goede namiddag. Ons standpunt met betrekking tot de vrije nieuwsgaring is, in onze ogen, evident. We zijn er voorstander van om de wielersport te promoten via een groot aantal zenders. Dat staat misschien diametraal tegenover andere opvattingen. Maar vanuit het standpunt van de wielersport bekeken is dat zo. We zouden niet ongelukkig worden als vele televisiezenders de wielersport op het scherm zouden brengen. Natuurlijk moeten we in de wedstrijden zelf rekening houden met de veiligheid van de renners en van de volgers. Misschien moet dat, bij nieuwe regelgeving inzake vrije nieuwsgaring, duidelijker worden omschreven. Maar als besluit kan ik stellen dat de Wielersfederatie onder bepaalde voorwaarden voorstander is van het zogenaamd opentrekken van de vrije nieuwsgaring. Op die wijze kunnen wij ons produkt promoten.

De heer Tom Van Damme : Ik heb daaraan weinig toe te voegen. We zijn voorstander van vrije nieuwsgaring. Maar

daarbij moet rekening worden gehouden met de specificiteit van de sport. Het veiligheidsaspect is erg belangrijk.

b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer André Denys : We horen hier nu een heel ander geluid dan wat de vertegenwoordigers van de Voetbalbond ter zake hebben gezegd. Zij zijn van oordeel dat het wegvalen van televisierechten een drama zou zijn voor de voetbal-sport in zijn geheel. Betekent dit dat u geen televisierechten ontvangt voor het uitzenden van wielervedstrijden, in tegenstelling tot de Voetbalbond ?

En ik heb ook nog een tweede vraag. We stellen vast dat een aantal buitenlandse wedstrijden nog enkel op betaalzen-ders te bekijken zijn. De wedstrijd Milaan-San Remo is daar-van een voorbeeld. Is deze trend ook in ons land merkbaar ? En willen bijvoorbeeld bepaalde betaalzers grote wielervedstrijden in exclusiviteit uitzenden ?

De heer Ernest De Vuyst : Ik zal beginnen met uw eerste vraag, mijnheer Denys. De structuren in de wielervedstrijden zijn anders dan die van de voetbalfederatie. Als federatie organiseren wij slechts een beperkt aantal evenementen. Het gaat om de Belgische kampioenschappen en de Grote Prijs Eddy Merckx. Al de andere wielervedstrijden, waaronder ook de klassiekers, worden door anderen georganiseerd. De Ronde van Vlaanderen is bijvoorbeeld een organisatie van de VUM.

Van televisierechten is bij ons nooit sprake geweest. Dat betekent niet dat ze voor altijd uitgesloten blijven, maar men zal ze hoe dan ook tegen de promotionele en commerciële kant van de zaak moeten afwegen. Het tegemoetkomen aan vrije nieuwsgaring betekent voor ons een enorme promotie, waar wij als federatie in moeten investeren. Als we het anderszits te commercieel spelen, zou dit kunnen inhouden dat ons produkt uitsluitend kan worden bekeken door abonnees van betaalzers. Iedereen weet dat dit nu al het geval was met Milaan-San Remo. Op die manier heeft slechts tien tot vijftien percent van ons 'klienteel' de wedstrijd kunnen volgen. Het is voor ons dus belangrijk dat vele zenders de wielersport verslaan.

Natuurlijk speelt ook het aspect 'veiligheid' een rol. Als er tien of meer zenders tegelijkertijd een zo goed mogelijke reportage van een wielervedstrijd willen maken, komt de veiligheid in het gedrang. Er zou dan in het bewegend deel van de wedstrijd, de zogenaamde karavaan, worden gevochten om de beste beelden te kunnen schieten.

De heer Hugo Van Rompaey : De federatie formuleert nogal integere objectieven, maar stelt dat belangrijke wielersportevenementen in handen zijn van de organisatoren. Is er op dat domein de jongste tijd enige druk merkbaar ? Ik neem aan dat enkele jaren geleden voor deze organisatoren het probleem welke televisiestation de uitzending verzorgde, niet aan de orde was. Ze hadden immers graag dat alle stations aanwezig waren. Het aspect veiligheid, waar u terecht op wijst, lijkt me dan ook eerder een kwestie van praktische en organisatorische afspraken. Op dit moment komt er veel meer geld aan te pas. Zal het gevaar niet toenemen dat de bijzonder interessante wielersport zal worden overdekt door financiële aspecten, waarbij men alleen de meestbiedende nog laat uitzenden ? Wordt daarover in de wielersport al gesproken ?

De heer Ernest De Vuyst : Jazeker. Ook de wielersport is gemoderniseerd. In deze sport zijn de technische moeilijkheden bij opnamen en rechtstreekse uitzendingen echter veel groter dan in het voetbal. Voor het verslag van een voetbalwedstrijd liggen de produktiekosten bijgevolg veel lager. Voor een wielervedstrijd als de Ronde van Vlaanderen bedragen deze kosten vier tot vijf miljoen frank. Niet elke zender is in staat om dit bedrag aan de wielersport te besteden. Er zijn bovendien elke week voetbalwedstrijden, terwijl een wedstrijd van het gehalte van de Ronde van Vlaanderen niet zo frequent plaatsvindt. Voor de uitzending van deze niet al te talrijke wereldbekerwedstrijden zou een firma heel zwaar moeten investeren.

We verliezen het commercieel aspect niet uit het oog. We kunnen echter als federatie samenspannen met de belangrijkste inrichters in België en het buitenland. Ik ben fier dat de BRTN de grootste specialist is in de wielerverslaggeving. Ze hebben de know-how, de kennis en het vakmanschap. Dat moeten we als Vlamingen beklemtonen. Ik spreek hier weliswaar als voorzitter van een nationale federatie, maar vind dat zo iets ook mag worden gezegd. Ook de RTBF, die altijd in het wiel van de BRTN heeft gezeten, doet het voortreffelijk.

Het moet mogelijk blijven om in dit verband een deal af te sluiten, zodat we krijtlijnen kunnen trekken waarbinnen het spel mag worden opgevoerd.

De heer Hugo Van Rompaey : Zijn de specialisten van de BRTN al ooit ingehuurd door een commercieel station, met als gevolg dat de uitzending alleen langs de commerciële zender wordt verzekerd en het produkt niet meer in het bereik kwam van alle Vlamingen ?

De heer Ernest De Vuyst : Ik kan niet pleiten in naam van de BRTN en de RTBF, maar er zijn inderdaad particuliere personen die zich laten inhuren om bepaalde uitzendingen te realiseren voor de commerciële zenders. Dat kunnen wij als federatie op zich niet verhinderen. Wel moeten we erop waken dat ons produkt zoveel mogelijk bekendheid verwerft, en we inderdaad promotie kunnen maken.

De heer Michel Doomst : Mijnheer De Vuyst, u heeft het uitvoerig over de promotie van de wielersport. Ik merk op het terrein dat de commerciële druk en de groepering van de commerciële krachten achter de wedstrijden groter wordt. Milaan-San Remo was hiervan een voorbeeld. Acht u het mogelijk dat ook de Ronde van Vlaanderen naar één bepaalde groep wordt doorgesluisd ?

In verband met het veiligheidsaspect valt me op dat in een wedstrijd als de Ronde van Vlaanderen heel wat ongewenste gasten in het circuit meedraaien. Is de aanwezigheid van de camera's in vergelijking hiermee niet minimaal ? Kan die in de praktijk niet worden opgelost ?

De heer Ernest De Vuyst : Ik zal uw vragen chronologisch trachten te beantwoorden. Met betrekking tot de term 'commerciële druk' dient er een onderscheid gemaakt. Aan de ene kant staat de federatie, die de organisaties overkoepelt. Aan de andere kant staan de organisatoren zelf. De VUM staat als organisator van De Ronde van Vlaanderen zowel in Vlaanderen als internationaal aan de top. Ik wil niet in de plaats van de VUM een verklaring afleggen, maar het ik denk dat ze zich voor de verslaggeving het best tot de nationale zenders kunnen wenden ; tot de BRTN en de RTBF dus.

Ten tweede had u het over de eventuele onveiligheid van de Ronde van Vlaanderen. Gelukkig voor ons wil iedereen bij die wedstrijd betrokken zijn. Er moet echter een duidelijk onderscheid worden gemaakt. Er zijn de renners, die het to-

neel opvoeren, en er zijn de mensen die daar onmiddellijk bij zijn betrokken. Het gaat om de mensen die de wedstrijd moeten leiden. Als iemand met een volgersbewijs vijf minuten na de doorkomst van het peloton een rodeo opvoert en daarbij een andere auto in de prak rijdt, hoeft dat niet onmiddellijk in verband gebracht met het bewegend gedeelte van de wedstrijd. Vergeet niet dat ons terrein de openbare weg is en we dus aan bepaalde normen zijn gebonden.

De heer Carl Decaluwé : De BRTN heeft tot het jaar 2000 de rechten op de Ronde van Vlaanderen.

De heer Ernest De Vuyst : Dat zou kunnen. Die zaken worden louter door die twee instanties geregeld.

De heer Carl Decaluwé : U heeft dus in tegenstelling tot de voetbalbond geen vat op deze zaken. De VUM is misschien een toekomstig aandeelhouder van VT4. Stel dat VT4 een aanzinnig bedrag biedt om de Ronde van Vlaanderen uit te zenden, zoals deze zender al eerder deed bij de voetbalwedstrijd Spanje-België. Op zich zou dat geen ramp zijn voor de Vlaamse kijker omdat VT4 hier te ontvangen is. Een grote Italiaanse zender zou echter hetzelfde kunnen doen, gezien het grote aantal Italiaanse topfavorieten en de veel grotere kijkdichtheid in dat land. Wat vindt u daarvan ? De Ronde van Vlaanderen is enigszins vergelijkbaar met Wimbledon. Vindt u niet dat we een poging moeten doen om bij decreet te bepalen dat dit soort evenementen bij de Vlaamse zenders moet blijven ? Of vindt u het enkel belangrijk dat de kassa rinkelt voor de organisatoren ?

De heer Ernest De Vuyst : Ik denk niet dat we het commercieel zo ver zouden drijven. Wie de wielersport volgt, weet dat de BRTN en de KBWB partners zijn. Op de uitrusting van de nationale ploegen staat het insigne : BRTN-RTBF. We hebben nauwe relaties en zullen voor hetzelfde doel moeten vechten. Anderzijds hebben we bijzonder goede connecties met onze inrichters. Als het probleem zich acuut zou stellen – als er bijvoorbeeld commerciële druk komt van iemand als de heer Berlusconi – kunnen de drie partijen nog altijd rond de tafel gaan zitten om een oplossing te zoeken.

Aangezien de BRTN onze partner is en we de wielersport willen promoten, willen we inderdaad een samenwerkingsakkoord aangaan met wie dan ook, opdat iedereen over TV-beelden kan beschikken en de Vlaamse kijker geïnformeerd wordt.

De heer Carl Decaluwé : Gaat het om een partnership van onbepaalde duur ?

De heer Ernest De Vuyst : Neen, voor vijf jaar. Niets is voor onbepaalde duur.

De heer Michel Doomst : U pleit dus meer voor overleg.

De heer Ernest De Vuyst : Wanneer men naar de beste oplossing streeft, moet men inderdaad samen aan tafel gaan zitten. Ik blijf er hoe dan ook voorstander van om gebruik te maken van de infrastructuur en de capaciteit van de Vlaamse zender. We moeten daarbij naar een oplossing streven waarbij ook anderen naar de wielersport kunnen kijken.

De heer Joachim Coens : Als ik het goed begrijp, bent ook u een voorstander van de vrije nieuwsgaring omdat het promotioneel interessanter is. Vanuit de Voetbalbond hoort men de kritiek dat, indien de exclusiviteit niet kan worden gewaarborgd, er middelen wegvloeien die normaal in het voetbal zouden worden geïnvesteerd. Is dat ook zo in de wielersport ? Is de situatie vandaag voor u op het commerciële vlak interessanter ?

De heer Ernest De Vuyst : Onze structuren zijn niet vergelijkbaar met de structuren van de Voetbalbond.

De heer Joachim Coens : Naar wie gaan bijvoorbeeld de middelen die voortvloeien uit de exclusieve verkoop van Milaan-San Remo?

De heer Ernest De Vuyst : Laten we ons beperken tot de Ronde van Vlaanderen. Indien de organisatoren van de Ronde van Vlaanderen tv-rechten willen innen, dan kunnen zij dat doen. Dat betekent dat zij bijvoorbeeld met de heer Berlusconi een overeenkomst kunnen sluiten voor de exclusieve uitzendrechten op de wielervedstrijd.

In het kader van de vrije nieuwsgaring krijgen wij, weliswaar binnen bepaalde grenzen, als het ware een gratis promotie voor ons produkt. Dat kan men beschouwen als een compensatie. Indien wij ons produkt via de commerciële en de openbare zenders willen promoten, dan moeten wij daarvoor betalen. Toch wil ik beklemtonen dat de Belgische Voetbalbond het probleem op een totaal verschillende wijze behandelt.

De heer André Denys : Er bestaat niet alleen een groot onderscheid tussen de structuur, maar ook tussen het produkt. De Voetbalbond is tegelijk bond en organisator van wedstrijden, terwijl de Wielerbond geen organisator is van wedstrijden. Ook de frequentie van het produkt verschilt grondig. Er zijn elke week voetbalwedstrijden die voor uitzending in aanmerking komen. Bovendien is, precies door die regelmaat van de wedstrijden, de waarde van een voetbalcontract hoger.

De heer Doornst scheidt enige verwarring wanneer hij het voorbeeld van Milaan-San Remo aanhaalt. De voorstellen van decreet die hier ter tafel liggen betreffen niet de rechtstreekse uitzendingen, maar wel de verslaggeving van evenementen. Die verslaggeving heeft een waarde in de voetbalsport. De vertegenwoordigers van de Voetbalbond hebben gezegd dat het voetbalcontract met betrekking tot de verslaggeving, voor hen een waarde heeft van 200 miljoen frank. Hoe is de situatie bij de Wielerbond ?

De heer Ernest De Vuyst : De cijfers voor de verslaggeving bedragen een paar duizenden franken. De situatie is dus totaal niet vergelijkbaar.

De heer André Denys : Kunnen organisatoren van wielervedstrijden geld vragen voor de verslaggeving ?

De heer Ernest De Vuyst : Ik ken geen inrichter die ooit geld heeft ontvangen voor de verslaggeving. Wij krijgen ook geen geld voor de organisatie van het kampioenschap van België. Meer nog, wij zijn erg tevreden dat het kampioenschap van België rechtstreeks op televisie wordt uitgezonden.

De heer André Denys : De verslaggeving van een wielervedstrijd heeft dus op dit ogenblik geen commerciële televisiewaarde ?

De heer Ernest De Vuyst : De verslaggeving heeft enkel waarde voor het imago van de wedstrijd.

De heer André Denys : Heeft ze een commerciële waarde voor de televisiestations ? Zijn stations, met andere woorden, bereid om voor de verslaggeving een bedrag neer te tellen ?

De heer Ernest De Vuyst : Volgens mijn informatie is dat nog niet gebeurd.

De heer André Denys : Ons voorstel van decreet wil vermijden dat de bedragen die televisiestations via exclusiviteitscontracten moeten betalen voor de uitzending van onder meer sportwedstrijden, bijna onbetaalbaar hoog zijn, waar-

door het gevaar bestaat dat niet alle kijkers zouden kunnen kijken.

De heer Ernest De Vuyst : Wat dat betreft, staan wij diametraal tegenover de Voetbalbond. Een inrichter van wielervedstrijden kan wellicht door de verslaggeving meer sponsors aantrekken.

De heer André Denys : Ik verwijs ook even naar de evolutie op het internationale vlak. Vragen de organisatoren van de Ronde van Frankrijk geld voor verslaggeving aan andere stations dan diegenen waarmee ze een exclusiviteitscontract afsloten ?

De heer Ernest De Vuyst : Dat zou u aan de heer Leblanc moeten vragen.

De heer Jos Geysels : Mijn eerste vraag is louter hypothetisch. Stel dat u in de gelegenheid bent om een criterium te organiseren op een relatief kleine oppervlakte, waarvoor de technische opname vrij makkelijk is. U slaagt erin om een aantal grote namen te strikken. U krijgt bovendien een aanbod van een betaalzender voor de exclusieve uitzending en/of de verslaggeving. Wat zou u doen ?

Stel dat een privé-organisator een exclusief contract afsluit voor de rechtstreekse uitzending en/of de verslaggeving, welke middelen hebt u dan om dat zoveel mogelijk tegen te gaan ? U pleit toch voor een meer universele kijk van de mensen op de wielersport ?

De heer Ernest De Vuyst : Mijn antwoord op uw eerste vraag is vrij eenvoudig. Op dit moment zou ik niets doen, omdat wij een loyale partner zijn van de BRTN. Indien wij geen contract zouden hebben, dan zou ik zeker afwegen of het aanbod in verhouding staat tot de promotie van het produkt.

Op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat wij geen invloed uitoefenen op de inrichter. Wij leveren wel een inrichtingsvergunning af.

7. Filmnet/Supersport

a) Uiteenzetting door de heer Jan Huyse, programmadirecteur

De heer Jan Huyse : Mevrouw de voorzitter, geachte parlementsleden, voor we beginnen zou ik nog even willen schetsen wie of wat Filmnet is. Filmnet television is de erkende betaalomroep van de Vlaamse Gemeenschap en gevestigd in Sint-Stevens-Woluwe. Op dit ogenblik hebben wij 166.000 abonnees. We komen bij een half miljoen Vlamingen in de huiskamer. We hebben twee kanalen : Filmnet dat film en kinderprogrammatie uitzendt en Supersport dat sport uitzendt. Er werken 100 mensen vast, maar we maken ook veel gebruik van Vlaamse produktiehuizen en Vlaamse freelancers. Ik geef nu het woord aan advocaat Peeters die u vertelt hoe wij aankijken tegen het wettelijk kader.

b) Uiteenzetting door mr. Patrick Peeters, juridisch adviseur

Mr. Patrick Peeters : Dames en heren, alvorens in te gaan op een punctuele bespreking van de diverse bepalingen bij de voorstellen van decreet, licht ik toch even een belangrijke vaststelling van Filmnet toe. Blijkbaar heeft men bij de redactie van die voorstellen van decreet abstractie gemaakt van het

juridische kader dat thans reeds bestaat in de gecoördineerde mediadecreetgeving. Het aspect *news access*, vrije nieuwsgaring, is daar al voorhanden. Het item vrije nieuwsgaring is voor Filmet al dagelijkse praktijk.

Ik vestig uw aandacht in eerste instantie op artikel 77 van de gecoördineerde decreten dat inderdaad alleen ten voordele van BRTN en VTM werkt. Het geeft hen het recht van evenementen een samenvatting van drie minuten te maken en te geven. Bij lezing van die bepaling komt onmiddellijk de gedachte op : waarom beperkt men het recht van samenvatting van drie minuten tot VTM en BRTN ? Waarom laat men uitsluitend betaalomroepen, doelgroepenomroep en regionale omroep dat recht van vrije nieuwsgaring ondergaan in plaats van hen ook het recht van titularis te geven ? Het komt me voor dat we, getoetst aan de doeleinden van algemeen belang die daarmee ongetwijfeld worden nagestreefd, hier te maken hebben met een discriminerende regeling.

Een tweede element waarvoor ik uw aandacht wil vragen, is artikel 66 van de gecoördineerde decreten. Artikel 66 bevat een merkwaardige bepaling, die een principieel verbod instelt voor betaalomroepen om rechtstreekse programma's uit te zenden. Betaalomroepen hebben onder de huidige wetgeving geen mogelijkheid live-uitzendingen te maken, behoudens voorafgaande toelating van de bevoegde minister. Vanuit de discipline van het staatsrecht, en inzonderheid dat van de fundamentele rechten en vrijheden, kan ik niet anders dan vaststellen dat dit een wezelijke maatregel van censuur inhoudt. Dat is tegenstrijdig met de Grondwet en de wet op de vrije meningsuiting. Dat geldt alleszins indien men er enkel de betaalomroepen aan onderwerpt. Ik denk dat het hier ook gaat om een discriminerende maatregel. Dat verbod van rechtstreekse uitzendingen moet in ieder geval uit de decreten verdwijnen.

Vooraleer ik tot het meer belangrijke aspect overga, namelijk de evenementenregeling, wil ik uw aandacht vragen voor het feit dat het verbod op rechtstreekse uitzendingen en het *news acces* selectief ten voordele van BRTN en VTM, nooit deel hebben uitgemaakt van een inhoudelijk parlementair debat. U zult zich herinneren dat deze bepalingen aanvankelijk vervat waren in een uitvoeringsbesluit van 1988, dat inhoud gaf aan het kabeldecreet van 1987. Die bepalingen zijn nooit ernstig in het Vlaams Parlement besproken. Nadien heeft men ze wel bekrachtigd in het uitvoeringsbesluit van 1988 en gecoördineerd. Diezelfde opmerking geldt ook voor de huidige evenementenregeling die vervat ligt in artikel 76 van de gecoördineerde decreten. Ik denk dus dat die evenementenregeling in een debat over de vrije nieuwsgaring aan een kritisch onderzoek moet worden onderworpen. Het betreft de regel dat de bevoegde minister ieder jaar een lijst van evenementen opstelt waarop het de betaalomroep verboden is de exclusieve rechten te verwerven. Die evenementenregeling houdt op geen enkele manier rekening met de realiteit van de *windows*, de opeenvolgende vensters, die het mogelijk maken dat de exploitatie van een audiovisuele produktie wordt gespreid in de tijd. Bij een film is het eerste venster van de exploitatie de bioscoopzaal. Daarop volgt de verkoop van videocassettes. Het derde venster is de pay-television. Het laatste venster is voorbehouden aan de open televisie. De huidige evenementenregeling en de uitgebreidheid van de lijst van die evenementen staat haaks op de realiteit van de *windows*. De evenementenregeling moet ook vanuit dat opzicht kritisch worden herbekeken. Die *windows* zijn niet antidemocratisch maar maken het integendeel mogelijk aan een producent van een audiovisuele produkt zijn kosten maximaal te recupereren.

Soms zal men vaststellen dat de evenementenregeling een averechts effect heeft ; dat hebben we gezien in het voetbaldebat. Uiteindelijk werd door de open omroepen aan Filmet het recht betwist om exclusieve rechten te bekomen voor de uitzending van de vrijdagvoetbalwedstrijden. Toch wisten BRTN en VTM zeer goed dat zij nooit die rechten zouden krijgen van de Voetbalbond. Die evenementenregeling had de bedoeling het recht van het grote publiek om kennis te maken met die evenementen te vrijwaren en bereikte dat het evenement helemaal niet op het scherm kwam. Daarom heeft minister Weckx de evenementenregeling wijselijk gewijzigd in die zin dat er inderdaad uitzonderingen mogelijk waren. De evenementenregeling is veel te ruim. Filmet heeft geen principieel bezwaar tegen een welbegrepen evenementenregeling die beperkt blijft tot gebeurtenissen van zeer groot belang. Het is absurd dat Filmet de exclusieve filmrechten niet kan verwerven wanneer BRTN of VTM zelfs geen belangstelling hebben. Als men de regel letterlijk toepast is de evenementenregeling in die zin geschreven. Een debat over het recht van vrije nieuwsgaring opent de deur om de oude regels meteen te bespreken. Het recht van het publiek op informatie wordt enerzijds gevrijwaard door een gepreciseerd recht van vrije nieuwsgaring en anderzijds door het recht van de open omroepen om rechten te verwerven op de uitgestelde al dan niet integrale uitzending van die gebeurtenissen. Ik wens mijn uiteenzetting voorlopig hiertoe te beperken.

c) Uiteenzetting door de heer Wouter Vandenhaute, medewerker

De heer Wouter Vandenhaute : Als man van de praktijk was ik verrast door die twee voorstellen van decreet. Naar mijn gevoel bestaat er op dit moment geen behoefte aan enige regeling. Zoals het er nu aan toe gaat in de sportwereld komt de vrije nieuwsgaring niet in het gedrang. Ik zie geen enkele reden waarom die vrije nieuwsgaring in de komende jaren in het gedrang zou komen. Elk sportevenement wordt op dit moment door de open omroepen weergegeven. Als ik geen abonnement heb op een betaalzender kan ik als sportliefhebber zowel bij de openbare als bij de commerciële omroep voluit aan mijn trekken komen wat sportverslaggeving betreft. Een heleboel contracten zijn trouwens nog in handen van de open netten, maar zelfs voor de contracten die in handen zijn van de betaalnetten of in ons geval van Supersport, bestaat er geen enkel gevaar voor de vrije nieuwsgaring. Een goed voorbeeld komt uit de voetbalwereld. Van de vrijdagavondwedstrijden die we live in beeld brengen, komen ook beelden op BRTN en VTM. Contractueel mogen zij een samenvatting tot drie minuten uitzenden. Wij hebben ons altijd soepel opgesteld. We maakten indertijd met de BRTN een akkoord dat ze tot acht minuten mochten uitzenden. Sinds VTM het contract in handen heeft, zijn we daar nog verder in gegaan. VTM wil voor topwedstrijden verder gaan en we maken daar geen bezwaar tegen. De reden waarom is vrij eenvoudig : wij hebben er geen enkel belang bij het sportnieuws af te schermen. We hebben er zelf alle belang bij dat het voetbal populair blijft, dat het bereikbaar blijft voor een breed publiek, anders verliezen onze live-wedstrijden ook aan belang. Betaalnetten zijn – overal in Europa en in de wereld – vooral geïnteresseerd in de live-wedstrijden zodat ze extra mensen kunnen aantrekken. Ik ben ervan overtuigd dat er altijd een open venster zal zijn. Een aantal betaalnetten – bijvoorbeeld in Frankrijk – organiseren dat open venster zelf.

De heer Huyse zal straks de voorstellen van decreet nog in detail onder de loop nemen. Maar ik kan alvast dit zeggen. In die voorstellen wordt geprobeerd om allerlei zaken inzake de

produktie en de inhoud te regelen. Dat zijn zaken waarvan ik vind dat ze best geregeld worden aan de hand van goede afspraken op het terrein zelf. De reden is eenvoudig. Het draait allemaal om de goodwill op het terrein. U mag afspreken wat u wil. Maar als twee journalisten op het terrein elkaar naar het leven staan, en de afspraken niet nakomen, dan komen we geen stap verder.

Ik zou u even willen schetsen hoe de zaken op dit ogenblik worden aangepakt. Neem bijvoorbeeld de schermvermelding. Dat is interessant, want er worden pogingen ondernomen om die schermvermelding in een of andere vorm te gieten. Nu hebben wij bijvoorbeeld een andere afspraak met VTM dan met de BRTN. Die afspraken houden rekening met de gevoeligheden van beide zenders; en met beide afspraken zijn we tevreden. Met de BRTN is er helemaal geen schermvermelding voorzien. Met VTM is afgesproken dat we wederzijds een schermvermelding voorzien als het over wezenlijke zaken gaat. Als zij bijvoorbeeld een verslag uitzenden van een wedstrijd die wij live hebben uitgezonden, dan vermelden ze de woorden : 'Beelden Supersport'. Als ze gewoon een doelpunt uit zo'n wedstrijd in een andere reportage uitzenden, dan doen ze dat niet. Want ze vinden, en wij samen met hen, dat zo'n vermelding alleen maar storend zou zijn, en de aandacht van de reportage zou afleiden. Daar zou niemand iets mee opschieten.

De belangrijkste afspraak bestaat erin dat op het vlak van productie live-opnamen steeds voorrang hebben. Dat heeft niets te maken met het aan banden leggen van de vrije nieuwsgaring, maar met het feit dat het anders bijna onmogelijk wordt om te werken. Om een wedstrijd live, en op behoorlijke wijze uit te zenden, moet men zoveel middelen inzetten dat men de gehele ruimte voor zichzelf moet hebben. Er wordt bijgevolg afgesproken dat er geen andere opnamen gebeuren voor het einde van de live-uitzending. Dat is overigens geen afspraak met een eenrichtingskarakter. Dat werkt in ons voordeel als wij live uitzenden. En dat werkt in het voordeel van de BRTN of VTM als zij uitzenden. Als VTM de wedstrijd tussen België en Frankrijk uitzendt, dan blijven wij netjes aan de kant staan, tot op het ogenblik dat zij met hun live-uitzending klaar zijn. Als de BRTN bepaalde Europabekerwedstrijden live uitzendt, dan wachten de andere zenders eveneens. Verder hebben we met alle partijen afgesproken dat we elkaars beeldverbinding mogen aftappen. Stel dat wij de wedstrijd tussen Anderlecht en Club Brugge uitzenden, dan tapt VTM rechtstreeks ons signaal af. Ook het omgekeerde is het geval. Dat is echter een vrij duur procédé. Want men gaat via straal- of satellietverbinding aftappen. Daarom wordt dat procédé niet altijd toegepast. In dat geval worden opnamecassettes overhandigd. Als een wedstrijd, die door Filmnet wordt uitgezonden, afgelopen is, dan krijgen de mensen van BRTN en VTM van ons een cassette.

Er wordt dus materiaal uitgewisseld. Ik denk overigens dat in de voorliggende voorstellen daarover onduidelijkheid heerst, en soms zelfs onwaarheden gezegd worden. Wij gaan ervan uit dat we beelden ter beschikking stellen met wat in vaktermen I.S. wordt genoemd. I.S. staat voor International Sound. I.S. is dus het geluid van de ambiance van een evenement : de supporterskoren, het gejuig, het gefluit. We vinden dat de commentaarstem eigendom is van de zender. Nemen we bijvoorbeeld een voetbalwedstrijd, opgenomen door de BRTN, met commentaar van Rik De Saedeleer. Die commentaar is eigendom van de BRTN. Ik ga dus niet akkoord met het voorliggende voorstel van decreet, dat de deur openzet om, in dat geval, VTM toe te laten om de beelden én de commentaar van de BRTN over te nemen. Wij vinden dat die commentaar eigen aan de zender is.

Hetzelfde is waar wat de interviews betreft. Ik heb vernomen dat de heer Abrams van VTM daar reeds uitvoerig op gewezen heeft (cf. supra). Interviews zijn echt wel eigendom van de desbetreffende zender. Als wij bijvoorbeeld een bepaalde trainer tot een bepaalde uitspraak kunnen verleiden, dan is dat interview eigendom van ons, en niet van andere zenders. Het omgekeerde is natuurlijk evenzeer waar. Een andere afspraak uit de geldende praktijk bestaat erin dat er een redelijke vergoeding wordt betaald als bijdrage in de technische kosten. Als men dat niet zou doen, dan worden diegenen die produceren eigenlijk gestraft. We hebben het hier niet over de rechten, maar wel over de produktiekosten. Het zou bijzonder nefast zijn als de producenten beelden van een wedstrijd gratis ter beschikking zouden moeten stellen. De praktijk toont aan dat deze afspraken erg werkbaar zijn. Ik denk dat we, in een discussie met de collega's van VTM en de BRTN, het daarover – ondanks nuanceverschillen – in grote lijnen zouden eens zijn.

Ik zou het nu even over de bredere context van deze problematiek willen hebben. Met de praktijk voor ogen denk ik dat het recht op informatie helemaal niet is bedreigd – wel integendeel. Op de Belgische open netten is veel meer sport te bekijken dan in sommige ons omringende landen. Er worden sportverslagen uitgezonden in de journaals van VTM, in Goal en in Stadion, in BRTN-uitzendingen als de journaals, Ter Zake, Sportweekend, Sport op zaterdag. Als ik op zondagavond te laat thuiskom om nog naar VTM te kunnen kijken, dan kijk ik naar Sportweekend. Wel, ook dan heb ik alles gezien.

Ik vind het vreemd dat het de tweede keer is in de televisiegeschiedenis dat het recht op vrije nieuwsgaring ter sprake komt. En twee keer was dat niet onverdacht. De eerste keer was dat in 1989, toen VTM van start ging. Toen was de BRTN – toen nog : de BRT – de contracthouder. VTM schermde met allerlei hogere principes, als voorstander van de vrije nieuwsgaring. De BRT was daar toen radicaal tegen. Die discussie is dan een beetje stilgevallen, tot in 1994 over het nieuwe voetbalcontract werd onderhandeld. De BRTN greep toen plots naast het contract ... en legde prompt het probleem van de vrije nieuwsgaring opnieuw ter tafel. VTM van zijn kant was daar plots een radicale tegenstander van geworden. Dit lijkt me vreemd.

Ik heb begrepen dat de voorzitter van de Belgische Voetbalbond, dr. D'Hooghe, hier een vurig pleidooi heeft gehouden tegen beide voorstellen van decreet. Ik kan begrijpen dat u denkt dat die man voor zijn eigen winkel praat, en dat men wat hij zegt met een korreltje zout moet nemen. Ik moet hier eerlijk bekennen dat ik het regelmatig met hem oneens ben. Maar in dit geval sta ik 200 percent achter zijn woorden. Het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé is, vanuit het standpunt van de betaalnetten, een neutrale zaak. Vanuit het standpunt van de open netten is dat voorstel een schitterende zaak. Ik vind het erg onverstandig vanwege VTM om dat voorstel te verwerpen. In hun plaats zou ik dat voorstel vurig verdedigen. Want dat voorstel impliceert dat zij vanaf 1998 niets meer moeten betalen voor voetbalverslagen. Maar voor de voetbalsport zelf zijn deze voorstellen gewoon een ramp. Het doet er niet toe of men de voetbalsport nu bekijkt vanuit het standpunt van de topsport, of dat men de voetbalsport bekijkt als populaire sport, waar een breed publiek van geniet en dat door tienduizenden kinderen als hobby wordt beoefend. In beide gevallen heeft men er belang bij dat voetbal een goed produkt blijft. Op dit ogenblik heeft dat produkt het bij ons niet gemakkelijk. En ik denk dat we geen initiatieven mogen nemen die het de voetbalsport nog moeilijker maken. Of men dat nu jammer vindt of niet; in de huidige

evolutie van de voetbalsport spelen de televisiecontracten een alsmaar grotere rol in de financiële transacties binnen die sector.

De voetbalwereld richt zich gedeeltelijk ook meer en meer naar die voetbalcontracten om het voetbal draaiende te houden. En dan heb ik het zowel over de topsport als over de jeugdwerking. Ik denk dat het jammer zou zijn als de overheid maatregelen zou nemen om de ontwikkeling van het produkt voetbal aan banden te leggen. In die zin is het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé helemaal niet goed, en dan druk ik me nog voorzichtig uit. Maar ook het voorstel van de heer Denys gaat te ver. Zelfs het voorstel van de heer Denys staat toe om per speeldag over een kwartier beelden over voetbal te beschikken. Een creatieve journalist is bekwaam om met die beelden, gecombineerd met interviews en herhalingen, een aantrekkelijk produkt van dertig tot veertig minuten te maken. Ik denk dus dat er zeker over die anderhalve minuut per wedstrijd nog moet gesproken worden. Maar er zou zeker een limiet per speeldag moeten worden opgesteld. Er wordt vaak verwezen naar de vrije nieuwsgaring in het buitenland. Maar in Frankrijk gaat het over 45 seconden per evenement – dat wil zeggen : per speeldag. In Engeland gaat het over 90 seconden per speeldag. Dus ...

De heer Tuur Van Wallendael : ... de regeling is niet overal gelijk. Ik dacht dat u misschien de regeling in alle landen zou meedelen. Maar verontschuldigd me voor deze onderbreking.

De heer Wouter Vandenhaute : De ondermijning van het produkt, dat voetbal is, zou van iedereen verliezers maken. Televisiezenders zullen liever een goede prijs betalen voor een goed produkt, dan gratis iets te kunnen uitzenden wat eigenlijk weinig waarde heeft. Op dit ogenblik is de achterstand met het buitenland reeds enorm. We zijn een land met een beperkte sportcultuur, zowel wat betreft de topsport als wat betreft de populaire recreatiesport. Ik vrees dat dergelijke voorstellen onze sportcultuur nog verder zullen uithollen. De overheid zou daarentegen een aantal maatregelen moeten nemen om die sportcultuur op te krikken. Ik dank u.

d) Aanvullende toelichting door de heer Jan Huyse, programmadirecteur

De heer Jan Huyse : Ik wil nog even op de voorstellen van decreet ingaan. In het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé stellen we ons vragen over de definiëring van de exclusiviteitshouder. Wie is dat ? Het is nu reeds zo dat, wat betreft internationale sportrechten, er verschillende windows bestaan. De live-rechten kunnen aan iemand worden verkocht ; de samenvattingsrechten kunnen aan iemand worden verkocht ; er kunnen seconden en minuten voor een journaal-uitzending worden verkocht. Dat zijn drie verschillende exclusiviteiten. Wie zou men, in zo'n geval, aanduiden als exclusiviteitshouder ? Wie moet de beelden ter beschikking stellen ? Hoe moet dat worden georganiseerd ?

Een ander probleem is de vooropgestelde maximumduur van drie minuten. Dat is niet echt realistisch : een journaal-item duurt gemiddeld anderhalve minuut. Ook wil ik hier beklemtonen dat we van mening zijn dat de exclusiviteitshouder – bij voorkeur diegene die de live-uitzending verzorgt – de enige is die een opname kan of mag maken. Ik zou willen voorstellen om de bepaling in het voorliggende voorstel van decreet om te draaien. En om de exclusiviteitshouder te verplichten om de beelden ter beschikking te stellen binnen een welbepaalde tijdsduur. Er blijven nog vragen inzake het logo.

Waar moet dat in het beeld worden ingepast ? En hoelang moet dat logo worden getoond ?

We stellen ook voor om in het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé, waar over journaals wordt gesproken, te spreken over regelmatig geprogrammeerde journaals. Stel bijvoorbeeld dat zwemmer Frederic De Burggraeve het wereldrecord op de 100 meter schoolslag wil behalen. Zo'n wedstrijd duurt amper een minuut. VTM en BRTN zouden een extra-journaal kunnen uitzenden, één minuut nadat de wedstrijd is gezwommen, en de volledige wedstrijd uitzenden. Daardoor zou het exclusiviteitsrecht volledig worden withheld. Bij de toelichting van hetzelfde voorstel vonden we het eigenaardig dat de actualiteit tijdens het weekend 48 uren duurt, en tijdens de week 24 uur. Ik begrijp dat niet goed. Als we bijvoorbeeld, naar analogie, op zondagavond naar de radio luisteren, dan merken we dat men dan toch ook niet meer uitgebreid het nieuws van vrijdagavond herhaalt.

Tot slot hebben we ook nog wat vragen bij de territoriale draagwijdte van de voorstellen, en dat in twee richtingen. Ten eerste, zoals het voorstel er nu ligt, zou het alleen voor Vlaanderen gelden. Een zender zou dus opnames kunnen maken bij Club Brugge-Standard, maar in het omgekeerde geval niet meer. Ook bij Anderlecht zouden er geen opnames kunnen gemaakt worden. De andere vraag die we hebben is : wat ga je doen met internationale organisatoren, internationale rechthouders, bijvoorbeeld mensen van de Champions League, die een wedstrijd organiseren in Gent of in Brugge, en die eigen wetten en eigen regels hebben in verband met hun rechten en hoe ze die verdelen.

De heer André Denys : Dat is hetzelfde met de dopingcontrole. We hebben daarover een discussie gehad met het ECC. We hebben een eigen Vlaamse dopingwet die verschillend is van de Waalse. Dit heeft onder meer geleid tot een conflict bij het ECC-tornooi : de organisatoren wilden zich niet onderwerpen aan de Vlaamse dopingwet.

De heer Jan Huyse : Ik zou daar dan wel iets aan willen toevoegen. Je loopt daar dan wel het risico dat een aantal grote rechthouders misschien twee keer gaan nadenken vooraleer ze nog een grote organisatie in Vlaanderen willen hebben.

De heer Tuur Van Wallendael : Niet alleen in Vlaanderen. Ook in alle andere landen zullen ze zich naar de wetgeving van dat land moeten plooien. Dat lijkt me toch nogal logisch.

De heer Jan Huyse : In een land dat niet rijk is aan grote evenementen weet ik niet of dit wenselijk is. Het is voor België of voor Vlaanderen al moeilijk om grote evenementen naar hier te halen. Zo leg je die drempel alleen nog maar hoger

De heer Wouter Vandenhaute : Kijk, wat jullie nu eigenlijk in dit decreet zeggen en waar het eigenlijk op neerkomt, dat is dat al het geld dat televisiezenders voor voetbal geven, dat wij daar paal en perk moeten aan stellen, en dit net op een moment dat er elders in Europa juist het omgekeerde gebeurt. Wij kunnen ons ook niet afschermen van Europa. Dat is het uitgangspunt van onze stelling : de vrije nieuwsgaring is helemaal niet in het gedrang op dit ogenblik. Er is ook geen enkele reden – vanuit televisiestandpunt – om aan te nemen dat dat de komende jaren wel zo zou zijn. De vraag is dan de volgende. We hebben al het enorme nadeel van het kleine territorium. Met 6 miljoen mensen is het nu eenmaal minder gemakkelijk dan in een land van 60 miljoen mensen. Ons voetbal heeft het al zo moeilijk in vergelijking met grotere landen. Nu gaan wij, net op het moment dat overal in Europa

die televisiegelden alsmaar belangrijker worden, zeggen dat we het anders gaan doen.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Vandenhaute, zelfs indien u maar 1 frank zou betalen, raakt dat onze koude kleren niet. Het gaat over de informatie.

De heer Wouter Vandenhaute : Akkoord, maar uit jullie woorden kan ik dus opmaken dat jullie het recht op informatie belangrijker vinden dan de sportcultuur.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik denk dat wel, ja. Bovendien staan we daar niet alleen in.

De heer Wouter Vandenhaute : Dan verschillen we daar van mening.

De voorzitter : We kunnen misschien eerst de heer Huyse zijn uiteenzetting laten beëindigen.

De heer Jan Huyse : Ik was feitelijk reeds klaar.

e) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Vandenhaute, het voorbeeld met uw trainer vond ik wel mooi. U hebt een interview met die trainer; u ontlokt hem een uitspraak, en dat is dan uw eigendom. Dat is zeer mooi. Dat betekent dus ook dat u kan verbieden dat dat de volgende dag in de krant verschijnt.

De heer Wouter Vandenhaute : Als Humo morgen een interview maakt met Tuur Van Wallendael – ik geef maar een voorbeeld – is dat interview eigendom van Humo. Als andere bladen daar de volgende dag uit willen citeren, is dat geen enkel probleem, maar Dag Allemaal kan niet zomaar dat interview overnemen en afdrukken.

De heer Tuur Van Wallendael : Natuurlijk, maar hier gaat het juist over het citaatrecht van drie minuten. U zou juist moeten blij zijn dat uw geruchtmakend interview veel weerklank vindt. Dat is goede reclame voor uw zender.

De heer Wouter Vandenhaute : Wij hebben ook aangegeven dat we daar geen enkel bezwaar tegen hebben.

De heer Tuur Van Wallendael : Neen, u hebt juist het omgekeerde gezegd. Ik heb het letterlijk opgeschreven. U hebt gezegd : als ik uitspraken ontlok aan een trainer, dan is dat van mij. Dat is misschien wel van u, maar ik begrijp uw weerstand niet wanneer anderen delen uit dat interview willen gebruiken. U zou juist blij moeten zijn dat ze dat willen doen, dat de mensen zeggen : Filmnet heeft dat toch weer knap gedaan.

De heer Jan Huyse : Ik zou daar toch één kanttekening willen bij maken. Hoe lang duurt het gemiddelde interview dat op televisiejournals wordt uitgezonden ? Wellicht nooit langer dan anderhalve minuut.

De heer Tuur Van Wallendael : Het gaat over de lengte nu ?

De heer Jan Huyse : Dat is daar al één element van.

De heer Tuur Van Wallendael : De lengte ?

De heer Jan Huyse : Ja.

De heer Tuur Van Wallendael : Het voorstel van de heer Denys is dan wel aanvaardbaar ?

De heer Jan Huyse : Neen, toch niet.

De heer Tuur Van Wallendael : Excuseer, ik dacht dat ik dit uit uw woorden kon afleiden.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik zou toch ook een tweede punt willen aanstippen. Mijnheer Vandenhaute, met hetgeen u zegt impliceert u eigenlijk dat de heer Decaluwé en ikzelf dit schrijven in opdracht van de BRTN, en dat dit toch een zeer eigenaardig ogenblik is. Op een bepaald ogenblik is het reeds aan de orde geweest en was het in het voordeel van VTM, nu is het in het voordeel van de BRTN. U hebt natuurlijk gelijk. Wij staan inderdaad in loondienst van de BRTN. Wij worden regelmatig omgekocht ...

Ik wil u echter het volgende in overweging geven. Het gaat over een onderwerp dat u zelf hebt aangebracht. Gedurende de jongste tien jaar is er met die prijzen toch wel iets aan de hand. Die sommen die ik nu lees, dat heb ik nog nooit gehoord. Het zou dus toch wel kunnen dat die exclusiviteit zo'n enorme ontwikkeling heeft genomen. Dat is het nieuwe, en dat is dus ook de reden voor ons optreden, naast het feit dat we worden omgekocht door de BRTN.

Ten slotte is het zo dat die 10.000 kinderen van de Voetbalbond op mijn heupen beginnen te werken. Ik heb hier expliciet aan dr. D'Hooghe gevraagd wat hij met dat geld doet. Hij krijgt 300 miljoen frank. Er komt 100 miljoen frank van u, 100 miljoen van de RTBF en 100 miljoen van VTM. Dertig percent van dit bedrag houden ze voor zichzelf. Dr. D'Hooghe zegt heel fier dat ze daar een nieuw gebouw mee hebben gezet. Ik vind dat schitterend. Ze gebruiken dat gebouw waarschijnlijk om de jonge voetballertjes in op te leiden. Zeventig percent wordt verdeeld, maar onder wie ? Weet u dat, mijnheer Vandenhaute ? Wij hebben het hem gevraagd, vandaar dat we het weten. Er is een dubbele verdeling : één gaat naar de ploegen van eerste afdeling en een andere naar de liga, met iets minder voor de liga. Hoe zit het dan met al die andere duizenden kleine kindjes ?

De heer André Denys : Voor alle duidelijkheid misschien toch eerst een bedenking. Er is een verschil tussen het voorstel van de heren Van Wallendael en Decaluwé en mijn voorstel. Er is niet alleen een verschil in tekst, maar ook een verschil in invalshoek. We hebben dat bekeken vanuit een evenwicht tussen enerzijds het eigendomsrecht van de organisator en anderzijds de bekommernis om toe te laten dat er geen kijkers worden uitgesloten. Dat betekent vrije nieuwsinformatie, maar ook dat alle zenders gebruik zouden kunnen maken van dat recht.

Mijnheer Vandenhaute, ik moet u ook zeggen dat wij wél gevoelig zijn voor de kindjes. Wij houden dus ook terdege rekening met het sportelement, ook zeker na het arrest-Bosman. Ons algemeen belang is dus iets ruimer dan het algemeen belang zoals de heer Van Wallendael het ziet. Wij hebben dus een andere invalshoek.

Wij pleiten desalniettemin toch ook voor het creëren van een kader. Eigenlijk zijn we tevreden dat deze voorstellen van decreet in alle sereniteit kunnen worden behandeld, buiten die twee periodes waarnaar de heer Vandenhaute heeft verwezen. Er was de affaire bij Gent-Gent, toen de BRTN verbood dat VTM daar een uitzending over gaf. Daarna was er de affaire met het voetbalcontract. We zijn dus eigenlijk tevreden dat het daarbuiten valt. Dat we vandaag die zaak bespreken, los van het emotionele aspect.

U zegt dat er vandaag eigenlijk geen probleem is. Het is mogelijk dat er vandaag geen probleem is, maar ik stel toch vast dat er op dit ogenblik in het buitenland wel problemen zijn. Vandaag is er in Nederland de oprichting van een sport-

zender waarbij fenomenale bedragen worden betaald. Hierbij kan men dan eigenlijk zeggen : de exclusiviteit gaat niet alleen naar de live-uitzending, maar gaat ook naar de verslaggeving. Ik kan ook een ander voorbeeld geven dat ik reeds eerder heb geciteerd. Het gaat hier over de bokswedstrijd tussen Mike Tyson en Frank Bruno. We hebben daar geen verslag van kunnen zien.

Ik ben het ermee eens dat het momenteel in het voetbal op een correcte wijze gebeurt. Er is mijns inziens echter een sterke evolutie aan de gang. Er wordt meer en meer gesproken over het oprichten van een profliga. De druk naar meer geld is groter dan ooit. Wij vrezen dan ook dat in de toekomst men wel eens veel meer dan 300 miljoen frank op tafel zal willen leggen om exclusiviteit te krijgen, niet alleen voor live-uitzendingen, maar ook exclusiviteit voor de verslaggeving. We denken dat we dan in een situatie terechtkomen waar wél bepaalde kijkers zouden kunnen worden uitgesloten van verslaggeving.

Mijnheer Vandenhaute, u kent de voetbalmarkt blijkbaar goed. Mijn vraag aan u is of deze evolutie ook in ons land mogelijk is. Ten tweede zou ik daar het volgende willen aan toevoegen. Met ons VLD-voorstel zien we deze problematiek niet als een strijd tussen de BRTN en VTM. We maken dus geen voorstel om een bepaald open net te bevoordelen. Of het nu openbaar of commercieel is, wat ons betreft heeft dat geen belang. We maken wel een onderscheid voor de betaalzender. We zijn natuurlijk niet tegen een betaalzender, maar het is wel zo dat een betaalzender zich richt tot een beperkt gedeelte van het publiek. We zouden niet graag zien dat de exclusiviteit zo ver gaat dat naast live – waar we het over eens zijn – ook nog verslaggeving onder de vorm van exclusiviteit wordt toegekend aan een betaalzender. Dat is dus eigenlijk onze vrees. Vandaar dat we vragen of er geen kader moet worden gecreëerd. We zijn nog voorzichtig ; we vragen slechts een beperkt kader. Dat is dus eigenlijk de aanleiding.

U zegt dat u toestaat dat vandaag bijvoorbeeld van de vrijdagavondwedstrijden 8 minuten wordt gegeven aan de BRTN en aan VTM. Gebeurt dat gratis, of moet daar voor worden betaald ? Beschouwt u die 8 minuten als normaal, dat u dat buiten het exclusiviteitscontract houdt, of hebt u gezegd dat er alleen maar een vergoeding moet worden betaald in de produktie-aanmaakkosten ? Hoe zit het nu juist met die 8 minuten ? Ik zou graag weten hoe dit juist in de praktijk in elkaar zit.

Ik heb het discours van de heer Peeters in verband met het evenementenbesluit niet volledig kunnen volgen. Ik was iets te laat. Ik weet niet wat de juiste toonaard was van zijn uiteenzetting. Maar ik vind wel dat het evenementenbesluit moet worden herbekeken. Ik vind dat het toch wel voor een stukje buiten de context van de vrije nieuwsgaring moet worden gehouden. Het heeft er enerzijds wel mee te maken, maar persoonlijk ben ik ertegen dat men het evenementenbesluit nog zou uitbreiden met evenementen. Dan gaan we te veel in de zin dat we een regelgeving à la carte maken, naar activiteiten, naar evenementen. Daar ben ik tegen. Ik vind dat een regelgeving algemeen moet zijn, neutraal naar zenders.

De heer Michel Doomst : Mijn eerste vraag gaat over de opmerkingen rond de artikelen 77 en 66 van de gecoördineerde mediadecreetgeving, waarvan u oordeelt dat ze discriminerend zijn ten opzichte van betaalomroepen. Ik begrijp uw standpunt. Geeft u echter ook niet toe dat het vanuit het standpunt van de overheid logischer is dat zij een andere houding aanneemt ten opzichte van open-netzenders dan ten opzichte van betaalomroepen ? Hoe kan u garanderen dat Jan

modaal op een bepaald moment niet financieel zal moeten passen ? U zegt dat het nu nog niet moet, maar wie zegt – met het opbod dat nu speelt – dat het in de toekomst niet zo zal zijn ? U moet toch toegeven dat de kijker voor u in de eerste plaats een betalende consument is, en maar in de tweede plaats een kijker is die recht heeft op informatie.

Mijn tweede opmerking hangt hiermee samen. De heer Van Miert heeft hier heel kort als politicus gesproken. Hij heeft gezegd dat ook op Europees vlak informatie die puur op commerciële basis wordt geproduceerd anders moet worden beoordeeld dan informatie via een openbare omroep. Erkent u niet dat er toch andere criteria moeten zijn dan bij u informatie als pure business ?

Dan heb ik ook nog een slotvraag. Ik hoor in uw pleidooi dat u zegt dat afspraken voldoende zijn. Mijnheer Vandenhautte heeft ook gezegd dat als die afspraken niet worden gehouden, ze ook geen zin hebben. Ziet u daar ook geen tegenpraak in ? Hoor ik daar ook niet wat twijfel omtrent enkel een gedragscode ? Denkt u dat met een *modus vivendi* alles kan worden opgelost ? Is het toch niet zo dat er een zekere basiswetgeving door de overheid noodzakelijk is ?

De heer Hugo Van Rompaey : Ik heb bijzonder gewaardeerd dat mr. Peeters begonnen is met een pleidooi voor het belang van het parlementair debat. Dat is een beetje een anomalie wanneer we dan daarna het verwijt zouden krijgen dat we bezig zijn met voorstellen die totaal onnuttig zijn of voorstellen die totaal niet op hun plaats zijn.

Mijnheer Peeters heeft gezegd dat men er kan inkomen dat voor zeer belangrijke gebeurtenissen een regeling wordt getroffen die als effect heeft dat deze gebeurtenissen in het bereik van iedereen komen, in het kader van het recht op informatie. Het grote probleem is natuurlijk te definiëren wat een belangrijke gebeurtenis is. Ik ken heel veel mensen die voetbal maar niks vinden, terwijl er ook onder ons zijn die als het ware hun leven zouden willen geven voor deze sport, of voor bepaalde clubs. Dat is een serieus probleem. Ik vind het verkeerd dat men zegt dat het voorliggende voorstel niet op zijn plaats is. Ik vind dat we toch wel dicht bij elkaar komen als we het hebben over dat punt : wat is een belangrijke gebeurtenis ? Daaraan gekoppeld is er dan de kwestie van recht op informatie. Ofwel schiet u de lijst van de evenementen af, maar welk ander concreet voorstel hebt u dan om tegemoet te komen aan die bezorgdheid, die ook onze bezorgdheid is ?

Een tweede punt dan. Mijnheer Vandenhautte, u hebt gezegd dat ook de televisiestations graag betalen voor een kwaliteitsprodukt. Ik heb de indruk dat u dat in uw benadering exclusief bekijkt door de bril en het belang van het zendstation, van de televisie maatschappij, maar misschien iets minder vanuit de kijker die belangstelling heeft voor wat deze televisiestations brengen. Ik kan u een voorbeeld geven van de reacties die bij het grote publiek losgekomen zijn omwille van het conflict met Eurosport en het feit dat in Vlaanderen Eurosport voor een tijdje van het scherm is. Dit wijst erop dat de grote massa, met inbegrip van de minder begoede massa, toch wel aanvoelt dat het bijna een fundamenteel recht is om evenementen, onder meer in de sportieve wereld, inderdaad in hun bereik te houden. Als u het een beetje door een sociale bril bekijkt, dan moet u zeggen dat het niet denkbeeldig is dat men voor allerhande dingen een supplementaire prijs zou gaan aanrekenen. Vooral de sportwereld is daar een heel mooi voorbeeldje van.

Dan een derde punt : de afspraken op het terrein. Ik moet u zeggen dat het op de toeschouwer overkomt alsof men van het ene uiterste in het andere valt. We stellen heel concreet

vast dat bijvoorbeeld de samenwerking tussen de BRTN en VTM op een bepaald ogenblik bijzonder positief en constructief is. Men kan er echter niet naast kijken dat het soms ook tot zeer verhitte toestanden komt, waarbij wij dan het gevoel hebben dat in sommige gevallen de kijker daarvan het slachtoffer wordt. Is het uw stelling dat de goegemeente dan alleen maar het volle vertrouwen moet stellen in die spontane afspraken die er op het terrein zijn ? Verwerpt u dan over de ganse lijn enig regelend optreden vanwege de overheid ? Of is er volgens u toch een taak weggelegd voor de overheid, op de eerste plaats voor het democratisch parlement ?

Mr. Patrick Peeters : Mijnheer Denys, u stelde met betrekking tot het evenementenbesluit dat dit moet worden herbekeken, maar u pleit toch voor een zeker onderscheid tussen de problematiek van de evenementenregeling enerzijds en news access anderzijds. Wat het eerste punt betreft, zijn we het roerend met elkaar eens. Het evenementenbesluit, zoals het thans bestaat, is inderdaad dringend aan herziening toe. Het werkt niet. Het kan niet werken, zeker niet zoals het thans bestaat. Overigens, als men de lijst bekijkt die jaarlijks wordt opgemaakt, stelt men inderdaad vast dat die zeer ruim is.

En dan kom ik tot uw tweede vraag : heeft dit wel met news access te maken ? Ik denk dat het onvermijdelijk en onlosmakelijk met news access te maken heeft. Precies omdat de evenementenregeling ertoe strekt om exclusieve rechten uit te sluiten. Het sluit de exclusieve rechten uit, vermits je als betaaltelevisie geen rechten kunt verwerven die voor de BRTN en VTM het recht op gelijktijdige uitzending uitsluiten. Met andere woorden, Filmnet kan exclusieve rechten voor de pay television window verkrijgen en daar geldt voor neerleggen om die rechten te verkrijgen, als dat betekent dat de BRTN en/of VTM – het is allemaal niet zo duidelijk – niet het recht hebben om het gelijktijdig met de uitzending door Filmnet ook op open scherm te brengen. Dus, news access aan de ene kant en evenementen aan de andere kant kun je niet van elkaar losmaken. Het is perfect mogelijk dat men exclusieve rechten erkent en onderkent en dat daar het recht van het publiek tegenover staat om via een recht van vrije nieuwsgaring, maar met eerbiediging van de rechten van de exclusiviteitshouder, ook kennis te krijgen van het evenement.

Wat het eerste betreft, ben ik het dus met u eens. Het evenementenbesluit moet worden herbekeken. Het werkt trouwens niet in de praktijk. Er wordt geen uitvoering aan gegeven, omdat men weet dat het niet werkt. Ten tweede denk ik dat het onlosmakelijk met news access is verbonden.

Mijnheer Doomst, u stelt, vooral in verband met mijn opmerkingen inzake artikel 66 en 77 van de mediadecreetgeving, de vraag of het toch niet rechtmatig is dat de overheid een andere houding zou aannemen en een andere regelgeving zou opleggen aan betaaltelevisie dan aan open televisie. Ik ben het daar volledig mee eens. Inderdaad, in de mate dat het gaat om objectief verschillende situaties, is het perfect denkbaar vanuit de grondwettelijke gelijkheid dat er een verschillende regelgeving wordt uitgeschreven. Maar die verschillende regelgeving is discriminerend, wanneer het oogmerk dat wordt nagestreefd, niet rechtmatig is. Ik geef u het voorbeeld van de rechtstreekse uitzending. Ik kan me voorstellen dat de overheid een zekere prioriteit verleent aan open televisie boven betaaltelevisie als maatschappelijk fenomeen. Ik kan daar perfect inkomen. Maar dan vraag ik me wel af, getoetst aan dat doel van de overheid, waarom in godsnaam in theorie – want het is grotendeels theorie, vandaar ook dat ik ervoor pleit dat het weer zou worden geschrapt – aan betaaltelevisie

principieel het verbod van rechtstreekse uitzending wordt opgelegd. Ik zie echt niet goed in, zelfs rekening houdend met een objectief verschillende situatie, welk rechtmatig doel de overheid kan nastreven door dat recht van rechtstreekse uitzending aan Filmnet te onttrekken. Trouwens, in de praktijk is het zo dat er wat dat betreft een perfecte *modus vivendi* is. Ik onderstreep het nogmaals : Filmnet geeft maandelijks een lijst van voorgenomen rechtstreekse uitzendingen aan de bevoegde minister, die daar akte van neemt. Maar ik pleit ervoor dat dit soort bepalingen, waarvoor men in de praktijk noodgedwongen regelingen moet vinden, uit die regelgeving zouden worden gelicht. Ze zijn volstrekt dysfunctioneel en ongrondwettig.

Mijnheer Van Rompaey, u sprak van een mogelijke anomalie tussen enerzijds mijn pleidooi voor een parlementair debat en anderzijds de indruk die kon ontstaan, dat we de voorliggende voorstellen van decreet niets waard vinden. We onderkennen dat er een spanning bestaat en dat men een juist evenwicht moet trachten te vinden tussen de rechten van de exclusieve-rechtenhouders aan de ene kant – let op, ook die rechten hebben een maatschappelijke waarde – en het recht van vrije nieuwsgaring aan de andere kant. Het komt erop aan dat evenwicht juist te leggen. We hebben sterk de indruk, zeker wat het voorstel van de heer Van Wallendael betreft, dat daar het evenwicht niet kan worden gevonden en dat men integendeel, gebruik makend van, of om me meer gekleurd uit te drukken, onder het mom van de vrijheid van nieuwsgaring, meer beperkingen legt op de rechten van de exclusieve-rechtenhouder dan redelijkerwijze wordt verantwoord door het nagestreefde doel.

Mijnheer Van Rompaey, ik ben het anderzijds wel volledig met u eens dat, even terugkomend op de evenementenregeling, er alle reden toe bestaat om die lijst grondig te herbekijken. En dan rijst de vraag : wat is een evenement ? Wat maakt een evenement zo evenement dat het kan en moet primeren, volgens de huidige maatschappelijk geldende opvattingen, op de rechten van exclusieve-rechtenhouders ? Ik heb hierover nog met Wouter Vandenhoute van gedachten gewisseld. In de sportwereld blijkt dat soort evenementen, wat Vlaanderen betreft althans, vrij beperkt. Hij denkt bijvoorbeeld aan de Ronde van Vlaanderen en aan de Belgische bekerfinale voetbal. Tot daar wat het sportgebeuren betreft, maar ik heb begrepen dat de voorstellen ruimer zijn dan alleen het sportgebeuren. Maar wat die wereld betreft, lijken dat evenementen die kunnen worden overwogen. Maar eens te meer gaat het ook hier om de vraag : zijn die evenementen zo evenement dat ze inderdaad toelaten om effectief alle exclusieve rechten uit te sluiten ? Want daar komt het op neer.

De heer Jan Huyse : Ik wens eerst te antwoorden op één van de vragen van de heer Denys, namelijk welke regeling hebben we nu met VTM in verband met onze voetbalbeelden ? Het is zo dat we hen die beelden gratis ter beschikking stellen. VTM betaalt alleen een kleine vergoeding voor het ter beschikking stellen van een commentaarpositie ter plaatse op het voetbalveld. Dat is de gewoonte tussen televisiestations en dat is gewoon wat die commentaarpositie kost. Ik denk dat het om twintigduizend frank per wedstrijd gaat. Dat gebeurt gewoon vice versa tussen de verschillende omroepen.

Ik wil nog aanstippen dat, wat het Belgische basket- en volleybal betreft, we de beelden gratis ter beschikking stellen aan de BRTN, VTM en de regionale omroepen. Ik denk dat we de enige zijn die dat doen. Iedereen kan die beelden bij ons krijgen en we krijgen ook regelmatig de vraag of we die beelden aan andere zenders willen afstaan.

In verband met de billijke vergoeding wens ik voor het goede begrip nog toe te lichten dat in het maken van een kopie van de uitzending heel wat geld kruipt. We praten over machines die in aanschaf één tot twee miljoen frank kosten, over tapes voor die kopieën die van drie-, vierhonderd frank tot soms tweeduizend frank kosten. Het is dus niet meer dan normaal dat men een soort billijke vergoeding voor de technische onkosten vraagt.

De heer Wouter Vandenhaute : Ik zou me er in de eerste plaats voor willen verontschuldigen dat ik een minzaam en integer man als Tuur Van Wallendael boos heb gekregen. Voor ik daar in detail op inga, zou ik voor alle duidelijkheid willen schetsen dat we, als we het puur vanuit ons eigen belang bekijken, als ik hier puur praat als Wouter Vandenhaute van Supersport, en alleen van Supersport, ook met het voorstel van de heer Van Wallendael kunnen leven. Om de eenvoudige reden dat we nu al aanbieden wat hij in zijn decreet stelt, zoals de heer Huyse daarnet nog duidelijk heeft gemaakt. We zijn helemaal niet van plan om daar in de toekomst verandering in te brengen.

Waarom ben ik dan toch zo fel gekant tegen het voorstel van de heer Van Wallendael ? In de eerste plaats vind ik wel degelijk, mijnheer Van Wallendael, als ik dat lees als man van de praktijk, dat dit op maat van de BRTN is geschreven. Ik zal twee eenvoudige voorbeelden geven. Het op het eerste gezicht subtiele verschil tussen eigen opnames en ter beschikking gestelde beelden, waarvoor een aparte regeling geldt, ontgaat me in het kader van de vrije nieuwsgaring compleet. Ik begrijp dat echter heel goed, als ik het als praktijkman bekijk. Hoe lees ik dat ? Eigen opnames mogen onmiddellijk worden gebruikt. Voor ter beschikking gestelde beelden moet worden gewacht, tot degene die de beelden heeft geschoten, klaar is. Ik vertaal dat met een eenvoudig voorbeeld : Anderlecht-Club Brugge. De openbare omroep, die niet de rechthouder is, kan zonder probleem eigen opnames komen maken en kan die beelden meteen uitzenden. De Ronde van Vlaanderen : de openbare omroep kan daar om veiligheidsredenen als enige filmen, dus de commerciële omroep krijgt beelden ter beschikking gesteld van de openbare omroep, maar moet dus wachten tot de openbare omroep daarmee klaar is.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat onderscheid wordt nochtans ook internationaal gemaakt.

De heer Wouter Vandenhaute : Een tweede voorbeeld, dat de heer Huyse al heeft aangehaald, is het verschil tussen actualiteit : in de week 24 uur en in het weekend 48 uur. Als ik dat vanuit de praktijk bekijk, kan ik daar alleen uit afleiden : waarom zou dat in godsnaam zijn ? Om die vrijdagavondwedstrijden toch nog in Sportweekend te krijgen.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat is zo. En omgekeerd ook natuurlijk.

De heer Wouter Vandenhaute : Als ik daarstraks de verdediging van de Voetbalbond op mij heb genomen, ben ik ook begonnen met te zeggen dat ik het over een aantal zaken met de bondsvoorzitter oneens ben. Ik kan u volgen als u zegt dat u stilaan boos wordt om die tienduizenden kinderen die nog altijd worden gebruikt. Ik vind dat namelijk wel zeer belangrijk als sportliefhebber en als sportman in hart en nieren. Ik zei daarstraks al dat we zo'n arme sportcultuur hebben in vergelijking met de meeste andere landen. Ik denk dat de overheid juist wel voetbal, wat eigenlijk onze meest populaire sport is, zou moeten ondersteunen. Dan is mijn vraag : kunnen jullie op dat vlak niet regelend optreden ? Ik ga ervan uit dat, als je morgen het voetbal zijn televisiegelden ontnemt,

het gedaan is. Kunnen jullie niet op de een of andere manier regelend optreden dat een deel van dat televisiegeld inderdaad naar jeugdwerking vloeit ? Ik zou de eerste zijn om jullie, wat dat betreft, een aantal interessante suggesties aan de hand te doen. Ik ben het met u eens dat het nu op het gebied van de Voetbalbond vaak gebrekkig verloopt en dat daar heel veel bedenkingen bij te maken zijn. Maar ik vind wel dat men met wat er nu voorligt, het kind met het badwater weggooit.

Ik zou dan nog even willen doorgaan op de opmerkingen van de heer Denys. Jullie vrezen dat het opbieden enorme proporties zal gaan aannemen. Ik zeg u : de grootste verdediging daartegen is ons beperkte territoriale gebied ; de kans dat hier aan waanzinnig opbod wordt gedaan, is quasi uitgesloten, om de eenvoudige reden dat we gewoon met veel te weinig zijn. De markt is veel te klein om gekke bedragen te bieden. Dat merken we nu al in gesprekken met collega's uit de televisiewereld. Want we zijn daar uiteraard ook mee bezig : wat na 1998 ? In de voetbalwereld bestaat de vrees dat de achterstand met de andere Europese landen alleen nog maar groter zal worden, zelfs zonder wat hier nu voorligt. Ik denk dat het op dit ogenblik eigenlijk niet nodig is en zelfs zeer nadelig is om regelgeving toe te passen.

U geeft het voorbeeld van Tyson. Kijk, daar staan wij, Vlamingen, met z'n allen compleet machteloos tegenover. Dan mogen jullie om het even welke regelgeving goedkeuren. Als Don King zegt : die beelden van Tyson geef ik niet aan Vlaanderen, dan komen we niet aan die beelden. Dat hebben we nu zelf gemerkt. Zelfs wij, die altijd worden beschouwd als het betaalnet met zijn vele geld, konden Tyson ook niet betalen. Want wat dat betreft, zijn wij als Supersport ook maar een kleine garnaal in dat grote gevecht van de betaalnetten.

Ik denk dat we door ons kleine territorium al zodanig zijn benadeeld dat het zeer onverstandig zou zijn om die achterstand nog groter te maken. Ik wil u voor een stuk volgen in de behoefte aan regelgeving, maar als er regelgeving moet komen, dan denk ik dat dit op het Europese vlak moet gebeuren, zodanig dat onze achterstand niet nog groter wordt. Als we daar hier in Vlaanderen mee beginnen, zijn we naïef.

Als ik praat over afspraken, praat ik duidelijk over operationele afspraken, over daadwerkelijke samenwerking op het terrein. Ik denk dat het zeer moeilijk is om een aantal dingen vast te leggen. Ik denk dat het kan, samen met televisiemensen. En dan zou ik voorstellen om met televisiemensen over de verschillende zenders heen te praten. Dan is de garantie op serene voorstellen ook al veel groter. Ik denk dat men hooguit zal kunnen komen tot een aantal grote lijnen. Dat zijn volgens mij de lijnen die we daarstraks al een beetje hebben toegepast. Bijvoorbeeld voorrang voor degene die het live-evenement heeft, bijvoorbeeld ter beschikking stellen, want dat doen we nu al in de praktijk, als onze wedstrijd is afgelopen. VTM stuurt vaak geen eigen cameraploeg en neemt gewoon onze cameraploeg, die daar toch is. Nu, ik denk dat er vanuit de televisiewereld zeker geen angst bestaat. We willen dat zeker niet voor ons houden. Ik denk dat we wat dat betreft zeker zullen willen nadenken over een aantal afspraken, maar ik vrees dat we niet zullen komen tot veel meer dan een paar grote lijnen. Daarom heb ik problemen met een heleboel dingen die in het voorstel van de heer Van Wallendaal staan. Omdat ze nu dusdanig worden omschreven dat ik als man van de praktijk al bijna aan het nadenken ben van : dit kan zo worden omzeild en daar zit dat achterpoortje. Het is nu eenmaal enorm moeilijk. Wij, Belgen, zijn daar ook zeer creatief in, als er dingen in wet worden gegoten. Het eerste wat wij vervolgens doen, is kijken hoe we dat kunnen omzeilen.

Wat de vrees voor het afschermen van het produkt voetbal betreft. Het is zo dat wat de betaalzenders nu brengen, overal in Europa, en dan is dat weer dat verhaal dat hier al een paar keer is verteld van die verschillende vensters. De betaalzenders hebben helemaal niets afgenomen. Die live-competitiematchen zijn vroeger nooit op televisie geweest, om de eenvoudige reden dat de voetbalbonden nooit zullen toestaan dat wedstrijden live op een open net gaan, want dan jagen ze alle mensen uit het stadion weg. Wat dat betreft, waren de betaalzenders een goed compromis voor de voetbalwereld. Ze kunnen televisiegeld innen en tegelijk het stadionbezoek interessant houden voor het publiek.

8. Herman Schueremans, concertorganisator²

a) Uiteenzetting door de spreker

De heer Herman Schueremans : Mijnheer de voorzitter, geachte dames en heren geïnteresseerde parlementsleden, om te beginnen wil ik signaleren dat de concertorganisatoren het betrekken van concerten bij het gebeuren ervaren als een middel om de vrije nieuwsgaring niet te doen lijken op de vervelende strijd tussen de BRTN en de VTM over voetbalcontracten en andere sportevenementen.

Mijn standpunt is heel duidelijk. Als organisator en democraat ben ik voorstander van de vrije nieuwsgaring. We hoeven geen inkomsten te innen door de ene tegen de andere uit te spelen, zoals in het voetbal gebeurt. Onze business is gezond. Ik begrijp dat sommige variété-evenementen wel die weg willen inslaan, maar betreur dit. Non-events blijven non-events, ook als ze integraal of gedeeltelijk op televisie worden uitgezonden. Het gaat in dat geval om commerciële exploitaties.

De vrije nieuwsgaring moet absoluut mogelijk zijn. Wel dient men rekening te houden met twee belangrijke elementen. Ten eerste is er het recht van de artiest of auteur, en ten tweede het veiligheidsaspect. Het auteursrecht is iets waarover een organisator in geen enkel contract dat hij met een internationale artiest van enige omvang tekent, zelf kan beslissen. De artiest vraagt om het te regelen met de promotieverantwoordelijke van zijn platenfirma in dit land.

² Paul Ambach, verontschuldigd (cf. noot 1), bezorgde de Commissie volgende tekst :

'Men kan moeilijk de organisator van concerten of evenementen verplichten om vrije toegang te verlenen aan de pers of, om meer specifiek te zijn, televisiezenders vrij te laten opnemen, al is het maar 3 minuten, zonder toelating van de artiesten – cf. internationale auteursrechten. Men kan dit ook moeilijk bestempelen als vrije nieuwsgaring omdat concerten en evenementen volgens ons geen nieuws zijn, maar wel een sociale happening. Moest er iets voorvallen tijdens het concert – ongeval, brand – dan kan men wel spreken over nieuws. Indien wij gratis tickets ter beschikking stellen van de pers – geschreven pers, radio, televisie – kunnen wij ons aan 500 aanvragen maal 2 tickets of 1.000 tickets verwachten indien het een groot concert betreft. Ter info : de meeste contracten beperken het aantal vrijkaarten tot 20 voor de media.

Wij herhalen onze positie : geen vrije opnamen – zelfs niet voor 90 seconden – zonder toestemming van de optredende artiest en organisator'.

De muziek is het intellectueel, artistiek en commercieel handelsmerk van de artiest. Ik begrijp dat deze bezorgd is over een slechte weergave van een stuk van zijn optreden. Het gaat hem dan niet om wat de journalisten zeggen, maar louter om hoe hij klinkt. Daarom moet hij het televisiemedium de toestemming geven en zelfs verplichten om het geluid rechtstreeks van de mengtafel af te tappen, zodat show, klank en geluid zo getrouw mogelijk worden weergegeven.

Aangezien een item in het televisienieuws nooit langer duurt dan anderhalve minuut, stel ik voor dat men drie minuten of – nog beter – twee of drie nummers laat filmen. Het nieuwsitem dient tot die anderhalve minuut beperkt te blijven. Muziek wordt op TV nogal snel vervelend. Als de artiest expliciet zijn toestemming geeft, mag het nieuwsitem wel langer duren. Dat kan bijvoorbeeld voorkomen bij festivals. Ik heb vorig jaar op Torhout-Werchter gemerkt dat sommige artiesten twee nummers lieten filmen, terwijl de groep Morphine toestemming verleende voor het hele optreden. Meestal laten artiesten die hun carrière nog aan het opbouwen zijn, alles toe, terwijl degenen die het gemaakt hebben dat veel minder doen.

News access, de korte berichtgeving over evenementen, moet gratis toelaatbaar zijn, zolang zij geen commerciële exploitatie van het evenement inhoudt. Commerciële exploitaties dienen uiteraard wel betaald.

Het tweede element was de veiligheid. De optredens moeten terecht aan een aantal veiligheidsvoorwaarden voldoen. Verantwoordelijke instanties, artiesten en organisatoren moeten hier rekening mee houden. Als ik de situatie van nu vergelijk met die van tien of twintig jaar geleden, merk ik dat er nu veel meer betrokkenen zijn. Sommigen zijn dat terecht en anderen ten onrechte. Sommigen weten waarover het gaat en anderen helaas niet. Er is hoe dan ook een frontstage gecreëerd. Dit is een ruimte tussen het podium en het publiek, die op de eerste plaats toegankelijk is voor veiligheidsmensen en fotografen. Laatstgenoemden mogen na overeenkomst met de platenfirma een bepaald aantal nummers fotograferen.

Sedert de komst van de commerciële televisie worden we geconfronteerd met allerlei mannetjes met een camera op de rug. Voordien zagen we niemand ; sorry BRTN. Die mannetjes willen allemaal graag hun werk doen. In het begin vonden die van VTM zichzelf heel belangrijk, en moest iedereen voor hen uit de weg. Ondertussen hebben ze zichzelf gerelativeerd. Ze wilden echter de frontstage bemannen. Het Rode Kruis en het Vlaamse Kruis maakten hiertegen bezwaar omwille van de risico's, bijvoorbeeld als er wordt gestagedived of als mensen het beroerd krijgen. Gelukkig is een steeds groter deel van de persmensen zich bewust geworden van de veiligheidsproblematiek.

Zouden de omroepen niet kunnen samenwerken bij het filmen van een concert ? Ze zitten tenslotte allemaal in de rode cijfers. Een concert klinkt voor iedereen hetzelfde, ongeacht wie het opneemt. Ik begrijp dat de situatie anders is bij andere vormen van nieuwsgaring, waar zelf filmen noodzakelijk is. Bij een concert kan echter makkelijk worden afgesproken wie er filmt en welke onkostenvergoedingen de anderen betalen voor de beelden. Op die manier blijft slechts één cameraploeg op het podium in plaats van vier of vijf. De journalisten van elke zender blijven op post en geven naar eigen goeddunken hun impressies en commentaar. Regionale en nationale televisiestations kunnen verschillende accenten leggen, bijvoorbeeld door aanvullende sfeerbeelden op te nemen. Zeven jaar geleden werd bijvoorbeeld het eerste naakt op het festi-

val getoond, terwijl men vandaag al eens iemand filmt die een joint opsteekt.

Mag ik vragen dat u in het dossier van de vrije nieuwsgaring over de partijgrenzen heen tot een constructieve consensus komt die in de lijn ligt van de ontwikkeling in de ons omringende landen. Gezond verstand, creativiteit, een beetje relativiseringsvermogen en vooral de bezorgdheid voor een vrije nieuwsgaring doen de rest.

b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de heer Herman Schueremans

De heer André Denys : De heer Schueremans toont zich als organisator een voorstander van vrije nieuwsgaring, maar hij zegt ook dat hij rekening moet houden met een aantal eisen van de vedetten. Internationale vedetten kunnen, met andere woorden, een aantal voorwaarden contractueel bedingen die indruisen tegen de voorstellen van decreet.

De heer Herman Schueremans : Het betreft meestal voorwaarden met betrekking tot het filmen van de show zelf. In het kader van de vrije nieuwsgaring is het wel mijn plicht om hen te wijzen op de situatie die in dit land van toepassing is.

De heer André Denys : Zijn er groepen die bepalen welk televisiestation mag filmen en welk station niet ?

De heer Herman Schueremans : Er is een onderscheid tussen een overeenkomst met een televisiestation waarbij spots worden uitgezonden, en het eigenlijke redactionele werk.

Wat u vraagt staat niet vermeld in een contract met een artiest. Het contract bepaalt wel dat de media worden doorverwezen naar de respectievelijke platenfirma.

De heer Carl Decaluwé : Stel dat VTM de organisatie van Torhout-Werchter een bepaald bedrag aanbiedt voor de exclusieve uitzendrechten. Als er nu een aantal artiesten weigeren om met VTM samen te werken, wat gaat u dan doen ?

De heer Herman Schueremans : In de praktijk is het nog niet gebeurd dat een bepaald televisiestation een bod doet op de uitzendrechten. Ik raad het bovendien af. Het is ronduit vervelend om een hele dag optredens te filmen. Het is theoretisch mogelijk dat een heel bekend artiest één van zijn concerten laat opnemen, en daarvoor dan bepaalde afspraken maakt. Maar deze situatie zal zich niet voordoen in Vlaanderen.

Mevrouw Patricia Ceysens : Legt u bij vrije nieuwsgaring de nadruk op het recht van de verschillende omroepen om de beelden over te nemen, en niet op het recht van toegang ? Heeft, met andere woorden, iedereen het recht om beelden te maken, of heeft men het recht om de beelden over te nemen ?

De heer Herman Schueremans : Iedereen heeft, mijns inziens, het recht om beelden te maken. Maar vanuit het oogpunt van de veiligheid is het interessanter dat één cameraploeg opnamen maakt. Maar in de praktijk komt dit probleem niet zo vaak voor.

Mijn ervaring leert me dat de meeste artiesten in zekere mate sociaal geëngageerd zijn. Maar naarmate een artiest meer bekendheid krijgt, wordt hij ook meer belaagd. Dan ontstaan ook misbruiken in verband met de concertopnames. De artiest heeft dan eigenlijk geen andere keuze dan zichzelf daartegen te beschermen.

De heer Michel Doomst : U zegt in feite dat de druk vanwege de televisiestations voor een exclusiviteitscontract in uw sector niet echt bestaat en dus ook niet toeneemt ?

De heer Herman Schueremans : Inderdaad. Op geen enkel moment heeft een televisiestation me in de voorbije twintig jaar gevraagd om opnames te mogen maken van Torhout-Werchter. Vorig jaar hebben we wel een afspraak gemaakt met K2 en RTBF voor het maken van spots in ruil voor reclame. Dit jaar gebeurde dat met VT4.

De heer Carl Decaluwé : Ik zou het even willen hebben over een regionaal concert, met name Grensrock. Het is me bekend dat een regionaal televisiestation de toegang werd ontzegd omdat een artiest weigerde om te worden gefilmd.

De heer Herman Schueremans : Volgens mij heeft de artiest de toelating gegeven om twee of drie nummers te filmen. Als de cameraploeg dan aanstalten maakt om het hele concert te filmen, dan is er een probleem.

De heer Carl Decaluwé : Een artiest heeft dus de vrijheid om te bepalen welk deel van het concert mag gefilmd worden en welk deel niet ?

De heer Herman Schueremans : Met regionale televisie heb ik ook meegemaakt dat men stiekem stond te filmen. Dat is toch nergens voor nodig.

Maar men mag ook het veiligheidsaspect niet uit het oog verliezen. Als het groepen betreft waarbij gestagedived wordt, dan is het voor een cameraploeg vrijwel onmogelijk om te werken.

De heer André Denys : Ik wil wel benadrukken dat, indien de voorstellen van decreet worden goedgekeurd, het niet de artiest zal zijn die de wet stelt.

De heer Herman Schueremans : Ik zal hen meedelen hoe de situatie in dit land wettelijk is geregeld. Nu eens zal men dat begrijpen, dan weer niet. Persoonlijk vrees ik dat ik in dat laatste geval de zondebok zal zijn.

De heer André Denys : Denkt u dat die maatregelen een aantal internationale artiesten zullen afschrikken ?

De heer Herman Schueremans : Als dat niet wordt vermeld bij het begin van de onderhandelingen zie ik niet onmiddellijk een probleem. Er kunnen zich eventueel wel moeilijkheden voordoen met de supergroepen, maar dat zijn dan ook gewoonlijk de artiesten waarvoor de televisie zich vooral interesseert.

De heer André Denys : De situatie in uw sector verschilt grondig van de situatie in de sportwereld.

De heer Herman Schueremans : Sportbonden halen een groot deel van hun inkomsten uit die contracten.

De heer Tuur Van Wallendael : Een deel van de discussie doet niet ter zake, omdat de meeste omroepen, voor de korte nieuwsitems, geen belangstelling hebben voor de muziek als dusdanig. Er wordt meer aandacht besteed aan bijvoorbeeld de gevolgen van een festival als Torhout-Werchter voor de plaatselijke bevolking, dan aan de muziek. Er komt een slertje muziek aan bod, maar niet meer dan dat.

De heer André Denys : In vele gevallen wordt toch ook een beoordeling gegeven. In een verslag van Torhout-Werchter wordt toch aangegeven wie goed of slecht was.

De heer Herman Schueremans : Ik heb nog op geen enkele TV-zender tijdens het nieuws een beoordeling gehoord van

de optredende artiesten. Dat kan men trouwens niet in 90 seconden.

De heer André Denys : Ik heb dat nog gezien.

De heer Herman Schueremans : Van elke artiest ?

De heer André Denys : Niet van elke artiest, maar toch van bepaalde groepen.

De heer Herman Schueremans : We hebben ooit hetzelfde probleem gehad met de fotografen. Tot voor enkele jaren konden fotografen foto's nemen tijdens heel het optreden. Nu kan dat niet meer. Slechts een aantal artiesten laat dit nog toe. De meeste stellen duidelijk wat en wanneer er mag worden gefotografeerd. Die fotografen moeten ook verklaren dat de foto's enkel zullen worden gebruikt voor een bepaald medium en niet zullen worden gecommercialiseerd. Dit om misbruiken te vermijden.

9. Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België

a) Uiteenzetting door mevrouw Annemie Copers, journalist

Mevrouw Annemie Copers : We kunnen de uitgangspunten en de redenering achter deze voorstellen van decreet heel goed volgen. We zijn het eens met die uitgangspunten inzake vrije nieuwsgaring. Er mogen geen beperkingen worden opgelegd aan de vrije nieuwsgaring en de toegang tot de informatie voor een zo breed mogelijk publiek. Exclusiviteitscontracten beperken deze vrije nieuwsgaring.

Die exclusiviteitscontracten zijn het gevolg van een uitzonderlijke situatie waar een organisator of een vereniging een feitelijk monopolie in handen heeft. De Belgische Voetbalbond is daar een goed voorbeeld van. Die situatie is niet uniek, die bestaat wereldwijd. In de Verenigde Staten is het excuus voor die exclusiviteitscontracten dat alleen de uitslag van een sportief evenement nieuwsaarde heeft. Voor een wielervedstrijd is dat de winnaar, voor voetbalwedstrijden de uitslagen. In die optiek zou de sportbladzijde van een krant er uit zien als een beurspagina. Ook voor televisie zou sportverslaggeving worden herleid tot een aantal cijfers.

Het feit dat een sport- of andere organisatie dergelijke beperkingen oplegt – het recht opnames te maken en uit te zenden voorbehoudt aan één enkele zender en zich daarvoor rijkelijk laat betalen – betekent dat die organisaties of verenigingen als puur commerciële organisaties moeten worden beschouwd. We kunnen daar nu niet verder op ingaan, maar dat is de feitelijke situatie.

Nog erger is het dat die verenigingen zich niet alleen laten betalen, maar ook beperkingen opleggen over wat en hoe er mag worden uitgezonden. Nederland is daar een zeer recent voorbeeld van. Daar zijn drie omroepen samen naar de Nederlandse Voetbalbond, de KNVB, gestapt om over de uitzending van voetbalwedstrijden te praten. De Nederlandse Voetbalbond kondigde meteen een aantal voorwaarden voor de uitzending aan. Negatieve informatie over voetbalwedstrijden zou niet mogen worden verspreid. Ik wil hierover een nota van de Nederlandse journalistenvereniging – die deze voorwaarden opsomt – voorlezen. De Nederlandse Voetbalbond wenst invloed op de samenstelling van het programma en de wedstrijdselectie, geeft geen toestemming om andere sporten en voetbal in één programma te tonen, ook ere-divisie en eerste divisie mogen niet samen worden uitgezonden, wil een verregaande invloed op de keuze van de wedstrijd-

commentatoren, wil invloed op de decors, de auteursrechten zouden eigendom blijven van de KNVB en niet naar de omroep gaan, zo kan de KNVB voorschrijven op welke wijze en hoe vaak het materiaal kan worden gebruikt. De KNVB zou kunnen opleggen dat een smerige overtreding – slechte publiciteit – maar één keer kan worden herhaald.

Dat is dus censuur, geachte leden van de Vlaamse Media-commissie. De Nederlandse omroepen dachten er ook zo over, ze stapten op en bedankten voor de eer. De voetbalbond probeert nu een eigen zender op te zetten. Om die te financieren wilden ze dat de kabelmaatschappijen 2 gulden per abonnee meer innen. Noch de kabelmaatschappijen, noch de abonnees zijn het daarmee eens en dus lijkt het er op dat de voetbalbond dit niet gefinancierd krijgt. Hoe het daar nu verder gaat, weet ik niet.

We vernemen dat ook Belgische organisatoren van grote evenementen de neiging vertonen beperkingen op te leggen, vooral wanneer objectieve verslaggeving hun reputatie dreigt aan te tasten, maar ook om puur commerciële redenen. Dit kan niet volgens ons. Dit is waar exclusiviteitscontracten toe kunnen leiden.

Een regeling waarbij de andere zenders – die het exclusiviteitscontract niet in de wacht wisten te slepen en er dus ook niet voor hoeven te betalen – het recht zouden krijgen om, al dan niet tegen betaling, enkele minuten te mogen uitzenden, bevestigt het bestaan en de rechtmatigheid van die contracten. Wij, de journalisten van de AVBB, wijzen die exclusiviteitscontracten absoluut af. We denken dat andere maatregelen noodzakelijk zijn, al dan niet op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap, daar spreken wij ons niet over uit. We spreken ons ook niet uit over de inhoud van die voorstellen. We mengen ons niet in de discussie over het aantal minuten dat een omroep zou mogen uitzenden. We menen dat alle zenders zo veel opnames mogen maken als ze willen en ze zo veel en zo vaak mogen uitzenden als zij nodig vinden. Daarom kunnen wij het met deze voorstellen, hoe goed bedoeld ook, niet eens zijn.

b) Vragen en opmerkingen van de leden, met antwoord van de delegatie

De heer André Denys : Ik begrijp de conclusie van mevrouw Copers niet. Beide decreten worden afgeschoten ondanks onze poging de exclusiviteitscontracten in te binden. We zoeken een evenwicht tussen het eigendomsrecht en de vrije informatie. U zegt : ik wil geen evenwicht, de vrije informatie gaat boven alles.

U haalt een aantal buitenlandse voorbeelden aan ; bestaan er echter ook binnenlandse voorbeelden ? Mijnheer Vandenhaute zei dat er in Vlaanderen geen onbetaalbare exclusiviteitscontracten bestaan. Zijn er in Vlaanderen evenementen, activiteiten geweest met zo'n exclusiviteitswaarde dat de open zenders geen verslag konden maken ?

De heer Faroek Ozgünes : Het ging hier vorige week al over Milaan-San Remo.

De heer André Denys : Dat is weer een buitenlands voorbeeld. Ik vraag om een voorbeeld uit de Vlaamse verslaggeving waarbij kijkers werden uitgesloten wegens de duurte van het contract.

De heer Faroek Ozgünes : De verleiding is heel groot om in te gaan op de voorstellen van decreet en te zeggen : het is 30 seconden of drie minuten. Vrije nieuwsgaring is geen kwestie van seconden of minuten. Wij zijn tegen elke beper-

king op vrije nieuwsgaring, zowel wat beelden nemen ter plaatse betreft als het doorgeven van informatie.

De heer André Denys : De persbond houdt geen rekening met het auteursrecht, geen rekening met het eigendomsrecht. Dat zijn toch grondrechten.

De heer Faroek Ozgünes : Dan zitten we met een conflict tussen twee rechten.

De heer André Denys : Wij zoeken naar een evenwicht tussen deze rechten.

De heer Faroek Ozgünes : Het recht op vrije meningsuiting is voor ons heiliger dan het andere.

De heer André Denys : Dat kan wel zijn, daarom hoeft u het andere nog niet te laten vallen.

De heer Faroek Ozgünes : Het is toch niet onze taak dat evenwicht te zoeken, dat is uw taak.

De heer André Denys : Dat vind ik niet, dat kunnen we toch samen doen. Ook vanuit uw invalshoek kan u toch rekening houden met het algemeen belang ?

Mevrouw Annemie Copers : Meneer Ozgünes wil zeggen dat de oorzaak van die exclusiviteitscontracten moet worden aangepakt. Die oorzaak ligt in het monopolie van een aantal organisaties, in het geldgewin van die organisaties. Dat geldgewin versmalt de toegang tot de informatie. Door die bijzondere situatie komen die organisaties nog eens extra in de verleiding om ook nog beperkingen op te leggen aan de informatie.

De heer André Denys : Bij een voetbalmatch komt geld kijken, dat is toch een internationaal marktgegeven.

De heer Faroek Ozgünes : Nieuws moet toch geen koopwaar worden ?

Ik kan u een mooi voorbeeld geven. Ik kom net terug van Stockholm waar ik de verjaardag van de Zweedse koning gevolgd heb. De volledige nieuwsgaring was in handen van de Zweedse televisie. Als je daar wil gaan draaien, zie je de koning als een stipje in beeld. Wat was het gevolg ? We hebben de beelden moeten kopen. Dit is misbruik van monopolie terwijl Zweden een democratisch land is.

De heer André Denys : De koning heeft toch geen exclusiviteitscontract.

De heer Faroek Ozgünes : Absoluut niet. Het gaat erom dat het monopolie aan één station wordt gegeven en als je dat wil hebben moet je betalen. Wij kunnen geen ander standpunt innemen, wij zijn tegen elk exclusiviteitscontract. Als we nu beginnen discussiëren over seconden en minuten staan we binnen een paar jaar met onze rug tegen de muur.

De heer André Denys : Ik zou van u liever een realistische benadering horen. U kan vanuit uw ervaring zeggen : kijk, dat is overdreven. Het ontkennen van de waarde van exclusiviteitscontracten is een discussie naast de werkelijkheid. Ik hou daar als politicus niet van. Hoe kunnen we de vrije nieuwsgaring handhaven als we geen rekening houden met de realiteit ? Dat is het debat dat ik had willen voeren. Door uw onrealistische opstelling is deze discussie onmogelijk.

De heer Faroek Ozgünes : Dat is geen onrealistische opstelling, wel een principiële.

Mevrouw Ella Neirinck : Ze is principieel in die zin dat wij journalisten zijn en geen politici. De verscheidenheid van de opiniepers is een principe dat ook moet gelden voor de audio-

visuele sector. Het zou u toch ook vreemd voorkomen, mijnheer Denys, als een parlementslid, een minister, een bedrijf een persconferentie organiseert die slechts toegankelijk zou zijn voor enkele journalisten. Wat zou u zeggen als u daar dan anderhalve minuut of drie minuten over zou kunnen lezen/horen/zien ?

De heer André Denys : Dat willen we inderdaad vermijden.

Mevrouw Ella Neirinck : U gaat uit van de mogelijkheid van een exclusiviteitscontract en dan probeert u via een decreet de draagkracht van dat contract te beperken, in die zin dat anderen anderhalve of drie minuten wordt toegekend. Wij stellen de contracten zelf in vraag. De contracten zelf zijn een belemmering voor de vrije informatie.

De heer Michel Doomst : Mijn opmerking ligt in dezelfde lijn, maar dit nog. Hebben de kijkers en lezers ook geen belang bij een evenwicht ?

De heer Farook Ozgünes : Is het in het belang van de kijker dat hij maandelijks moet betalen voor bepaalde zaken ?

De heer Michel Doomst : Het is wel in zijn belang dat hij recht heeft op informatie.

De heer Philip Hilven : Hij moet dan kijken naar beelden die op elke zender identiek zijn. U kan toch begrijpen dat TV-Limburg een match anders bekijkt dan TV-Antwerpen ?

Mevrouw Annemie Copers : Bedoelt u dat de Belgische Voetbalbond niet meer zou kunnen overleven tenzij hij een contract kan verkopen aan een omroep ? Binnenkort zal dat waarschijnlijk Supersport zijn want zij hebben het meeste geld.

De heer Dirk Van Mechelen : Gaat uw vrijheid dan zo ver, mevrouw dat alles vatbaar wordt voor de vrije nieuwsgaring ? En dus ook voor een integrale uitzending ? Moet in uw ogen elk station elk evenement kunnen opnemen en uitzenden ? Club Brugge-Anderlecht, Michael Jackson, niemand twijfelt aan de nieuws waarde van zo'n activiteiten. Met uw visie heeft elk station het recht die wedstrijd of dat optreden integraal uit te zenden.

Mevrouw Annemie Copers : Afhankelijk van de nieuws waarde.

De heer Dirk Van Mechelen : Maar we zijn het eens over de nieuws waarde. Antwoord mij nu eens met ja of nee.

Mevrouw Annemie Copers : Wij ontkennen niet dat er problemen zijn met de bootlegs. Dat is de verantwoordelijkheid van elke zender. Als het zover is kan een zender worden vervolgd door de organisatie in kwestie. Eigenlijk moet elke zender gelijke kansen krijgen. Een zender mag beelden uiteraard niet illegaal gebruiken.

De heer Dirk Van Mechelen : Wat noemt u illegaal ?

Mevrouw Annemie Copers : Ik heb het over bootlegs. De reden waarom Michael Jackson geen integrale liedjes of optredens worden opgenomen is het gevaar voor bootlegs, illegale copieën van zijn liedjes die dan op illegale CD's worden verkocht.

De heer Dirk Van Mechelen : Laten we als voorbeeld dan eens een voetbalwedstrijd nemen. Daar bestaat dat risico niet.

Mevrouw Annemie Copers : ... het antwoord is ja.

De heer Dirk Van Mechelen : Neem me niet kwalijk, maar dat is het meest onrealistische dat we sinds lange tijd in deze commissie hebben gehoord.

De heer Philip Hilven : Auteursrechten worden via mechanismen als Sabam geregeld. Musici hebben toch een vereniging voor auteursrechten. Als één van hun liedjes op de radio wordt gespeeld, dan krijgen ze daar geld voor. Dat zou voor de Voetbalbond toch ook kunnen geregeld worden ?

De heer Dirk Van Mechelen : Het gaat hier over de vrije nieuwsgaring; over het feit dat men de toegang tot dat nieuws niet mag afsluiten. Dat proberen wij wettelijk te regelen. Ik vind het een goede zaak dat het parlement daarin een initiatief neemt. Het is een goede zaak dat geen enkel station en geen enkele journalist de toegang kan ontzegd worden teneinde te beletten dat zij nieuws verzamelen. De journalist kan zijn verslaggeving in alle vrijheid vorm geven. Maar zijn optreden mag het eigendomsrecht – het recht van de organisator van die manifestatie – niet fundamenteel aantasten. We proberen een evenwicht te bereiken tussen het recht op vrije nieuwsgaring en het eigendoms- of auteursrecht. U wijst dat af, en neemt een principiële houding aan.

De heer André Denys : Mevrouw Copers, ik heb begrepen dat wat we hier doen om het recht op vrije nieuwsgaring te waarborgen, op internationaal niveau bekeken vrij innoverend is. Als ik van iemand applaus had verwacht voor onze voorstellen, dan was het toch wel van de pers geweest. Zelfs de Europese Commissie heeft ons laten weten dat men in andere landen niet verder gaat dan afspraken. Wij gaan daarin verder, en willen een wettelijk kader scheppen.

Mevrouw Ella Neirinck : We hebben deze voorstellen bekeken, en na rijp beraad zijn we toch tot het besluit gekomen dat dit niet kan, omwille van de hier aangehaalde argumenten.

De heer André Denys : Hebt u dan liever dat we niets doen ? En de situatie laten zoals ze is ?

De heer Farook Ozgünes : Waarom stelt u geen decreet op waarbij u organisatoren van grote evenementen – van culturele, sportieve, of een andere aard – verhindert om journalisten in de uitoefening van hun job te hinderen ? Zo'n wetgevend initiatief vind ik beter dan een initiatief waarbij u zegt dat we er geen recht op hebben, maar toch dat recht voor een bepaald aantal minuten krijgen.

De heer Tuur Van Wallendael : In het voorstel van de heer Decaluwé en mezelf draait het niet om minuten. We spreken over de duur die nodig is voor de uitzending. We hebben dat overigens overgenomen uit een tekst van de Raad van Europa. En die formulering blijkt, internationaal bekeken, wel in orde te zijn. Het enige verschil, bij wijze van spreken, tussen ons voorstel en dat van de heer Denys berust in het verschil tussen die anderhalve minuut en die drie minuten. Ik wil u gelijk geven dat dit een beetje een zinloze discussie is. Ik wil hier over deze kwestie dan ook niet aandringen. Die anderhalve minuut is voor sommigen een fetish. Ik heb reeds een aantal licenciaatsverhandelingen gelezen over de duur van gemiddelde items op televisie. Welnu, die anderhalve minuut is uit de duim gezogen. Dat is ook bijvoorbeeld voor die drie minuten geval – alleen heb ik dat nooit gezegd. Met drie minuten beschik je wel over voldoende tijd om te monteren. Elke ingreep in dat verband is een vorm van censuur. Daarom ben ik voorstander van een maximum van drie minuten. Welnu, dit alles gaat toch in de richting van wat u wil.

De heer Farook Ozgünes : Als die drie minutengrens overschreden wordt, dan gaat het niet meer.

De heer André Denys : Maar vandaag kan u geen voetbalverslag maken, tenzij u het akkoord hebt van VTM. We geven u, met onze voorstellen, ten minste de kans. U krijgt meer mogelijkheden. Vandaag is de waarde van een exclusiviteitscontract groter dan dat na de aanvaarding van een van beide voorstellen van decreet het geval zou zijn. Dan wordt dat contract enigszins uitgehold; maar niet in die mate dat het waardeloos wordt. Dat is het evenwicht dat we proberen te bereiken.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik vrees dat we, als we dat zouden willen, niet over de nodige middelen beschikken om uw voorstellen te volgen. Ik denk dat zoiets juridisch, op grondwettelijk vlak niet mogelijk is. Daarom dat we hier toch rekenden op een applausje ...

De heer Faroek Ozgünes : Ik begrijp dat u de nodige feedback wil om uw voorstellen op punt te stellen. Maar het uitgangspunt dat u hanteert, is problematisch. U vertrekt vanuit het exclusiviteitscontract, en probeert dan te kijken of en hoe u dat kan uithollen. Maar voor ons is dat uitgangspunt fout. Daarom is die discussie, nog voor ze goed en wel is opgestart, reeds afgesloten. Men vroeg ons om hier ons standpunt uiteen te zetten. Welnu, dit is ons standpunt. De verleiding is groot om te praten over de modaliteiten van deze voorstellen. Maar journalistiek kunnen we daarin geen standpunt innemen. Uw standpunt, als politici, is anders.

Mevrouw Annemie Copers : Ik zou nog even iets willen antwoorden op wat de heer Denys heeft gezegd. De Nederlandse Vereniging voor Journalisten, de N.V.J., staat principieel op hetzelfde standpunt als de AVBB, de Belgische journalistenvereniging. En de Internationale Federatie van Journalisten, die op Europees vlak zo'n 200.000 journalisten vertegenwoordigt, neemt in haar beleidsdocument hetzelfde standpunt in als de Belgische Vereniging voor Journalisten.

De heer André Denys : Mevrouw, deze voormiddag hadden we hier Europees commissaris Van Miert op bezoek. We hebben het onder meer gehad over artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Daarin wordt gesteld dat men niet alleen rekening moet houden met de vrije informatie, maar ook met de organisatoren. Met andere woorden : op Europees vlak wordt er duidelijk rekening mee gehouden dat een exclusiviteitscontract kan en dat de waarde ervan moet worden behouden. Alleen zegt men dat het niet mag gecommercialiseerd worden. Men stelt, ten aanzien van de organisatoren, dat een korte berichtgeving van de evenementen, na afloop ervan, in journaals en actualiteitsprogramma's, waarbij louter ter informatie van het publiek wordt bericht over de plaats van het evenement, het verloop ervan, eventueel wedstrijdstanden, enzovoorts, eventueel geïllustreerd met enkele klank- en beeldopnames, toelaatbaar is zolang ze geen commerciële exploitatie van het evenement uitmaakt en de financiële belangen van de organisator niet in het gedrang brengt. Dat zijn de bepalingen van dat artikel 10. Men houdt daarin dus rekening met de waarde die wordt gegeven aan een exclusiviteitscontract. We kunnen toch geen decreet stemmen waarbij geen rekening wordt gehouden met dat fundamentele recht.

Mevrouw Ella Neirinck : U weet zeer goed dat artikel 10 van het EVRM juist een basis vormt voor het recht op vrije meningsuiting en dat uitzonderingen zeer beperkend geïnterpreteerd moeten worden.

De heer Dirk Van Mechelen : Er is toch een duidelijk verschil tussen wat nieuws is en wat door de pers wordt gebracht, en iets wat iemand organiseert. Als ik in mijn tuin iets organiseer, dan vindt u dat u daar toegang moet toe hebben. Ik vind

dat we de zaken teveel vanuit de voetbalverslaggeving bekijken. Ik vind, bijvoorbeeld, dat als de heer Dehaene een persconferentie geeft, zo'n gebeuren van algemeen belang is. Daarover kan geen exclusiviteitsafspraken worden gemaakt; dat is duidelijk. Maar als een organisator iets op eigen risico organiseert, dan moet er toch de mogelijkheid bestaan om de rechten van de integrale verslaggeving als dusdanig te verkopen. Wij gaan daarmee akkoord. Maar als politici, bekommerd om het algemeen belang, zijn wij van oordeel dat er een verslaggeving moet kunnen gebeuren die naar de gehele bevolking is gericht.

U neemt een volledig ander standpunt in. U verworpt het recht op de exclusieve verkoop van de berichtgeving door een organisator. Maar dat recht is universeel aanvaard, en geregeld door economische wetgeving. Milaan-San Remo heeft dat bewezen. De sponsors van de wielervedstrijden hebben onmiddellijk geprotesteerd toen bekend werd dat de wedstrijd nog alleen op een betaalzender zou worden uitgezonden. De markt zal dus wellicht een regulerende rol daarin spelen. Maar we willen decretaal vastleggen dat gelijk wie – vooral binnen de sector van de audio-visuele media – het recht heeft om anderhalve tot drie minuten berichtgeving te waarborgen.

De heer Faroek Ovgünes : Ik heb daar totaal geen moeite mee, maar ik kan niet leven met die beperking in tijdsduur.

De heer Dirk Van Mechelen : Mevrouw heeft op mijn vraag toen duidelijk ja geantwoord. Volgens jullie heeft men dus een volledig toegangsrecht.

De heer Faroek Ovgünes : Dat gebeurt niet. Dat weet u goed genoeg. Als u morgen een barbecue geeft, gaan wij daar geen live-uitzending over maken.

De heer Dirk Van Mechelen : Neen, natuurlijk niet. Maar als u de vrijheid zou hebben, zou u morgen wel de wedstrijd Club Brugge – Anderlecht integraal geven.

De heer Faroek Ovgünes : U maakt dan wel weer een verschil tussen dingen die gebeuren in uw tuin en een sportmanifestatie.

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is ook een privé-organisatie, die voetbalwedstrijd.

De heer Faroek Ovgünes : Een privé-organisatie waar dus wel openbare middelen voor worden ingezet, waar politie...

De heer Dirk Van Mechelen : Dat is een ander debat. Wie moet dan die middelen betalen ? Dat is iets anders.

Mevrouw Annemie Copers : In hoeverre heeft dat te maken met privacy ? In hoeverre is dat publiek ? Als er 5.000 mensen zijn die een ingangsticket betalen, is er inderdaad een beperking. Maar dat is een debat dat we hier niet moeten voeren, vind ik. We hebben dat bewust uit ons advies gehouden. Ik wil toch nog even het volgende zeggen : We hebben nagegaan waar die exclusiviteitscontracten toe kunnen leiden. Dat kan heel ver gaan. Wat we eigenlijk suggereren is dat men de oorzaken zou aanpakken. Dat is eigenlijk de hele strekking van ons advies.

De heer André Denys : De bedoeling van een hoorzitting is om te praten met de mensen die op het terrein met de problemen worden geconfronteerd, alvorens wij als wetgever daarover beslissingen nemen. Het is zo dat we allemaal onze principes hebben. In deze problematiek is niet echter één principe aanwezig, er zijn meerdere principes die in het geding komen. Ik vind dat men hier te veel vanuit de eigen belangengroep reageert. Dat vind ik spijtig. Men moet natuurlijk wel reke-

ning houden met het eigen belang, maar men moet ook erkennen dat er hier meerdere principes in het geding zijn.

Kijken we bijvoorbeeld eens naar de Voetbalbond. Laten we eerlijk zijn : als er op de markt een waarde voor wordt gegeven, dan moet men dat respecteren. Wij willen die waarde juist inperken. Vandaar is het debat over de tijd – anderhalve minuut of drie minuten – niet onschuldig. De waarde van het exclusiviteitscontract verhoogt of verlaagt naargelang het aantal minuten dat men uitzendt. Wij willen dus een evenwicht hebben. We willen dat er een verslaggeving is waardoor alle persmensen een verslaggeving kunnen maken zodat alle kijkers het kunnen zien, maar dat voor een beperkte tijd. Als men dat niet aan een bepaalde tijd bindt, dan hol je volledig de waarde uit van zo'n eigendomsrecht, in dit geval van de Voetbalbond. Ik vraag dat men hier, dus voor de kwestie van het eigendomsrecht, toch ook begrip zou hebben.

De heer Faroek Ozgünes : Die tijd, die drie minuten, dat gaat in de praktijk dus niet. Stel u voor dat VTM morgen begint met live-televisie, met uitzendingen van 's morgens tot 's avonds, met doorlopende nieuwsuitzendingen. Waar zit je dan met die drie minuten ? Een evenement dat zich de hele dag afspeelt...

De heer André Denys : Drie minuten ? Laten we eerlijk zijn. Het gaat over negen wedstrijden. Als u drie minuten toelaat, komen we dus aan 27 minuten. In ons voorstel is er een toelating voor dertien en een halve minuut. Iedereen is het erover eens dat u ook daarmee reeds een zeer mooie sportuitzending kan maken.

De heer Faroek Ozgünes : Ik heb het over een evenement dat zich de hele dag afspeelt. Dan zou u bijvoorbeeld na een uur al aan die drie minuten zitten. De kijkers die dan nog in de namiddag zouden willen kijken, zouden dan niets meer kunnen zien.

De heer André Denys : U bedoelt dan een live-uitzending ?

De heer Faroek Ozgünes : Inderdaad.

De heer André Denys : Ik ga u een ander voorbeeld geven : de Heilig Bloed-processie in Brugge. Als u daar anderhalve minuut verslag van maakt, dan is dat toch al een mooi verslag ?

Mevrouw Annemie Copers : Daar zou de stad blij mee zijn. Heeft de stad daar een exclusiviteitscontract op ?

De heer André Denys : Neen, ik wil gewoon maar aantonen dat het in de praktijk maar over zaken gaat die een waarde hebben.

Mevrouw Annemie Copers : Die zevenentwintig minuten zijn niet waardevoller omdat het meer is dan drie minuten. Dat zal afhangen van de waarde van de wedstrijden, mijnheer Denys. Als dat negen slechte wedstrijden zijn, dan zijn die zevenentwintig minuten niets waard.